

mapy vzdělávání

Místní akční plán TŘINEC

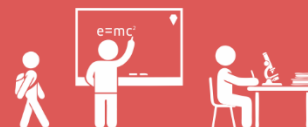
Příloha č. 1

Analytická část

Aktualizace č. 2, 12/2021

REGIONÁLNÍ RADA
rozvoje a spolupráce se sídlem v Třinci

Obsah

1	Úvod	3
2	Sociodemografická analýza	4
2.1	Vymezení území	4
2.2	Obyvatelstvo	5
2.3	Hospodářství	12
2.4	Trh práce	16
3	Charakteristika školství	21
3.1	Úvod do problematiky	21
3.2	Předškolní výchova	21
3.3	Základní vzdělávání	28
3.4	Školní jídelny	35
3.5	Docházka do škol a dokončení základního vzdělávání	36
3.6	Zájmové a neformální vzdělávání	37
3.7	Vyjížďka a dojížďka do škol	42
3.8	Návaznost na dokončené základní vzdělávání	42
3.9	Sociální situace	45
4	Metaanalýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území pro oblast vzdělávání	51
4.1	Hlavní zjištění	51
4.2	Koncepční a strategické dokumenty na národní úrovni	52
4.3	Koncepční a strategické dokumenty na regionální úrovni	54
4.4	Koncepční a strategické dokumenty na místní úrovni	56
5	Vyhodnocení dotazníkového šetření pro školy: potřeby a plány aktivit (Agregovaný MAP)	60
5.1	Úvodní přehled potřeb ZŠ a MŠ – pořadí potřeby	60
5.2	Překážky v jednotlivých oblastech v Šablonách I	61
5.3	Intepretace agregovaných dat MŠMT – šetření v MŠ v ORP Třinec	63
5.4	Intepretace agregovaných dat MŠMT – šetření v ZŠ v ORP Třinec	64
5.5	Popis potřeb škol 2019 a 2021	67
6	Vlastní dotazníková šetření	76
6.1	Závěry dotazníkových šetření PS Čtenářská gramotnost	76
6.2	Závěry dotazníkových šetření PS Polytechnika a digitalizace	77
6.3	Závěry dotazníkových šetření PS Podnikavost a kariérové poradenství	77
6.4	Výsledky dotazníkového šetření PS Financování	78
6.5	Výsledky dotazníkového šetření PS Pro rovné příležitosti	79
6.6	Rozbor čerpání projektů zjednodušeného vykazování pro MŠ a ZŠ	79
6.7	Nákladovost vzdělávání	81
7	Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů (SWOT analýzy)	83
8	Analýza dle metodiky rovných příležitostí	92
9	Seznamy	94
9.1	Seznam tabulek	94
9.2	Seznam obrázků	95
9.3	Seznam zkratk	96

2

1 Úvod

Překládaná analýza správního obvodu obce s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) Třinec mapuje nejprve vybrané ukazatele stávající sociodemografické situace a charakteristiku předškolní výchovy a základního vzdělávání a školství v území včetně stručné analýzy neformálního vzdělávání a sociální situace.

Základem pro tvorbu analýzy byl sběr, třídění a zpracování sekundárních dat, přičemž klíčovým zdrojem byly internetové stránky Českého statistického úřadu. Informace poskytly také kompetentní orgány a osoby k jednotlivým zpracovaným kapitolám, zejména Odbor školství, kultury a tělovýchovy Magistrátu města Třince.

Ačkoli byla při vyhotovení analýzy použita aktuálně dostupná data, je zapotřebí mít na zřeteli, že některé údaje nejsou dostupné v dostatečné podrobnosti. Současně některé ukazatele jsou sledovány pouze v rámci Sčítání lidu, domů a bytů, tudíž se mohou jevit jako zastaralé.

Dokument dále obsahuje metaanalýzu existujících strategických záměrů a dokumentů v území pro oblast vzdělávání. Dvě kapitoly jsou věnovány prezentaci výsledků dotazníkových šetření. První z nich zahrnuje vyhodnocení dotazníkového šetření pro školy: potřeby a plány aktivit, tzn. Agregovaný MAP. Druhé je zaměřeno na shrnutí výsledků vlastních dotazníkových šetření a výstupů setkání u kulatých stolů. V závěru jsou zachyceny problémové oblasti a klíčové problémy prostřednictvím SWOT analýz.

Analytická část představuje jeden z podkladových materiálů pro potřeby a činnosti související s procesem místního akčního plánování ve vzdělávání.

2 Sociodemografická analýza

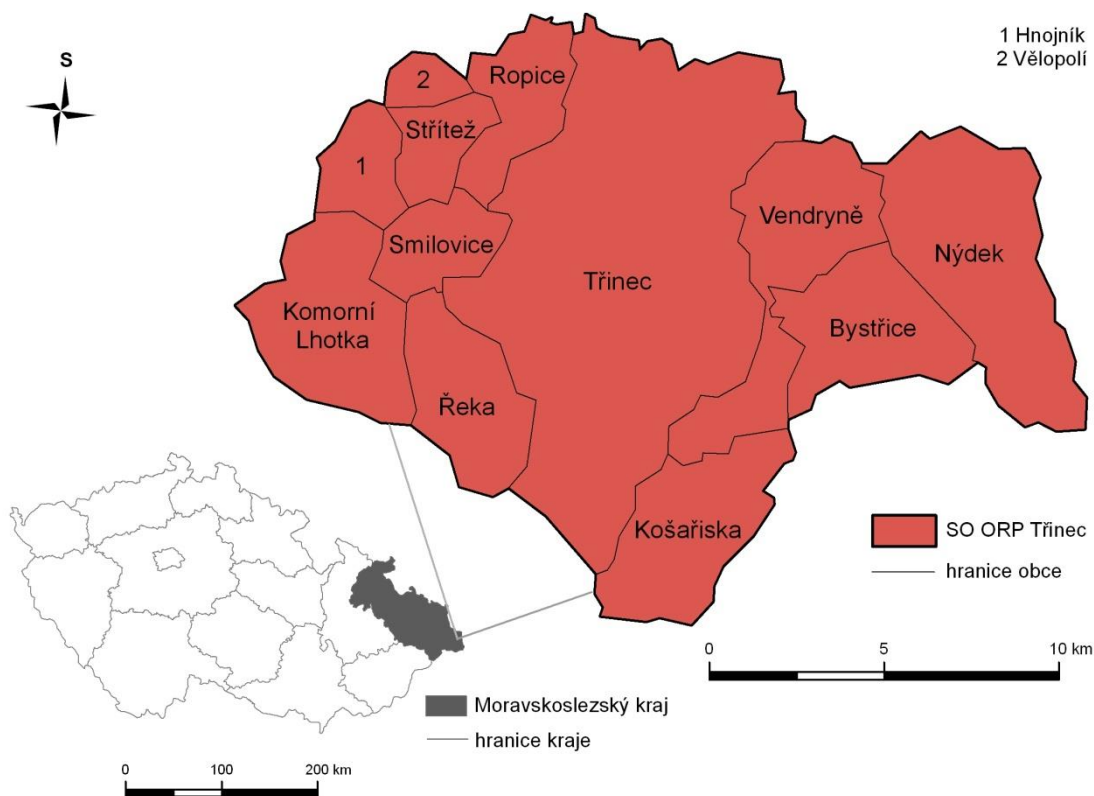
2.1 Vymezení území

Místní akční plán v ORP Třinec se prostorově týká území správního obvodu s rozšířenou působností Třinec, který čítá 12 obcí. Jsou to obce Bystřice, Hnojník, Komorní Lhotka, Košařiska, Nýdek, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Vělopolí, Vendryně a město Třinec.

SO ORP Třinec se nachází v severovýchodní části České republiky. Z hlediska administrativního členění je region součástí Moravskoslezského kraje, okresu Frýdek-Místek.

Severní hranici území tvoří správní obvod ORP Český Těšín, na západě sousedí s SO ORP Frýdek-Místek. Z jihu je region obklopen SO ORP Jablunkov a na severovýchodě a východě je řešené území vymezeno státní hranicí s Polskou republikou.

Obr. 1: Poloha a administrativní členění SO ORP Třinec

Zdroj: vlastní zpracování

Správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec se rozprostírá na ploše o výměře 23 466 ha, čímž zaujímá 146. místo z celkového počtu 205 obcí s rozšířenou působností v ČR. Zájmové území tudíž patří spíše mezi menší regiony.

Z hlediska počtu obyvatel je však SO ORP Třinec 54. nejlidnatějším ze správních obvodů v ČR. K 31.12.2020 bylo v zájmovém regionu evidováno 54 487 obyvatel, přičemž téměř 65 % se soustřeďuje v Třinci.

Z uvedených charakteristik vyplývá, že sledovaná oblast se vyznačuje nadprůměrnou hustotou zalidnění 232 obyvk./km². Jedná se o bezmála dvojnásobek hodnoty České republiky, která činí 136 obyvk./km².

Tab. 1: Přehled obcí SO ORP Třinec k 31.12.2020

Obec	Počet obyvatel k 31.12.2020	Rozloha (ha)	Hustota zalidnění (obyvk./km ²)
Bystřice	5 373	1 609,40	334
Hnojník	1 460	641,80	227
Komorní Lhotka	1 434	1 988,40	72
Košařiska	372	1 717,93	22
Nýdek	2 071	2 822,63	73
Ropice	1 685	1 011,26	167
Řeka	572	1 345,32	43
Smilovice	852	785,03	109
Střítež	1 054	614,53	172
Třinec	34 778	8 536,69	407
Vělopolí	298	298,78	100
Vendryně	4 538	2 095,39	217
Celkem	54 487	23 466,00	232

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

2.2 Obyvatelstvo

Vývoj počtu obyvatel

Změny v počtu obyvatel se v území odvíjí od přirozeného a mechanického pohybu osob. Přirozený pohyb obyvatel se vztahuje k počtu živě narozených a zemřelých. Mechanický pohyb je vyjádřen rozdílem přistěhovalých (imigrace) a vystěhovalých (emigrace) osob. Z rozdílu hodnot ukazatelů přirozeného a mechanického pohybu je následně vyvozován celkový přírůstek nebo úbytek v daném roce.

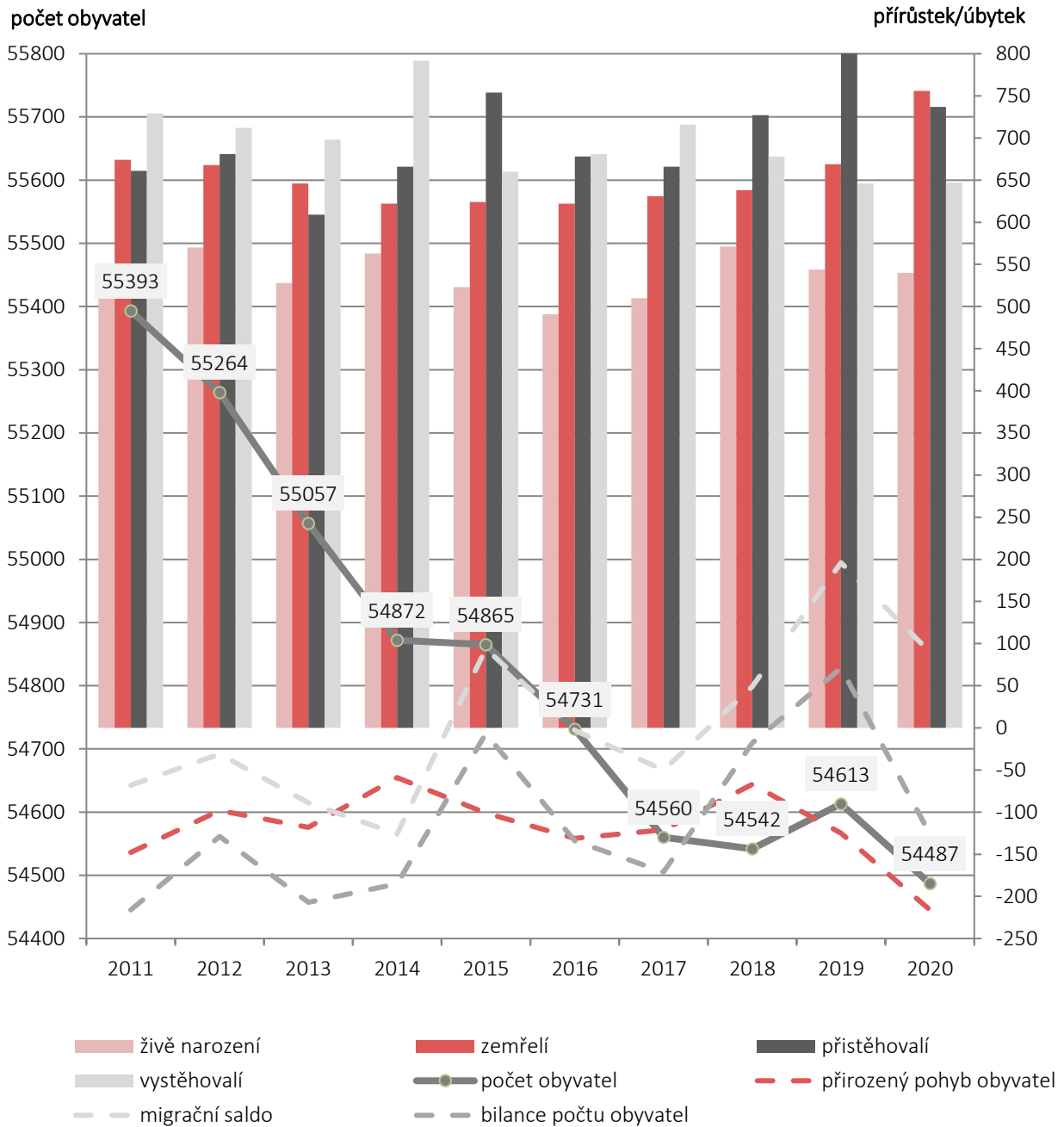
Od roku 2011 je demografický vývoj nepříznivý a dochází ke každoročnímu úbytku obyvatel, který je způsobený jak přirozeným úbytkem, tak mechanickým úbytkem obyvatel. Pouze v roce 2019 došlo k celkovému přírůstku počtu obyvatel o 71 osob, které bylo způsobeno kladným migračním saldem.

Výrazný propad počtu obyvatel byl patrný z roku 2012 na 2013, kdy meziročně došlo k poklesu o 207 osob. V letech 2011 až 2017 byla vzájemná bilance narozených a zemřelých i přistěhovalých a vystěhovalých negativní, což se odráží v každoročním úbytku počtu obyvatel. Nicméně v posledních třech sledovaných letech jsou patrné kladné hodnoty migračního salda, které však nedokáží vyrovnat ztráty způsobené přirozeným úbytkem obyvatel.

Celkově v poslední dekádě klesl počet obyvatel v zájmovém území o 906 osob, tedy přibližně o 1,6 %. Z analýzy vyplývá, že vývoj populace ve správním obvodu ORP Třinec je dlouhodobě ovlivněn záporným přirozeným přírůstkem obyvatel a zároveň záporným migračním saldem.

Obr. 2: Vývoj počtu obyvatel, přirozený a mechanický pohyb obyvatel v SO ORP Třinec v letech 2011-2020, k 31.12. daného roku

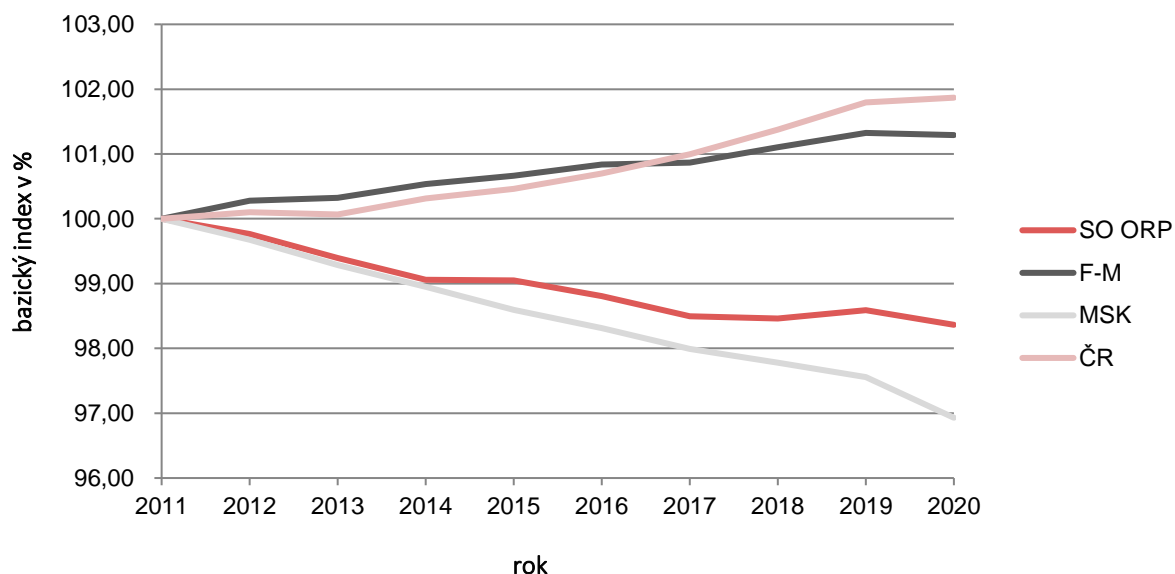
6

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Demografický vývoj má v SO ORP Třinec obdobný průběh jako v MSK, kde v posledním desetiletí došlo k úbytku populace, konkrétně o 3 %. V SO ORP došlo k menšímu úbytku než na krajské úrovni, a sice o 1,6 %. Naopak v okrese Frýdek-Místek je od roku 2011 zaznamenán přírůstek obyvatel. Populace se zvyšuje také na úrovni ČR.

Obr. 3: Vývoj počtu obyvatel v SO ORP Třinec a vyšších územně správních celcích v letech 2011–2020, k 31. 12. daného roku

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Následující tabulka představuje rozbor průměrných meziročních změn vybraných demografických ukazatelů v jednotlivých obcích SO ORP Třinec v období 2011-2020. Z analýzy jednoznačně vyplývá, že pouze ve Stříteži se na celkovém přírůstku 4,0 obyvatele podílí přirozená i mechanická obměna obyvatel, tzn. průměrná roční změna přirozeného přírůstku je stejná jak mechanický přírůstek.

Nejvyšší průměrná roční změna celkového přírůstku je zaznamenána ve Vendryni s hodnotou 34,2 obyvatel. K více než 6% navýšení počtu obyvatel v porovnání s rokem 2011 přispělo především vysoké kladné saldo migrace. O 188 obyvatel více, tedy o 13 %, registruje také Komorní Lhotka, kde rovněž převažuje mechanický přírůstek nad přirozeným.

Nízkou průměrnou roční změnu přirozeného přírůstku (úbytku) vykazuje obec Hnojník, kde došlo k více než 2% úbytku počtu obyvatel, v absolutních hodnotách činí pokles 34 osob.

Nejnižší hodnota průměrné roční změny celkového přírůstku (úbytku) -233,4 obyvatel je evidována v Třinci. Napříč sledovanou časovou řadou se snížil počet osob o 1 967, tedy o více než 6 %. Příčinou je nejen záporný přirozený přírůstek, ale zejména emigrace.

Lze konstatovat, že navýšení populace v obcích zájmového regionu je odrazem suburbanizace, tedy stěhování z jádrového města Třince do okolních obcí.

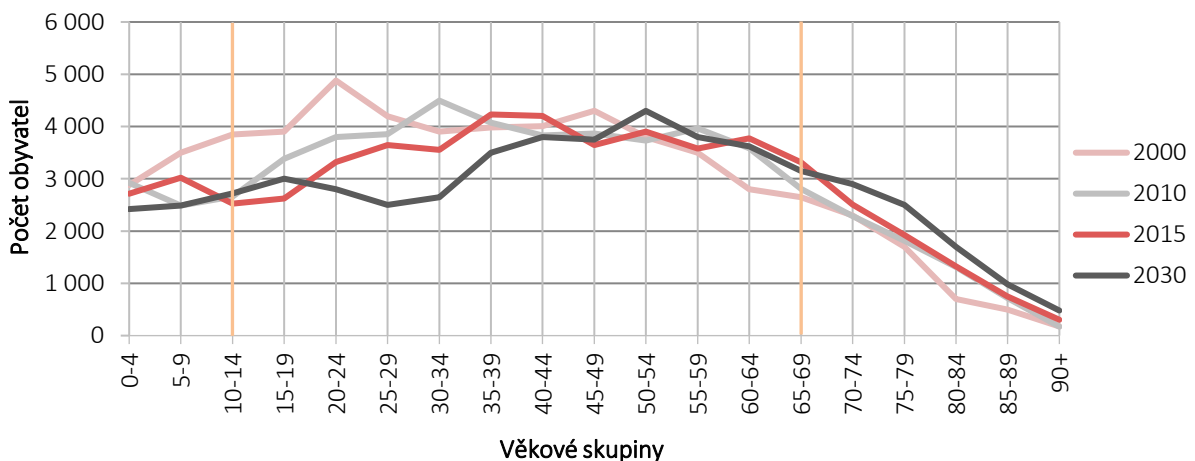
Tab. 2: Průměrné meziroční změny vybraných demografických ukazatelů v jednotlivých obcích SO ORP Třinec v období 2011-2020

Obec	Rozdíl počtu obyvatel 2011-2020	Živě narození Ø roční změna	Zemřelí Ø roční změna	Přistěhovalí Ø roční změna	Vystěhovalí Ø roční změna	Přírůstek/úbytek		
						přirozený Ø roční změna	mechanický Ø roční změna	celkový Ø roční změna
Bystřice	105,0	48,3	57,7	125,3	102,0	-9,4	21,2	11,7
Hnojník	-34,0	14,3	19,0	39,2	38,6	-4,7	0,6	-4,1
Komorní Lhotka	188,0	13,1	28,3	64,4	27,5	-15,2	36,9	21,7
Košařiska	-15,0	2,9	4,1	9,1	9,4	-1,2	-0,3	-1,5
Nýdek	82,0	24,6	30,0	56,5	41,7	-5,4	14,8	9,4
Ropice	173,0	18,4	15,2	54,1	36,7	3,2	17,4	20,6
Řeka	60,0	5,7	5,1	22,1	14,0	0,6	8,3	8,7
Smilovice	131,0	8,8	6,1	28,4	16,6	2,7	11,8	14,5
Střítež	62,0	10,8	8,8	32,8	30,8	2,0	2,0	4,0
Třinec	-1 967,0	342,3	434,6	530,7	671,8	-92,3	-141,1	-233,4
Vělopolí	32,0	3,3	3,3	10,8	8,3	0,0	2,5	2,5
Vendryně	277,0	44,1	42,8	116,9	84,0	1,3	32,9	34,2

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Na základě analýzy demografického vývoje v SO ORP Třinec, ze které vyplývá trend snižování počtu obyvatel, a dlouhodobé prognózy Studie sídelní struktury MSK¹ je možné vyvodit závěr, že se počet obyvatel v zájmovém regionu bude nadále snižovat. V roce 2015 byl celkový podíl obyvatel ve věku do 15 let 15 %, dle prognózy se mírně snížit na 14,75 % v roce 2030. Klesat bude především počet dětí ve věku do 10 let. Věková kategorie 10-14 let bude pravděpodobně korespondovat se současnou hodnotou. Stav obyvatelstva v produktivním věku bude rovněž výrazně nižší. Opačný trend je zaznamenán u osob v důchodovém věku, respektive u osob starších 60 let, neboť jejich počet bude konstantně stoupat.

Obr. 4: Vývoj počtu obyvatel SO ORP Třinec v letech 2000, 2010 a 2015 a prognóza 2030

Zdroj: Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje 2012, ČSÚ, vlastní zpracování

¹ HRUŠKA-TVRDÝ, Lubor a kol. Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje 2012 : In: Moravskoslezský kraj [online]. © 2014 [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/upl_0110.html

Věková struktura obyvatel

Významným ukazatelem je věková struktura obyvatelstva. Nejpočetnější skupinu na Třinecku tvoří osoby v produktivním věku, tedy v rozmezí 15-64 let. V období 2011 až 2020 lze pozorovat propad v této věkové kategorii o 8,5 %, z 38 053 osob na 34 806.

Od roku 2011 je zjevné kontinuální navyšování počtu dětí až do roku 2020 o 4 %. Počet osob v dětské složce je tedy stabilizovaný.

Po celé sledované období převyšují osoby starší 65 let nad počtem osob ve věku 0-14 let. U této poproduktivní věkové kategorie je příznačný konstantní nárůst z 9 196 obyvatel na 11 191, což představuje navýšení o více než 21 %.

Celkový průměrný věk obyvatel v regionu vzrostl téměř o dva roky, z 41,2 let v roce 2011 na 43,1 v roce 2020. Index stáří vyjadřuje poměr počtu osob starších 65 let na 100 obyvatel mladších 15 let. V roce 2011 činila hodnota indexu stáří 112,9 a postupným navyšováním vystoupala na 131,8 v roce 2020. Pro region je tedy charakteristickým znakem stárnutí populace, které dle dlouhodobé prognózy² vývoje počtu obyvatel celého správního obvodu ORP Třinec do roku 2030 bude pokračovat.

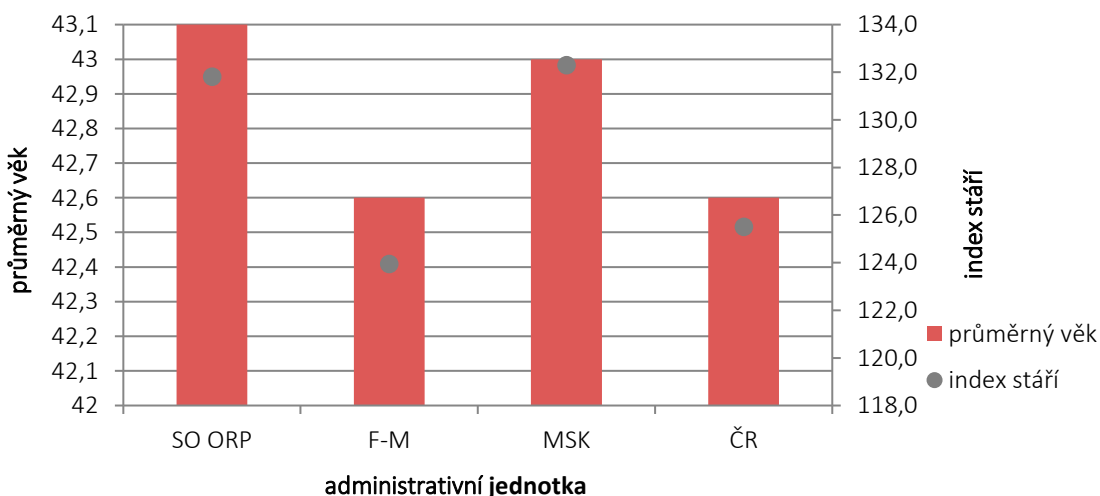
Tab. 3: Obyvatelstvo podle věku, průměrného věku a index stáří

Věk	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0-14	8 144	8 167	8 165	8 183	8 262	8 278	8 311	8 395	8 445	8 490
15-64	38 053	37 676	37 199	36 823	36 478	36 034	35 616	35 264	35 102	34 806
65 +	9 196	9 421	9 693	9 866	10 125	10 419	10 633	10 883	11 066	11 191
Průměrný věk	41,2	41,5	41,7	42,0	42,1	42,4	42,6	42,8	43,0	43,1
Index stáří (65+ / 0-14) v %	112,9	115,4	118,7	120,6	122,5	125,9	127,9	129,6	131,0	131,8

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Ve srovnání s vyššími administrativními celky vykazuje SO ORP Třinec nejvyšší průměrný věk. Společně s Moravskoslezským krajem je v SO ORP Třinec vysoký index stáří. Věková struktura v regionu není tedy příznivá a vývoj nenaznačuje žádný zvrat.

Obr. 5: Průměrný věk a index stáří v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích v roce 2020

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

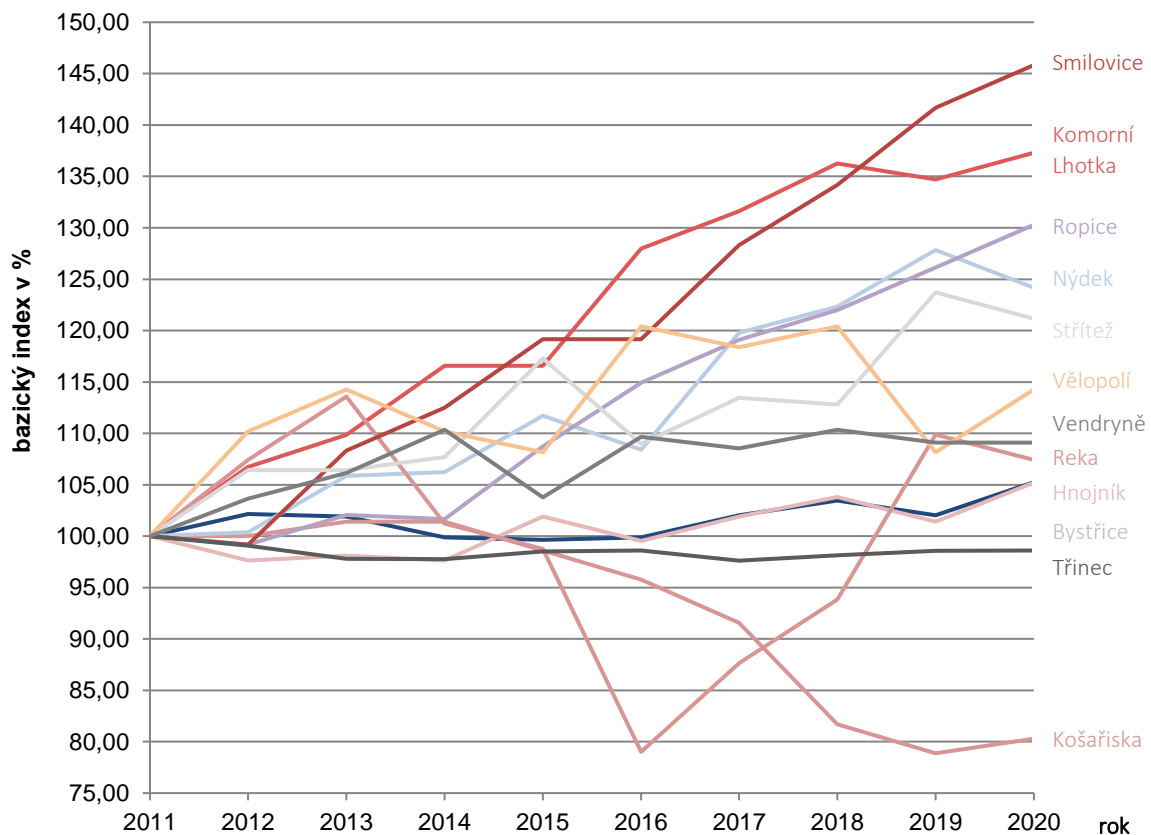
² HRUŠKA-TVRDÝ, Lubor a kol. Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje: Příloha č. 1 - Socio-demografický a ekonomický rozbor za jednotlivé SO ORP. In: Moravskoslezský kraj [online]. © 2014 [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/upl_0110.html

Následující graf zobrazuje vývoj počtu dětí do 15 let v jednotlivých obcích zájmového regionu. Vyjma dvou obcí, konkrétně se jedná o Košařiska a Třinec, je mezi léty 2011-2020 patrný nárůst počtu dětí v této věkové kategorii. K největšímu navýšení, o 45,8 %, došlo ve Smilovicích, tj. o 55 dětí. V Komorní Lhotce přibylo 72 dětí, což představuje nárůst o 37,3 %. Největší pokles počtu dětí mladších 15 let je zřejmý v Košařiskách, kde během sledovaného období došlo k propadu o téměř 20 %, to je o 14 dětí.

V jádrovém městě klesl počet dětí do 15 let o 72 osob, to je o 1,4 %. Významný meziroční propad je patrný v obci Řeka mezi lety 2015 a 2016, kde ubylo 16 dětí.

Obr. 6: Vývoj počtu dětí do 15 let v obcích SO ORP Třinec v letech 2011-2020

10

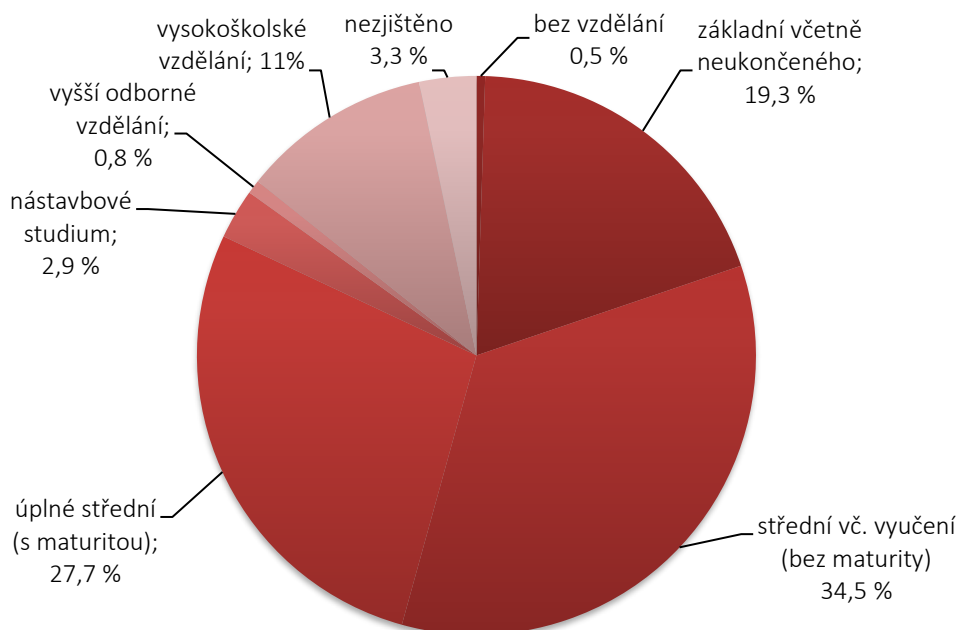
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Vzdělanostní struktura obyvatel

Z výsledků posledního sčítání lidu v roce 2011 vyplývá, že podle stupně nejvyššího ukončeného vzdělání tvoří nejpočetnější skupinu v území SO ORP Třinec osoby se středoškolským vzděláním včetně vyučení. Jedná se o takřka 35 % populace starší 15 let. Bezmála 28 % obyvatel absolvovalo úplné střední vzdělání s maturitou, nástavbové studium dokončila 3 %. Vysokoškolským diplomem disponuje 11 % občanů v zájmovém regionu. Podíl obyvatel bez vzdělání je zanedbatelný, pouze 0,5 % z celkového počtu. Z analýzy je patrné, že poměrně významná skupina ve skladbě vzdělanosti v území je zastoupena lidmi se základním vzděláním včetně neukončeného, hodnota přesahuje 19 %.

Bezmála 36 % absolventů středních škol bez maturity má vystudovaný technický obor. Podíl osob, které složily maturitu z technického oboru, představuje takřka 30 %. Obě hodnoty jsou nadprůměrné v porovnání s vyššími administrativními celky.

Obr. 7: Obyvatelstvo v SO OPR Třinec podle nejvyššího ukončeného vzdělání v SO ORP Třinec k 26. 3. 2011

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

11

Ve srovnání s vyššími administrativními celky nejsou patrné výrazné rozdíly. V regionu je však vyšší podíl osob se základním vzděláním včetně neukončeného a se středním včetně vyučení, naopak méně je zastoupeno obyvatelstvo s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním. Z toho vyplývá, že SO ORP Třinec vykazuje horší vzdělanostní strukturu.

Tab. 4: Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání k 26. 3. 2011 v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	SO ORP		F-M	MSK	ČR
	abs.	%	%	%	%
bez vzdělání	221	0,5	0,5	0,6	0,5
základní včetně neukončeného	8 996	19,3	18,1	19,6	17,6
střední vč. vyučení (bez maturity)	16 078	34,5	34,8	35,1	33,0
z toho technické obory	5 770	35,9	34,5	32,7	31,2
úplné střední (s maturitou)	12 888	27,7	27,8	25,9	27,1
z toho technické obory	3 845	29,8	27,9	25,0	21,4
nástavbové studium	1 335	2,9	2,8	2,6	2,8
vyšší odborné vzdělání	390	0,8	1,0	0,9	1,3
vysokoškolské	5 137	11,0	11,7	11,2	12,5
nezjištěno	1 545	3,3	3,3	4,1	5,2

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

Národnostní složení obyvatel

V zájmovém regionu převažuje česká národnost, jež je zastoupena bezmála 60 %, v absolutních hodnotách je evidováno přes 32 tis. osob. Charakteristickým znakem je vysoký podíl osob polské národnosti, ke které se hlásí více než 8 700 obyvatel, tzn. 16 %, což je 2,5x více než v rámci okresu F-M a 16x více než v ČR. Významné zastoupení polské menšiny v území správního obvodu ORP Třinec je specifické v důsledku geografické polohy na hranici s Polskem a historií regionu. Přestože se region nachází v blízkosti státní hranice také se Slovenskem, podíl obyvatel této národnosti činí pouhých 2 %. Z výsledků SLDB 2011 dále vyplývá, že jen minimální počet osob se hlásí k národnosti ukrajinské, německé či romské.

Je zapotřebí brát v potaz skutečnost, že přesnou strukturu národnostního složení nelze jednoznačně určit, jelikož ukazatel národnosti představuje při SLDB nepovinný údaj nebo může nastat případ, že se jedna osoba přihlásí ke dvěma národnostem.

Tab. 5: Obyvatelstvo podle národnosti v SO ORP Třinec a ve vyšších administrativních celcích k 26. 3. 2011

Národnost	SO ORP		F-M	MSK	ČR
	abs.	%	%	%	%
Česká	32 574	59,6	65,1	63,6	64,3
Moravská	274	0,5	2,2	3,8	5,0
Slezská	742	1,4	0,8	0,9	0,1
Slovenská	1 171	2,1	2,0	2,2	1,4
Německá	21	0,0	0,0	0,1	0,2
Polská	8 769	16,1	6,5	2,3	0,4
Romská	24	0,0	0,0	0,1	0,1
Ukrajinská	8	0,0	0,0	0,1	0,5
Vietnamská	47	0,1	0,1	0,2	0,3
Ostatní	1 731	3,2	2,5	3,1	2,5
Neuveдено	9 266	17,0	20,7	23,7	25,3

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

12

2.3 Hospodářství

Ekonomická odvětví

Charakteristickým znakem zájmového regionu je podprůměrná zaměstnanost osob v priméru, která činí pouhé 1,1 %, tzn. v tomto odvětví pracuje cca 270 osob. Je to způsobeno nevhodnými terénními a klimatickými podmínkami. Zemědělská činnost se zde neuplatňuje z důvodu nadprůměrných srážkových úhrnů, nekvalitních půd, nadprůměrné lesnatosti a členitosti reliéfu, tedy místy velké svažitosti pozemků.

V sekundéru je evidováno přibližně 9 800 obyvatel, tzn. je zastoupen více než 42 % z celkového počtu zaměstnaných osob. S hierarchicky vyššími administrativními celky klesá podíl zaměstnaných osob v sekundárním sektoru, na celostátní úrovni je zaměstnáno o 10 % méně obyvatel. Přibližně 37 % pracujících občanů zájmového území je zaměstnáno v průmyslu. Je to dáno dlouholetou tradicí hutní výroby v Těšínském Slezsku, respektive existencí Třineckých železáren jako dominujícího industriálního podniku a jeho dceřiných společností, návazných služeb a průmyslovou zónou Třinec – Baliny.

Terciární sektor s více než 45 % zaměstnanými místními obyvateli má mírně vyšší podíl než sekundér, přesto se jedná o podprůměrnou hodnotu ve srovnání s nadřazenými administrativními jednotkami. Nejvíce se zde uplatňuje velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel následována zdravotní a sociální péčí.

Tab. 6: Obyvatelstvo podle odvětví ekonomické činnosti v SO ORP Třinec a ve vyšších administrativních celcích k 26. 3. 2011

Odvětví ekonomické činnosti	SO ORP		F-M	MSK	ČR
	23 295	%	%	%	%
Zaměstnaní celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
primér	266	1,1	1,9	1,7	2,7
zemědělství, lesnictví, rybářství	266	1,1	1,9	1,7	2,7
sekundér	9 836	42,2	38,8	36,4	32,2
průmysl	8 557	36,7	32,9	30,1	25,4
stavebnictví	1 279	5,5	5,9	6,3	6,8
terciér	12 490	45,3	49,0	51,0	54,0
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	2 178	9,3	10,0	10,0	10,2
doprava a skladování	1 019	4,4	5,0	5,4	5,6
ubytování, stravování a pohostinství	681	2,9	3,1	2,9	3,1
informační a komunikační činnosti	336	1,4	1,9	2,3	3,0
peněžnictví a pojišťovnictví	281	1,2	1,7	1,9	2,5
činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti a administrativní a podpůrné činnosti	1 460	6,3	6,4	6,6	7,8
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	801	3,4	4,9	5,4	5,9
vzdělávání	1 274	5,5	6,1	6,4	6,0
zdravotní a sociální péče	1 820	7,8	7,0	7,1	6,5
ostatní služby	2 640	3,0	2,9	3,0	3,4
nezjištěno	703	11,3	10,4	10,9	11,2

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

Ekonomické subjekty

Počet registrovaných ekonomických subjektů se sídlem v některé z obcí v SO ORP Třinec stoupl za poslední dekádu o téměř 16 %, z 9 770 subjektů v roce 2011 na 11 295 v roce 2020. Setkáváme se s negativním trendem vysokého počtu neaktivních subjektů, pouze u poloviny je zjištěna aktivita.

Struktura ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců není relevantní, neboť více než 20 % subjektů se zjištěnou aktivitou neuvádí počet zaměstnanců. Přes 60 % jsou zastoupeny podniky bez zaměstnanců a jejich počet se zvyšuje. Mikropodniky s 1-9 zaměstnanci se podílí cca 15 % a v poslední dekádě došlo k jejich celkovému poklesu. Malých podniků zaměstnávajících 10-49 osob je evidováno pouze 3,4 % a jejich množství se ve srovnání s rokem 2011 mírně zvýšilo. Z databáze ekonomických subjektů je dále patrný pokles i u (necelé 1 %) středních podniků s 50-249 zaměstnanci. Výrazné výkyvy nejsou zaznamenány u velkých podniků s více než 250 zaměstnanci.

Tab. 7: Ekonomické subjekty se sídlem v SO ORP Třinec podle zjištěné aktivity a počtu zaměstnanců

Ekonomické subjekty	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Registrované	9 770	9 616	9 759	9 915	10 216	10 479	10 701	10 955	11 050	11 295
z toho se zjištěnou aktivitou	5 406	5 504	5 313	5 321	5 378	5 434	5 591	5 724	5 872	6 017
bez zaměstnanců	3 052	3 037	2 957	3 047	3 132	3 197	3 197	3 361	3 500	3 651
1-9 (mikropodniky)	954	914	896	925	922	990	958	935	946	915
10-49 (malé podniky)	200	204	208	194	188	188	189	195	196	206
50-249 (střední podniky)	58	47	49	54	53	54	56	58	55	50
250 a více (velké podniky)	18	20	18	17	19	17	17	17	18	17
neuveдено	5 488	5 394	5 631	5 678	5 902	6 033	6 284	6 389	6 335	6 456

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z následující tabulky lze vyčíst strukturu ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou podle právní normy. V tomto případě převažují fyzické osoby, respektive soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského zákona. Podílí se téměř 62 %, kdy v posledních letech jejich počet roste. Navyšuje se také podíl obchodních společností, ve sledované dekádě skoro dvojnásobně.

Tab. 8: Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou se sídlem v SO ORP Třinec podle právní formy

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fyzické osoby										
soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského zákona	3 703	3 687	3 285	3 636	3 381	3 402	3 461	3 550	3 627	3 727
zemědělství podnikatelé	152	158	137	138	230	274	282	278	287	283
soukromí podnikatelé podnikající dle jiných zákonů	265	272	488	390	314	287	210	209	202	209
Obchodní společnosti	873	935	983	1 016	1 055	1 118	1 273	1 314	1 378	1 422
akciové společnost	86	87	94	83	84	88	95	96	93	96
Družstva	14	13	19	32	33	31	31	32	33	33

Zdroj: ČSÚ

Pro zájmové území je charakteristickým znakem nízký, v územním srovnání podprůměrný podíl ekonomických subjektů v přepočtu na 1 000 obyvatel. Jde konkrétně o 110,4 subjektů. Je to o téměř 37 podniků na 1 000 obyvatel méně, než je průměr ČR. Je to pravděpodobně dáno existencí dominantního podniku Třineckých železáren a relativně nízkou podnikatelskou aktivitou.

14

Tab. 9: Územní srovnání ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou podle vybraných právních norem k 31.12.2020

Územní jednotka	Celkem	Obchodní společnosti		Družstva	Státní podniky	Fyzické osoby		
		celkem	z toho a.s.			soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského zákona	zemědělství podnikatelé	soukromí podnikatelé podnikající dle jiných zákonů
SO ORP	6 017	1 422	96	33	0	3 727	283	209
na 1000 obyv.	110,4	26,1	1,8	0,6	0,0	68,4	5,2	3,8
F-M	25 541	5 082	223	72	0	17 004	1 028	1 004
na 1000 obyv.	119,0	23,7	1,0	0,3	0,0	79,2	4,8	4,7
MSK	135 347	29 252	1 459	1 481	6	88 610	3 035	5 697
na 1000 obyv.	113,5	24,5	1,2	1,2	0,0	74,3	2,5	4,8
ČR	1 576 331	380 785	21 518	9 894	76	982 571	36 839	69 242
na 1000 obyv.	147,3	35,6	2,0	0,9	0,0	91,8	3,4	6,5

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Nejvíce ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou působí v oblasti velkoobchodu a maloobchodu; oprav a údržby motorových vozidel, tj. 15,6 %. Druhou nejrozšířenější oblastí je průmyslová výroba, zastoupena přibližně 14,2 %.

Více než 10 % se už pak podílí pouze podniky zaměřené na profesní, vědeckou a technickou činnost s 13,8 % a stavebnictví s 12,6 %. Nejnižší počet subjektů, méně než 0,5 %, je zaznamenám oblasti veřejné správy a ochrany a povinného sociálního zabezpečení.

Největší rozvoj v posledních devíti letech nastal u činnosti v oblasti nemovitostí, kde narostl počet subjektů o 94, tj. o 77 %. Velký nárůst subjektů je také zaznamenán zemědělství, lesnictví, rybářství, kde vzrostl počet o 156, tedy 53,6 %.

K největšímu poklesu ekonomických subjektů došlo ve sledovaném období u peněžnictví a pojišťovnictví. Zde je také zaznamenán největší meziroční pokles, kdy mezi lety 2016 a 2017 došlo k propadu o 70 % na 42 subjektů.

Propad v počtu ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou je také zaznamenán u firem zaměřující se na informační a komunikační činnosti o 16,6 %. O 10,2 % méně subjektů je u velkoobchodu a maloobchodu; oprava a údržba motorových vozidel.

Tab. 10: Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou se sídlem v SO ORP Třinec dle převažující činnosti

Převažující činnost	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zemědělství, lesnictví, rybářství	291	265	262	362	421	437	437	446	447
Průmysl celkem	751	720	712	704	747	788	822	834	855
Stavebnictví	704	662	658	661	676	695	724	746	764
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	1 052	911	977	988	989	1039	1065	993	944
Doprava a skladování	158	145	141	132	132	138	141	156	168
Ubytování, stravování a pohostinství	299	272	271	268	265	262	244	259	269
Informační a komunikační činnosti	102	100	88	88	88	91	111	120	119
Peněžnictví a pojišťovnictví	126	234	185	152	139	42	42	42	42
Činnosti v oblasti nemovitostí	122	144	148	146	140	170	185	214	216
Profesní, vědecké a technické činnosti	702	658	657	668	679	733	754	783	832
Administrativní a podpůrné činnosti	131	139	121	123	125	136	146	158	162
Veřejná správa a ochrana; povinné sociální zabezpečení	22	22	22	20	21	23	25	25	25
Vzdělávání	119	121	120	118	118	120	115	128	136
Zdravotní a sociální péče	138	141	147	144	143	145	150	150	156
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	132	125	126	126	119	127	143	165	171
Ostatní činnosti	432	424	427	419	399	429	458	476	486
Nezjištěno	223	229	258	259	233	216	162	177	225
Celkem	5 504	5 313	5 321	5 378	5 434	5 591	5 724	5 872	6 017

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Největší zaměstnavatelé

V následující tabulce je uveden výčet největších zaměstnavatelů se sídlem ve správním obvodu ORP Třinec včetně rozdělení podle kategorie počtu zaměstnanců a převažující činnosti. Z analýzy vyplývá, že největší počet firem sídlí v Třinci a převažuje zaměření na průmyslovou výrobu, významné zaměstnavatele představují obě místní nemocnice.

Jak již bylo zmíněno, největším zaměstnavatelem jsou Třinecké železárny. Významnou roli má také průmyslová zóna Baliny, která byla dokončena v roce 2001. Na ploše 20 ha mají zázemí firmy Vesuvius Solar Crucible, Kern, BZN, JAP Trading, DONGWON CZ, Daechang Seat, Spedex a chráněná dílna Ergon. Zaměstnání zde nachází přes 1 600 osob.

Tab. 11: Největší zaměstnavatelé se sídlem v SO ORP Třinec podle počtu zaměstnanců a převažující činnosti

Obchodní jména	Sídlo	Počet zaměstnanců	Převažující činnost
Třinecké železárny, a. s.	Třinec	5 000–9 999	Výroba surového železa, oceli a feroslitin, plochých výrobků, tváření kovů za tepla
Strojírny a stavby Třinec, a. s.	Třinec	1 500–1 999	Zakázková strojírenská výroba, provádění opravářských a údržbářských činností na výrobních zařízeních Třineckých železáren, a. s., po stránce strojní, elektro a stavební
Nemocnice Třinec, p. o.	Třinec	500–999	Ústavní zdravotní péče
Slévárny Třinec, a. s.	Třinec	500–999	Výroba odlitků z litiny
Nemocnice AGEL Třinec-Podlesí a. s.	Třinec	500–999	Ústavní zdravotní péče
DONGWON CZ, s. r. o.	Třinec	250–499	Výroba autodílů
ENERGETIKA TŘINEC, a. s.	Třinec	250–499	Výroba a distribuce elektřiny, tepelné energie, plynu

Zdroj: Úřad práce ČR, Krajská pobočka v Ostravě, Kontaktní pracoviště Třinec

16

2.4 Trh práce

Ekonomická aktivita obyvatel

Z analýzy ekonomické aktivity obyvatel v území SO ORP Třinec vyplývá, že stejně jako v okrese F-M převažuje ekonomicky neaktivní obyvatelstvo nad ekonomicky aktivním. V Moravskoslezském kraji je procento vyrovnané a v ČR naopak převažují ekonomicky aktivní osoby. Správní obvod ORP Třinec má celkově v územním srovnání podprůměrnou míru ekonomické aktivity, která činí 46,7 %.

Co se týká postavení v zaměstnání, více než 38% podíl na celkovém počtu obyvatel správního obvodu je tvořen zaměstnanci, zaměstnavateli, samostatně činnými a pomáhajícími osobami. Zastoupení pracujících studentů či učňů, důchodců a žen na mateřské dovolené je zanedbatelné, nepřesahuje hranici 1,5 %. Kategorie nezaměstnaných se skládá z necelého jednoho procenta osob hledajících první zaměstnání a více než 3 % představují ostatní nezaměstnaní.

U ekonomicky neaktivních obyvatel převažují s bezmála 25 % nepracující důchodci následování žáky, studenty a uční s 15% podílem. Skupina osob v domácnosti, dětí předškolního věku a ostatních závislých osob zaujímá 8 %. Nejméně je osob s vlastním zdrojem obživy, pouhých 1,6 %.

Tab. 12: Obyvatelstvo dle ekonomické aktivity v SO ORP Třinec a ve vyšších administrativních celcích k 26. 3. 2011

Ekonomická aktivity		SO ORP		F-M	MSK	ČR
		abs.	%	%	%	%
Obyvatelstvo celkem		54 627	100	100,0	100	100,0
Ekonomicky aktivní		25 487	46,7	47,4	47,7	48,7
v tom	zaměstnaní	23 295	42,6	42,7	41,8	43,9
	zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhající	21 800	39,9	39,8	38,7	40,0
	pracující studenti a učni	309	0,6	0,6	0,6	0,8
	pracující důchodci	735	1,3	1,5	1,7	2,2
	ženy na mateřské dovolené	451	0,8	0,8	0,8	0,9
	nezaměstnaní	2 192	4,0	4,7	5,9	4,8
	hledající první zaměstnání	431	0,8	0,8	1,0	0,8
	ostatní nezaměstnaní	1 761	3,2	3,9	4,9	4,0
Ekonomicky neaktivní		27 027	49,4	48,8	47,7	45,8
v tom	nepracující důchodci	13 466	24,7	23,7	23,5	22,1
	ostatní s vlastním zdrojem obživy	897	1,6	1,7	1,6	1,7
	osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	4 389	8,0	8,1	8,0	8,2
	žáci, studenti, učni	8 275	15,1	15,3	14,6	13,9
Nezjištěno		2 113	3,9	3,8	4,6	5,5

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

17

Nezaměstnanost

Údaje za roky 2012 a 2013 nejsou dostupné v požadované podrobnosti a současně Ministerstvo práce a sociálních věcí počínaje lednem 2013 přešlo na nový ukazatel, tzv. podíl nezaměstnaných osob, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Původní registrovaná nezaměstnanost vyjadřovala podíl všech dosažitelných uchazečů o zaměstnání k ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu. Kvůli odlišné definici jsou tyto ukazatele nesrovnatelné. Lze však pozorovat, že podíl nezaměstnaných osob má rovněž klesající charakter, a to na všech administrativních úrovních.

Nejnižší nezaměstnanost ve sledovaném období byla v roce 2018, která dosahovala rekordně nízkých hodnot v souvislosti s příznivým vývojem českého hospodářství, a v SO ORP Třinec činila pouze 2,3 %. Celkově je situace ve správním obvodu ORP Třinec velmi příznivá, neboť je nezaměstnanost v územním srovnání dlouhodobě nejnižší. V roce 2020 došlo k mírnému nárůstu nezaměstnanosti v celé ČR, což může být dopadem šíření onemocnění COVID-19 a zavedením restriktivních opatření. Největší propad byl zaznamenán v terciárním sektoru.

Je třeba zmínit, že nezaměstnanost se mění v průběhu roku v závislosti na rozvoji sezonních prací.

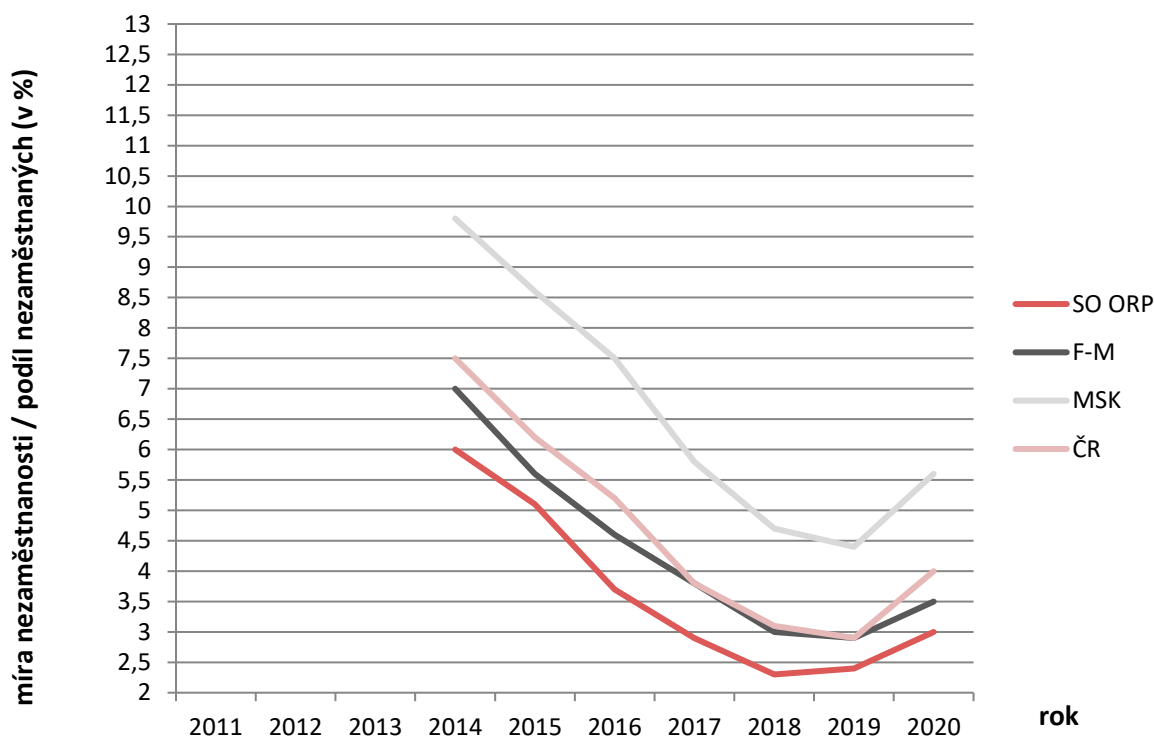
Tab. 13: Míra nezaměstnanosti v letech 2011 a podíl nezaměstnaných v roce 2014-2020 v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích, k 31. 12. daného roku, v %

Územní jednotka	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
SO ORP	6,9	-	-	6,0	5,1	3,7	2,9	2,3	2,4	3,0
F-M	8,1	-	-	7,0	5,6	4,6	3,8	3,0	2,9	3,5
MSK	11,2	-	-	9,8	8,6	7,5	5,8	4,7	4,4	5,6
ČR	8,6	-	-	7,5	6,2	5,2	3,8	3,1	2,9	4,0

Zdroj: www.portal.mpsv.cz, vlastní zpracování

Obr. 8: Vývoj podílu nezaměstnaných v roce 2014-2020 v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích, k 31. 12. daného roku

18

Zdroj: Portál MPSV, vlastní zpracování

Pozn.: - Údaje v roce 2012, 2013 nejsou dostupné v potřebné podrobnosti

Postupným oživováním ekonomiky po světové ekonomické krizi z roku 2008 a snižováním míry nezaměstnanosti/podílu nezaměstnaných osob, bylo na kontaktním pracovišti úřadu práce v Třinci k 31.12.2020 registrováno 1 170. Jedná se o třetí nejnižší hodnotu během sledovaného období. Pracovních příležitostí přibývá, v roce 2020 bylo hlášeno 1 866 volných pracovních míst, to je druhá nejvyšší hodnota za posledních sledovaných 10 let. Ukazatel počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo má rovněž příznivý charakter, jelikož klesl na pouhých 0,6 osob.

V roce 2012 byla zrušena zákonná povinnost zaměstnavatele hlásit příslušnému úřadu práce volná pracovní místa, tedy všechny pozice, které chce firma obsadit zaměstnancem buď uzavřením pracovní smlouvy, DPP nebo DPČ. Přesto jsou hodnoty uvedené v následující tabulce relevantní.

Tab. 14: Charakteristika nezaměstnanosti v území SO ORP Třinec

Uchazeči o zaměstnání	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Evidovaní	2 061	-	-	2 303	1 916	1 534	1 186	971	980	1 170
Dosažitelní	1 859	-	-	2 228	1 876	1 356	1 039	826	880	1 077
v %	90,2	-	-	96,7	97,9	88,4	87,6	85,1	89,8	92,1
Volná pracovní místa	63	-	-	220	341	432	581	667	2 100	1 866
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	32,7	-	-	10,5	5,6	3,6	2,0	1,5	0,5	0,6

Zdroj: Úřad práce ČR, Krajská pobočka v Ostravě, Kontaktní pracoviště Třinec

Pozn.: - Údaje v roce 2012, 2013 nejsou dostupné v potřebné podrobnosti

Úřad práce v rozbořech situace na trhu práce v okrese Frýdek-Místek uvádí aktuální převažující poptávku, tedy hlášená volná pracovní místa zaměstnavateli do databáze úřadu práce, po těchto profesích dle CZ-ISCO: všeobecní administrativní pracovníci; pracovníci ostrahy a bezpečnostních agentur; ostatní pomocní pracovníci ve výrobě; uklízeči a pomocníci v hotelích; administrativních, průmyslových a jiných objektech; řidiči osobních a malých dodávkových automobilů, taxikáři; pomocní manipulační pracovníci (kromě výroby); prodavači v prodejnách; nástrojaři a příbuzní pracovníci; montážní dělníci ostatních výrobků, obsluha vysokozdvihových a jiných vozíků a skladníci.

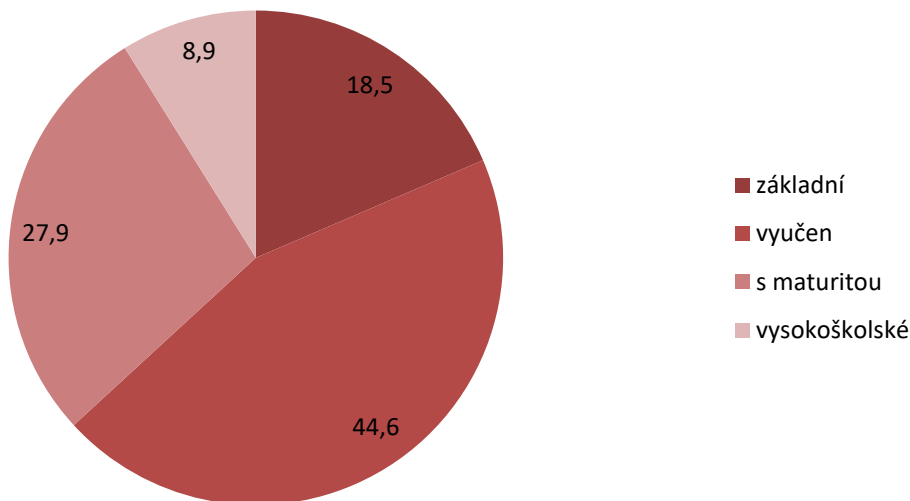
Důvody dlouhodobé neobsazenosti těchto volných pracovních míst jsou různé. Mezi hlavní faktory neuspokojené poptávky patří např.: nedostatek technicky vzdělaných lidí, nedostatek řemeslníků a manuálně zručných lidí (neochota pracovat „rukama“), nedostatečná kvalifikace (chybějící profesní oprávnění), zdravotní způsobilost, nízká mzda, pověst zaměstnavatele (zaměstnavatel nemá dobré jméno), neochota pracovat ve směnném provozu.

Naopak dlouhodobě převyšující nabídka, tedy sktruktura evidovaných uchazečů o zaměstnání, je zaznamenána v oborech obchodní referenti; všeobecní administrativní pracovníci; kuchaři (kromě šéfkuchařů); číšníci a servírky; prodávající v prodejnách; zedníci; svářeči; zámečníci strojů; mechanici a opraváři motorových vozidel; stavební a provozní elektrikáři.

Následující graf vyjadřuje specifický podíl nezaměstnaných osob dle dosaženého vzdělání. Z analýzy území je patrné, že z celkového počtu 1 170 evidovaných uchazečů o zaměstnání největší skupinu s 44,6 % představují vyučení obyvatelé. Kategorie uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním tvoří 18,5 % a s maturitou 27,9 % evidovaných osob. Naopak uplatnění na trhu práce nachází především absolventi vysokých škol, s podílem nezaměstnaných přibližně 9 % tvoří nejmenší skupinu.

19

Obr. 9: Vzdělanostní struktura evidovaných uchazečů o zaměstnání k 31.12.2020, v %

Zdroj: Úřad práce ČR, krajská pobočka v Ostravě, kontaktní pracoviště Třinec

Z analýzy vyjížďky do zaměstnání dle výsledků SLDB 2011 vyplývá, že více než 45 % zaměstnaných osob v SO ORP Třinec má obec bydliště totožnou s místem pracoviště. Takřka 22 % respondentů uvádí, že dojíždí do jádrového města, tedy do Třince. Budeme-li brát v úvahu území okresu F-M jakožto blízkou dojížďkovou vzdálenost, zahrnuje 80 % vyjížďajících osob.

Tab. 15: Charakteristika vyjížďky do zaměstnání

Vyjížďající		Bystřice	Hnojník	Komorní Lhotka	Košářska	Nýdek	Ropice	Řeka	Smilovice	Střítež	Třinec	Vendryně	Vělepolí	Celkem
v rámci SO ORP	v rámci obce	128	63	50	6	18	14	9	4	22	4183	59	4	4 560
	do Třince	671	70	67	50	260	176	46	83	109	0	620	24	2 176
	do jiných obcí v SO ORP	40	0	18	7	29	9	4	13	32	301	39	3	495
do jiné obce okresu F-M		90	117	69	16	22	19	14	23	53	339	53	17	832
do jiného okresu MSK		103	91	72	11	39	121	36	51	65	777	99	32	1 497
do jiného kraje		28	6	3	2	12	6	3	3	8	171	22	2	266
do zahraničí		35	5	3	0	5	6	5	2	9	135	21	3	229
Celkem		1 095	352	282	92	385	351	117	179	298	5 906	913	85	10 055

Zdroj: SLDB 2011

3 Charakteristika školství

3.1 Úvod do problematiky

Ve správním obvodu ORP Třinec všechny obce, vyjma Vělopolí, disponují alespoň jedním vzdělávacím zařízením. Konkrétně se v zájmovém regionu nachází 25 mateřských a 23 základních škol. Převažují sloučené organizace, tzn. mateřské školy jsou součástí základních škol. Pouze čtyři základní školy a šest mateřských škol jsou samostatné. Celkem je tedy v území 29 školských zařízení. Zřizovatelem většiny institucí je obec, jež je zřizují jako své příspěvkové organizace. Jedna škola je církevní, jedna spadá pod krajskou správu.

3.2 Předškolní výchova

Celkem je v regionu 25 zařízení poskytující předškolní vzdělávání, respektive 48 včetně odloučených pracovišť. Nejvíce subjektů je soustředěno ve městě Třinci. Tři z těchto organizací se do projektu MAP II nezapojily, ale i přesto jsou zahrnuty do analýzy.

Šest mateřských škol jsou samostatnými organizacemi, konkrétně tři zařízení se vyskytují v Třinci a tři ve Vendryni. Mateřská škola v obci Řeka představuje elokované pracoviště ZŠ a MŠ Smilovice, p.o.

Ve školním roce 2020/2021 je v 98 třídách 1 888 dětí. Průměrný počet dětí na jednu třídu je 19,3. Více než 200 dětí je evidováno v Bystřici a hranici 100 dětí překračuje rovněž Vendryně a Hnojník. Mateřské školy v ostatních obcích disponují menším počtem dětí. Nejmenší průměrnou obsazenost třídy mají v obci Smilovice, konkrétně 14 dětí. Nejvíce dětí na jednu třídu je zaznamenáno v Bystřici, průměr činí 21,2 dětí.

Údaje o počtu dětí však nejsou zcela přesné, jelikož dítě vzdělávající se v mateřské škole pravidelně po kratší dobu, než odpovídá příslušnému provozu, a další dítě, které se vzdělává ve zbývajících době podle § 34 odst. 9 školského zákona, se zařazují do stejné třídy. Pro účely posouzení souladu s nejvyšším počtem dětí ve třídě podle odstavců 2 a 3 se započítává vždy pouze 1 dítě.

Jedna mateřská škola je zřizovaná krajem a jedna spadá pod správu církve. Zřizovatelem ostatních zařízení předškolního vzdělávání je obec.

Tab. 16: Organizace školního roku 2020/2021 mateřských škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec

Obec	Počet organizací	Počet pracovišť	Počet dětí	Počet tříd	Počet dětí na třídu	Zřizovatel
Bystřice	2	4	212	10	21,2	obec
Hnojník	2	2	110	6	18,3	obec
Komorní Lhotka	1	1	52	3	17,3	obec
Košařiska	1	1	25	2	12,5	obec
Nýdek	1	1	56	3	18,6	obec
Ropice	1	1	62	3	20,7	obec
Řeka	0	1	17	1	17,0	x
Smilovice	1	1	28	2	14,0	obec
Střítež	1	2	38	2	19,0	obec
Třinec	12	31	1 151	58	19,8	obec, kraj, církev
Vendryně	3	3	137	8	17,1	obec
Vělopolí	0	0	0	0	0,0	x
Celkem	25	48	1 888	98	19,3	x

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MT Třince, vlastní zpracování

Pozn.: x – údaj se nesleduje

Tab. 17: Přehled mateřských škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec včetně odlučených pracovišť a počtu dětí

Obec	Název školy	Adresa pracoviště	Počet dětí
Bystřice	ZŠ a MŠ Bystřice 848, okr. F-M, p.o.	Bystřice 106	94
		Bystřice 1547	48
		Bystřice 402	12
	ZŠ a MŠ Stanisława Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystřice 366, okr. F-M, p.o.	Bystřice 440	58
Hnojník	Masarykova ZŠ a MŠ škola Hnojník 120, okr. F-M, p. o.	Hnojník 360	73
	ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím Jana Kubisze, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Jana Kubisza Hnojník, okr. F-M, p.o.,	Hnojník 466	37
Komorní Lhotka	ZŠ T. G. Masaryka a MŠ Komorní Lhotka, p.o.	Komorní Lhotka 153	52
Košařiska	ZŠ a MŠ, Szkoła Podstawowa, Przedszkole Košařiska, p.o.	Košařiska 70	25
Nýdek	ZŠ a MŠ Nýdek, p.o.	Nýdek 293	56
Ropice	ZŠ a MŠ Ropice, p.o	Ropice 311	62
Smilovice	ZŠ a MŠ Smilovice, okr. F-M, p.o.	Smilovice 151	28
		Řeka 80	17
Střítež	ZŠ a MŠ Střítež, okr. F-M, p.o.	Střítež 108	21
		Střítež 213	17
Třinec	Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ, Třinec, p.o	U Splavu 547	24
		Borek 349	21
		Konská 419	54
	ZŠ Petra Bezruče a MŠ Třinec, p.o.	Bezručova 419	37
	ZŠ a MŠ, Třinec, Koperníkova 696, p.o.	Koperníkova 696	75
	ZŠ a MŠ, Třinec, Kaštanová 412, p.o.	Sosnová 367	42
		Habrová 249	44
	ZŠ a MŠ, Třinec, Míru 247, p.o.	Míru 247	24
		Nebory 126	47
	ZŠ a MŠ, Třinec, Oldřichovice 275, p.o.	Osůvky 48	22
		Karpentná 91	27
	ZŠ a MŠ Gustawa Przeczka s polským jazykem vyučovacím, Třinec, Nádražní 10, p.o.	Dolní Líštná 172	25
		Oldřichovice 210	27
		Nebory 126	11
		Štefánikova 772	16
		SNP 447	40
	MŠ, Třinec, Nerudova 313, p.o.,	Nerudova 313	69
		SNP 447	43
		Máchova 647	81
	MŠ Čtyřlístek, Třinec, Oldřichovice 670, p.o.	Oldřichovice 670	86
Oldřichovice Ves 208		26	
Tyra 80		21	
Guty 131		21	
MŠ, Třinec, Slezská 778, p.o.	Slezská 778	87	
	Štefánikova 772	45	
	Janáčkova 498	63	
Církevní ZŠ a MŠ Třinec	Janáčkova 498	13	
	Sosnová 367	16	
	Horní Líštná 10	24	

	SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o.	Jablunkovská 241	10
		Kaštanová 268	10
Vendryně	MŠ Vendryně č. 1, okr. F-M, p.o.	Vendryně 1	84
	MŠ - Przedszkole, Vendryně č. 1, okr. F-M, p.o.	Vendryně 1	26
	MŠ - Przedszkole, Vendryně, Zaošší 615, okr. F-M, p.o.	Zaošší 615	27

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Vývoj počtu dětí v běžných třídách mateřských škol

Vývoj počtu dětí v mateřských školách na Třinecku má kolísavý charakter. Nejprve je zřejmý mírný nárůst počtu dětí, s kulminací ve školním roce 2014/2015. Od školního roku 2011/2012 se počet dětí zvýšil cca o 6 %, z 1 933 dětí na 2 049. Poté je patrný pozvolný pokles, kdy ve školním roce 2018/2019 je už počet dětí nižší než na počátku sledovaného období, v roce 2020/2021 je rozdíl dokonce 6,5 %.

Počet tříd se s ohledem na zvyšující se počet dětí navyšoval, poté však příliš nekopíruje trend snižování počtu dětí, což se projevuje snižováním průměrného počtu dětí na třídu.

K největšímu navýšení počtu dětí došlo u mateřské školy zřizované církví, neboť z 20 dětí v jedné třídě na počátku sledovaného období se počet navýšil na 51 dětí ve třech třídách. Ve školním roce 2015/2016 navštěvovalo tuto MŠ dokonce 61 dětí, tzn. trojnásobek vůči původnímu stavu.

Vývoj počtu dětí v příspěvkových organizacích města Třince má stejný průběh jako celkový vývoj v regionu. Počet dětí v běžných třídách do školního roku 2014/2015 navýšil o 2 % z 1 234 na 1 262. Posléze dochází k snižování počtu žáků. Ve školním roce 2020/2021 navštěvuje třinecké mateřské školy 1 041 dětí, což představuje o skoro 16 % nižší počet v porovnání s počátkem sledovaného období.

Kladný přírůstek je patrný u mateřských škol v ostatních obcích správního obvodu ORP Třinec. Během sledovaného období vzrostl v průměru o 5 %.

Běžné třídy se v mateřské škole zřizované krajem nevyskytují, tudíž jsou vykazovány nulové hodnoty napříč celou sledovanou časovou řadou.

Tab. 18: Vývoj počtu dětí v běžných třídách mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec

Zřizovatel	Třinec						Okolní obce		Celkem	
	obec		kraj		církev		obec			
Školní rok	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd
2011/2012	1 234	50	0	0	20	1	679	32	1 933	83
2012/2013	1 261	51	0	0	56	3	699	33	2 016	87
2013/2014	1 261	52	0	0	59	3	726	33	2 046	88
2014/2015	1 262	52	0	0	59	3	728	34	2 049	89
2015/2016	1 244	52	0	0	61	3	730	34	2 035	89
2016/2017	1 176	50	0	0	56	3	726	33	1 958	86
2017/2018	1 151	47	0	0	54	3	737	34	1 942	84
2018/2019	1 119	48	0	0	59	3	725	35	1 903	86
2019/2020	1 060	49	0	0	51	3	733	37	1 844	89
2020/2021	1 041	50	0	0	53	3	714	38	1 808	91

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

V rámci běžných tříd mateřských škol jsou individuálně integrovány i děti se zdravotním postižením. Jejich počet je zanedbatelný, na celkovém počtu dětí se podílí max. 0,7 %. Nejrozšířenějšími typy zdravotního postižení jsou vady řeči, autismus a vývojové poruchy.

Tab. 19: Děti se zdravotním postižením individuálně integrované v běžných třídách mateřských škol podle druhu zdravotního postižení

Druh postižení	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Mentální postižení	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
z toho středně těžce	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Sluchově postižení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zrakově postižení	0	0	0	0	2	2	3	1	0	0
z toho těžce	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0
S vadami řeči	2	0	0	0	2	2	2	4	1	0
z toho těžce	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Tělesně postižení	0	0	0	0	0	0	0	3	3	2
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
S více vadami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z toho hluchoslepí	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Vývojové poruchy	0	3	2	2	1	0	4	3	2	2
Autisté	3	4	3	1	1	1	2	3	2	2
Celkem	5	7	6	4	6	5	11	14	9	7

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Vývoj počtu dětí ve speciálních třídách mateřských škol

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami je umožněno navštěvovat speciální třídy mateřských škol. Napříč sledovanou časovou řadou nelze určit jednoznačný trend, průměr se pohybuje kolem 84 dětí v sedmi třídách, nejméně pak ve školním roce 2019/2020, kdy je evidováno 78 dětí.

Na SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o. jsou přijímány děti na základě § 16 odst. 9 školského zákona – děti s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, se závažnými vadami řeči, se závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem.

Škola však poskytuje také výchovu a vzdělávání pacientům předškolního věku v Nemocnici Třinec, ul. Kaštanová, tudíž uvedený počet dětí v tabulce odpovídá součtu dětí v mateřské škole a v mateřské škole při zdravotnickém zařízení. Každoročně bývá zpravidla umístěno 10 dětí.

Speciální třídy v Třinci fungují také na MŠ Nerudova, dále na MŠ Čtyřlístek v Oldřichovicích a na MŠ Bezručova. Co se týče ostatních obcí, pouze v Bystřici a Hnojníku jsou provozovány speciální třídy pro děti se sníženými komunikačními schopnostmi, tzv. logopedické třídy.

Tab. 20: Vývoj počtu dětí v speciálních třídách mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec

Zřizovatel	Třinec						Okolní obce		Celkem	
	obec		kraj		církev		obec			
	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd
2011/2012	42	3	19	2	0	0	27	2	88	7
2012/2013	40	3	16	2	0	0	26	2	82	7
2013/2014	42	3	19	2	0	0	26	2	87	7
2014/2015	41	3	20	2	0	0	26	2	87	7
2015/2016	42	3	19	2	0	0	26	2	87	7
2016/2017	42	3	17	2	0	0	24	2	83	7
2017/2018	41	3	17	2	0	0	25	2	83	7
2018/2019	41	3	19	2	0	0	25	2	85	7
2019/2020	37	3	20	2	0	0	21	2	78	7
2020/2021	37	3	20	2	0	0	23	2	80	7

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Speciální třídy mateřských škol nejvíce navštěvují děti s vadami řeči, v průměru za sledované období se jedná o 86 % případů. Je zaznamenán nárůst dětí s autismem, průměrně je toto postižení evidováno u 5 % dětí ve speciálních třídách. Třetím nejčastějším znevýhodněním je mentální postižení, cca průměrně u 4 % dětí.

25

Tab. 21: Vývoj počtu dětí ve speciálních třídách podle druhu postižení/znevýhodnění

Druh postižení	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Mentálně postižení	3	4	2	3	5	0	3	3	3	5
z toho středně těžce	0	2	1	1	2	0	0	0	0	1
z toho těžce	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
z toho hluboké	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sluchově postižení	2	2	3	0	0	0	0	0	0	1
z toho těžce	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0
Zrakově postižené	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
S vadami řeči	69	65	67	64	65	65	62	60	56	58
z toho těžce	5	6	13	5	13	0	24	21	40	13
Tělesně postižené	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
S více vadami	1	0	0	0	0	2	1	2	2	2
z toho hluchoslepí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vývojové poruchy	1	0	0	3	3	2	2	1	1	1
Autisté	0	1	3	3	3	4	5	7	3	3
Celkem	76	72	75	74	77	73	73	76	66	70

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Počet dětí mladších tří let navštěvující mateřské školy je kolísavý, s maximem ve školním roce 2015/2016, kdy bylo evidováno o 49 % více dětí než na počátku sledovaného období. Nejvíce dětí je registrováno v Třinci, průměrně 68 % z celkového počtu. Je to způsobeno větším množstvím zařízení poskytujících předškolní vzdělávání a jejich nenaplněné kapacity umožňují přijímání více mladších dětí.

Tab. 22: Vývoj počtu dětí mladších 3 let v MŠ

Obec	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Bystřice	20	11	9	53	57	55	64	68	33	41
Hnojník	7	5	3	7	12	11	15	16	18	20
Komorní Lhotka	0	8	3	0	1	7	13	9	4	10
Košařiska	2	7	2	2	1	6	5	3	8	5
Nýdek	3	5	5	7	3	4	6	7	8	4
Ropice	12	4	13	12	11	8	10	11	10	5
Řeka	2	4	4	x	x	x	x	x	x	3
Smilovice	3	2	1	1	7	11	7	7	11	10
Střítež	5	0	8	7	7	5	6	4	6	4
Třinec	195	247	228	271	277	223	232	207	194	184
Vělopolí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vendryně	18	16	13	28	21	24	20	22	23	22
Celkem	267	309	289	388	397	354	378	354	315	308

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

V zájmovém území se nevyskytuje žádné zařízení jeslového typu, přínosem je však existence několika zařízení, jež poskytují péči dětem do tří let. Nejvíce subjektů je soustředěno v Třinci – Baby club Kenny, Rodinné centrum Rosteme spolu, Dětská skupina Sovičky, Dětská skupina Mateří douška, Centrum Batole, Hravá skupinka či v rámci služeb Centra sociální pomoci Třinec (Denní stacionář PAPERSEK, Osobní asistence či Dětská skupina PAMPELIŠKA). Mimo Třinec je v obci Ropice evidováno Mateřské centrum Pomněnka a při DDM Bystřice a Třinec jsou jednou týdně provozovány kluby pro maminky s dětmi ve věku 1-3 let.

Z analýzy počtu odmítnutých žádostí o přijetí do mateřské školy je patrné, že se počet navyšoval až do roku 2013/2014, kdy bylo dosaženo maxima s hodnotou 90 neuspokojených žádostí. Od roku 2014/2015 je patrný pokles z důvodu snižování počtu dětí, ale setrvává vyšší počet tříd.

Nejvíce odmítnutých žádostí o přijetí je registrováno v Třinci, ovšem s ohledem na velký počet zařízení, tzn. i dětí, jsou údaje ve vztahu k ostatním obcím nerelevantní.

Tab. 23: Počet odmítnutých žádostí o přijetí do MŠ

Obec	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Bystřice	8	18	13	4	5	4	0	0	0	0
Hnojník	5	16	5	2	2	0	0	0	0	0
Komorní Lhotka	9	2	3	6	7	0	0	6	6	0
Košařiska	5	5	12	4	6	4	0	1	1	0
Nýdek	0	1	0	0	0	0	0	2	3	5
Ropice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Řeka	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Smilovice	4	2	6	4	0	4	1	0	0	0
Střítež	0	4	0	0	0	1	0	0	0	0
Třinec	38	37	37	12	12	20	19	10	4	13
Vělopolí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vendryně	0	4	13	19	3	9	4	5	9	0
Celkem	69	89	90	52	35	42	24	24	23	18

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Vývoj počtu pracovníků

V úvodu je zapotřebí poznamenat, že počet učitelů v absolutních hodnotách začal sledovat ve výkazu „R13-01 Výkaz o ředitelství škol“ až od školního roku 2014/2015, tudíž je vývoj počtu pracovníků zpracován dle hodnot přepočtených učitelů na plně zaměstnané.

Počet přepočtených pedagogických pracovníků v MŠ celkově vzrostl o 15 %. Největší nárůst je patrný u mateřské školy zřizované církví, kde se počet pedagogů skoro čtyřnásobil. Je to dáno tím, že od školního roku 2012/2013 se navýšil počet tříd z jedné na tři. U škol zřizovaných obcí vzrostl o 12 %, u krajské organizace je počet pedagogů konstantní, s nepatrným nárůstem v posledních dvou školních letech.

Podíl nekvalifikovaných pracovníků má kolísavý charakter, vyjma školního roku 2011/2012 a 2013/2014 nepřesahuje 10 %. Příčinou kolísání míry kvalifikovanosti pedagogických pracovníků může být odchod do důchodu, mateřská dovolená či doplnění potřebného vzdělání. Značné rozdíly jsou patrné dle zřizovatelů. Nejnižší podíly nekvalifikovaných pedagogických pracovníků jsou v průměru za sledované období patrné u škol zřizovaných obcí.

Nejvyšší a nejproměnlivější zastoupení nekvalifikovaných pedagogických pracovníků je na církevní mateřské škole. V prvním roce sledovaného období disponovala příslušnou aprobační pouze třetina pedagogického sboru, je trend kolísavý a od roku 2016/2017 tato organizace vykazuje 100% aprobovanost svých pedagogů. Krajská MŠ eviduje ve školním roce 2011/2012 nekvalifikovat 66,7 %, poté klesá na třetinu a od školního roku 2017/2018 zde nepracují žádní nekvalifikovaní zaměstnanci.

Značné rozdíly u krajské a církevní školy jsou však dány malým počtem zaměstnancům, tzn. každá změna se výrazně promítne do statistiky.

27

Tab. 24: Přehled počtu přepočtených pedagogů v MŠ na plně zaměstnané, kvalifikovanost pedagogů

Školní rok	Obec			Kraj			Církev			Celkem		
	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %
2011/2012	160	24,6	15,4	3,0	2	66,7	1,5	1	66,7	164,5	27,6	16,8
2012/2013	164	11,8	7,2	3,0	1	33,3	4,5	1	22,2	171,5	13,8	8,0
2013/2014	167,3	23	13,7	3,0	1	33,3	4,6	1,3	28,3	174,9	25,3	14,5
2014/2015	169,8	9,8	5,8	3,0	1	33,3	5,4	2,4	44,4	178,2	13,2	7,4
2015/2016	168,3	9,9	5,9	3,0	1	33,3	5,9	3,3	55,9	177,2	14,2	8,0
2016/2017	165,5	5,3	3,2	3,0	1	33,3	5,8	0	0,0	174,3	6,3	3,6
2017/2018	167,0	0,4	0,2	3,0	0	0,0	6,0	0	0,0	176,0	0,4	0,2
2018/2019	164,6	6,8	4,1	3,0	0	0,0	5,8	0	0,0	173,4	6,8	3,9
2019/2020	177,2	14,9	8,4	3,4	0	0,0	5,5	0	0,0	186,1	14,9	8,0
2020/2021	180,1	12,5	6,9	3,4	0	0,0	5,7	0	0,0	189,2	12,5	6,6

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

3.3 Základní vzdělávání

V regionu je celkem 23 příspěvkových organizací poskytujících základní vzdělávání, respektive 29 včetně odloučených pracovišť, které v současnosti navštěvuje 5250 žáků v 295 třídách.

Na Třinecku je 15 úplných škol, tzn. jedná se o školy s prvním a druhým stupněm, a 8 neúplných pouze s prvním stupněm. Neúplné školy se nachází v obcích do 1 500 obyvatel. Výjimkou je obec Hnojník, který představuje spádovou oblast západní části regionu.

Z hlediska členění podle zřizovatele se na provozu základních škol podílí tři typy zřizovatelů, přičemž drtivá většina je příspěvkovou organizací obce. Jedna škola spadá pod krajskou správu. Konkrétně se jedná o SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o. zřízenou podle § 16 odst. 9 školského zákona, zabezpečující výchovu a vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, středně těžkým a těžkým mentálním postižením v kombinaci s různými dalšími vývojovými i získanými vadami a zdravotními oslabením. Ve školním roce 2005/2006 byla uvedena do provozu rovněž Církevní základní škola Třinec, Kaštanová 412, Třinec – Dolní Líštná, jejím zřizovatelem je Slezská církev evangelická a.v. v Českém Těšíně.

Poměr počtu žáků na jednu třídu základní školy na Třinecku činí 17,8 žáka. Z analýzy je patrné, že nejvyšší průměr na třídu je v Bystřici s 18,9 žáky, nejméně pak v obci Košařiska, pouze 10,6 žáků.

Tab. 25: Organizace školního roku 2020/2021 základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec

Obec	Počet organizací	Počet pracovišť	Počet žáků	Počet tříd	Počet žáků na třídu	Úplná škola	Neúplná škola	Zřizovatel
Bystřice	2	2	701	37	18,9	2	0	obec
Hnojník	2	2	506	27	18,7	2	0	obec
Komorní Lhotka	1	1	74	4	18,5	0	1	obec
Košařiska	1	1	53	5	10,6	0	1	obec
Nýdek	1	1	155	9	17,2	1	0	obec
Ropice	1	1	87	6	14,5	0	1	obec
Řeka	0	0	0	0	0	0	0	x
Smilovice	1	1	60	4	15,0	0	1	obec
Střítež	1	1	77	5	15,4	0	1	obec
Třinec	11	17	3 069	171	17,9	8	3	obec, kraj, církev
Vendryně	2	2	468	27	17,3	2	0	obec
Vělopolí	0	0	0	0	0	0	0	x
Celkem	23	29	5 250	295	17,8	15	8	0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Pozn.: x – údaj se nesleduje

Tab. 26: Přehled základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec včetně odloučených pracovišť a počtu žáků ve školním roce 2020/2021

Obec	Název školy	Adresa pracoviště	Počet žáků
Bystřice	ZŠ a MŠ Bystřice 848, okr. F-M, p.o.	Bystřice 848	526
	ZŠ a MŠ Stanislava Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystřice 366, okr. F-M, p.o.	Bystřice 366	175
Hnojník	Masarykova ZŠ a MŠ škola Hnojník 120, okr. F-M, p. o.	Hnojník 120	356
	ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím Jana Kubisze, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Jana Kubisza Hnojník, okr. F-M, p.o.,	Hnojník 6	150

Komorní Lhotka	ZŠ T. G. Masaryka a MŠ Komorní Lhotka, p.o.	Komorní Lhotka 203 *	74
Košařiska	ZŠ a MŠ, Szkoła Podstawowa, Przedszkole Košařiska, p.o.	Košařiska 70 *	53
Nýdek	ZŠ a MŠ Nýdek, p.o.	Nýdek 293	155
Ropice	ZŠ a MŠ Ropice, p.o.	Ropice 146 *	87
Smilovice	ZŠ a MŠ Smilovice, okr. F-M, p.o.	Smilovice 164 *	60
Střítež	ZŠ a MŠ Střítež, okr. F-M, p.o.	Střítež 108	77
Třinec	Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ, Třinec, p.o.	U Splavu 550	463
	ZŠ Petra Bezruče a MŠ Třinec, p.o.	Bezručova 418	289
	ZŠ Dany a Emila Zátopkových, Třinec, p.o.	Jablunkovská 501	460
	ZŠ a MŠ, Třinec, Koperníkova 696, p.o.	Koperníkova 696	365
	ZŠ, Třinec, Slezská 773, p.o.	Slezská 773	679
	ZŠ a MŠ, Třinec, Kaštanová 412, p.o.	Kaštanová 412 *	68
	ZŠ a MŠ, Třinec, Míru 247, p.o.	Kanada 247 *	32
		Nebory 165 *	35
		Osůvky 48 *	16
	ZŠ a MŠ, Třinec, Oldřichovice 275, p.o.	Oldřichovice 275 *	182
		Karpentná 91 *	20
	ZŠ a MŠ Gustawa Przewca s polským jazykem vyučovacím, Třinec, Nádražní 10, p.o.	PZŠ Nádražní 10	208
		Oldřichovice 210 *	21
PZŠ Koperníkova *		5	
Církevní ZŠ a MŠ Třinec	Kaštanova 412	155	
SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o.	Jablunkovská 241	63	
	Máchova 1134	8	
Vendryně	ZŠ Vendryně 236, okr. F-M	Vendryně 236	333
	Polská ZŠ - Polska Szkoła Podstawowa im. Wisławy Szymborskiej, Vendryně, p.o.	Vendryně 234	135

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Pozn.: * malotřídní škola/odloučené pracoviště

Základní škola v obci Košařiska je jako celek považována za pětiletou, z toho zahrnuje trojtřídní školu českou a dvojtřídní polskou. Obdobná situace je v Ropici, která disponuje trojtřídní českou a trojtřídní polskou školou. Základní školy v Komorní Lhotce a Smilovicích představují školy čtyřtřídní.

V Třinci jsou evidovány 4 příspěvkové organizace malotřídního charakteru. ZŠ a MŠ Kaštanová 412 je škola čtyřtřídní. ZŠ a MŠ Míru 247 má tři pracoviště. Jedno elokované pracoviště je jednotřídní a dvě jsou trojtřídní. ZŠ a MŠ Oldřichovice 275 provozuje činnost na dvou adresách, z toho jedno pracoviště je malotřídní pracoviště s dvěma třídami.

ZŠ a MŠ Gustawa Przewca s polským jazykem vyučovacím je v tab. 25 evidována jako úplná škola, v tab. 27 je však rovněž zahrnuta do výčtu malotřídních škol, jelikož její dvě odloučená pracoviště jsou malotřídní – dvojtřídní a jednotřídní.

Tab. 27: Počet a struktura malotřídních základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2020/2021

Obec	Počet škol	Z toho (včetně rozdělení dle odloučených pracovišť)					
		jednotřídní	dvojtřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětítřídní	vícetřídní
Bystřice	0	0	0	0	0	0	0
Hnojník	0	0	0	0	0	0	0
Komorní Lhotka	1	0	0	0	1	0	0
Košaršiska	1	0	1	1	0	0	0
Nýdek	0	0	0	0	0	0	0
Ropice	1	0	0	2	0	0	0
Řeka	0	0	0	0	0	0	0
Smilovice	1	0	0	0	1	0	0
Střítež	0	0	0	0	0	0	0
Třinec	4	2	2	1	2	0	0
Vělopolí	0	0	0	0	0	0	0
Vendryně	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	8	2	3	4	4	0	0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Vývoj počtu žáků v běžných třídách základních škol

30

Co se týče vývoje počtu žáků v běžných třídách, na počátku sledovaného období, tedy ve školním roce 2011/2012, navštěvovalo běžné třídy základní školy celkem 4 568 žáků rozdělených do 238 tříd. V následném roce došlo nepatrnému poklesu o cca 1,3 %. Od školního roku 2013/2014 kontinuálně narůstá počet žáků, přičemž ve školním roce 2020/2021 je evidováno 5 179 žáků v 282 třídách, což představuje i více než 13 % nárůst v porovnání s počátkem sledovaného období.

V okolních obcích stoupá počet žáků rychleji, nárůst je o cca 20 %, v jádrovém městě pak pomaleji, počet žáků se navýšil o 10 %. U církevní základní školy je počet žáků kolísavý.

Tab. 28: Vývoj počtu žáků v běžných třídách v SO ORP Třinec

Zřizovatel	Třinec						Okolní obce		Celkem	
	obec		kraj		církev		obec			
Školní rok	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd
2011/2012	2 580	127	0	0	173	9	1 815	102	4 568	238
2012/2013	2 548	125	0	0	168	9	1 833	101	4 549	235
2013/2014	2 589	123	0	0	176	9	1 901	106	4 666	238
2014/2015	2 618	126	0	0	181	9	1 960	110	4 759	245
2015/2016	2 618	129	0	0	175	9	1 986	109	4 779	247
2016/2017	2 688	130	0	0	168	9	2 001	110	4 875	249
2017/2018	2 760	133	0	0	164	9	2 025	111	4 949	253
2018/2019	2 814	135	0	0	165	9	2 056	115	5 035	259
2019/2020	2 848	143	0	0	156	9	2 099	120	5 103	272
2020/2021	2 843	149	0	0	155	9	2 181	124	5 179	282

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

V běžných třídách jsou individuálně integrovaní žáci se zdravotním postižením. Počet integrovaných žáků na základních školách v regionu se během sledovaného období více než zdvojnásobil. Z původních 120 začleněných žáků ve školním roce 2011/2012 se navýšil na 266 žáků ve školním roce 2020/2021. Průměrně skoro polovina žáků trpí vývojovými poruchami učení. U 18 % žáků se setkáváme s vývojovými poruchami chování, u bezmála 15 % s vadami řeči. Méně početná je pak skupina autistů s 7,6 % a zanedbatelné množství je evidovaných žáků s mentálním, sluchovým nebo tělesným postižením.

Tab. 29: Žáci se zdravotním postižením individuálně integrovaní v běžných třídách základních škol podle druhu zdravotního postižení

Druh postižení	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Mentálně postižení	3	2	5	4	7	8	6	7	9	10
z toho středně těžce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sluchově postižení	4	2	2	2	4	4	3	3	3	3
z toho těžce	1	0	1	0	1	1	2	2	2	1
Zrakově postižení	1	2	2	1	0	1	1	1	2	3
z toho těžce	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1
S vadami řeči	15	19	23	39	46	37	28	20	24	32
z toho těžce	1	0	0	5	2	X	0	0	1	2
Tělesně postižení	7	7	4	6	6	4	4	7	8	9
z toho těžce	2	2	0	0	0	0	0	0	1	1
S více vadami	3	2	3	2	0	1	23	13	18	9
z toho hluchoslepí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vývojové poruchy učení	62	59	60	65	97	85	113	118	130	129
Vývojové poruchy chování	19	26	28	27	40	35	37	42	45	48
Autisté	6	8	12	13	19	23	13	20	16	18
Celkem	120	127	139	159	219	198	228	231	255	266

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Vývoj počtu žáků ve speciálních třídách základních škol

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vyhrazeny speciální třídy. V zájmovém území bylo ve školním roce 2011/2012 bylo k dispozici 18 tříd, které navštěvovalo 140 žáků. Během sledované časové řady došlo k poklesu na polovinu. Ve školním roce 2020/2021 je evidováno 71 žáků ve 13 třídách. Značný úbytek oproti předchozím létům je způsobem zaváděním inkluzivního vzdělávání, tzn. umístováním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd.

Převážná většina tříd je zřízena na již zmiňované o SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o. Do školního roku 2019/2020 fungovaly i dvě speciální třídy na ZŠ Dany a Emila Zátopkových v Třinci zřizované městem Třinec. Na církevní škole, ani na školách v ostatních obcích správního obvodu ORP Třinec se speciální třídy nevyskytují.

Z analýzy je patrný rozdíl počtu žáků na třídu vyplývající z vyhl. č. 27/2016 Sb. § 25 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a vyhlášky č. 48/2005 ve znění vyhlášky č. 197/2016 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

Průměrný počet žáků na třídu ve speciální škole je nižší než na běžné základní škole.

Tab. 30: Vývoj počtu dětí ve speciálních třídách základních škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec

Zřizovatel	Třinec						Okolní obce		Celkem	
	obec		kraj		církev		obec			
Školní rok	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd
2011/2012	34	3	106	15	0	0	0	0	140	18
2012/2013	35	3	95	14	0	0	0	0	130	17
2013/2014	21	2	90	14	0	0	0	0	111	16
2014/2015	19	2	84	13	0	0	0	0	103	15
2015/2016	20	2	76	12	0	0	0	0	96	14
2016/2017	33	3	75	12	0	0	0	0	108	15
2017/2018	16	2	66	10	0	0	0	0	82	12
2018/2019	15	2	68	11	0	0	0	0	83	13
2019/2020	13	2	58	11	0	0	0	0	71	13
2020/2021	0	0	63	13	0	0	0	0	71	13

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Speciální třídy základních škol nejvíce navštěvují mentálně postižené děti a žáci s diagnostikovanými více vadami. U těchto druhů postižení je evidován pokles, který však souvisí se snižujícím se počtem žáků ve speciálních třídách. Třetí nejčastější znevýhodnění je autismus.

Tab. 31: Žáci ve speciálních třídách podle druhu zdravotního postižení

Druh postižení	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Mentálně postižení	71	58	53	52	47	45	35	30	28	27
z toho středně těžce	13	12	9	9	8	6	7	7	6	6
z toho těžce	0	2	1	0	0	0	1	6	2	2
z toho hluboké postižení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Sluchově postižení	0	0	1	2	1	2	0	0	0	0
z toho těžce	0	0	0	1	1	2	0	0	0	0
Zrakově postižení	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
z toho těžce	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
S vadami řeči	30	35	20	16	18	27	9	9	8	0
z toho těžce	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0
Tělesně postižení	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S více vadami	20	23	26	21	19	18	33	34	17	23
z toho hluchoslepí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vývojové poruchy učení	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Vývojové poruchy chování	0	0	0	1	0	0	2	1	2	0
Autisté	11	10	10	11	11	14	1	7	16	20
Celkem	133	127	110	103	96	107	81	82	71	70

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Všem školám a školským zařízením ukládá školský zákon vytvářet předpoklady nejen pro vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i vzdělávání nadaných dětí a žáků. Hovoří o tom § 17–19 zákona 561/2004 Sb., školského zákona.

Z následující tabulky lze vyčíst, že počet mimořádně nadaných žáků v území SO ORP Třinec je zanedbatelný. Napříč desetiletou časovou řadou jsou evidováni max. 3 nadaní žáci v celém regionu.

Školy při vzdělávání mimořádně nadaných žáků nabízí různé způsoby výuky. Jedná se například o výuku podle individuálních vzdělávacích plánů měnících se dle potřeb žáka, zadávání náročnějších specifických samostatných úloh, zapojování do samostatných rozsáhlejších prací a projektů, pověřování vedením a řízením skupin při skupinové práci, vnitřní diferenciaci žáka v některých předmětech, účast ve výuce některých předmětů ve vyšších ročnících apod.

Tab. 32: Vývoj počtu nadaných žáků v obcích SO ORP Třinec

Obec	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Bystřice	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Hnojník	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Komorní Lhotka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Košařiska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nýdek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ropice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Řeka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Smilovice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Střítež	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Třinec	0	0	0	0	2	1	2	2	0	0
Vělopolí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vendryně	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0
Celkem	0	0	0	0	3	2	2	3	1	0

33 Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Polská menšina se na celkovém počtu obyvatel SO ORP Třinec podílí průměrně 16 %. V obcích s podílem polské národnosti přesahující 20 % fungují, vyjma Smilovic, školy s polským jazykem vyučovacím. Největší zastoupení obyvatel polské národnosti je v Bystřici, Vendryni a Třinci, kde jsou zřízeny polské školy. V Ropici a v obci Košařiska jsou evidovány polské třídy. Přestože v Hnojníku je menšina zastoupena necelými 11 %, v obci se nachází devítiletá polská škola. Hnojník představuje spádovou oblast okolních škol (Komorní Lhotka, Střítež, Smilovice,...). Z tohoto pohledu se již procentuální poměr národností mění.

Tab. 33: Národnostní složení obyvatel v obcích SO ORP Třinec dle výsledků SLDB 2011

Obec	Národnost				Počet obyvatel celkem	% polské národnosti
	česká	polská	slovenská	ostatní		
Bystřice	2 988	1 254	58	897	5 197	24,1
Hnojník	996	161	29	293	1 479	10,9
Komorní Lhotka	836	186	22	206	1 250	14,9
Košařiska	183	96	3	72	354	27,1
Nýdek	1 187	378	17	406	1 988	19,0
Ropice	832	359	26	269	1 486	24,2
Řeka	326	69	12	88	495	13,9
Smilovice	427	155	6	126	714	21,7
Střítež	612	128	12	229	981	13,0
Třinec	22 771	4 868	931	7 693	36 263	13,4
Vendryně	2 276	1 078	50	733	4 137	26,1
Vělopolí	156	37	5	83	281	13,2
Celkem	33 590	8 769	1 171	11 095	54 625	16,1

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

Tab. 34: Počet žáků ve školách a třídách s polským jazykem vyučovacím v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2020/2021

Obec	Polská škola		Polská třída	
	počet tříd	počet žáků	počet tříd	počet žáků
Bystřice	11	175	0	0
Hnojník	9	150	0	0
Komorní Lhotka	0	0	0	0
Košařiska	0	0	2	21
Nýdek	0	0	0	0
Ropice	0	0	3	31
Řeka	0	0	0	0
Smilovice	0	0	0	0
Střítež	0	0	0	0
Třinec	16	234	0	0
Vendryně	9	135	0	0
Vělopolí	0	0	0	0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Vývoj počtu pracovníků v ZŠ

Přepočtený počet pedagogů na základních školách v regionu se během sledovaného období zvýšil o více než 13 %. Podíl nekvalifikovaných pracovníků má proměnlivý charakter, nepřesahuje však 10 %. Značné rozdíly jsou patrné dle zřizovatelů.

34

Nejnižší podíl nekvalifikovaných pedagogických pracovníků je ve školách zřizovaných obcí, ve sledovaném období činí průměrně 5 %. Průměrně nejvyšší neaprobovanost 9,4 % evidována u speciální školy zřizované krajem. Přestože na církevní škole je patrné, že v posledních čtyřech letech není zaměstnaný žádný nekvalifikovaný pedagog, průměrná míra nekvalifikovanosti činí 7,7 %.

Tab. 35: Vývoj počtu přepočtených pedagogů v ZŠ na plně zaměstnané, kvalifikovanost pedagogů

Školní rok	Obec			Kraj			Církev			Celkem		
	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %
2011/2012	334,7	25,5	7,6	18,8	2,7	14,4	14,3	1,4	9,8	367,8	29,6	8,0
2012/2013	328,0	21,3	6,5	18,1	2,1	11,6	15,1	2,1	13,9	361,2	25,5	7,1
2013/2014	328,0	15,9	4,8	17,5	1,4	8,0	14,2	3	21,1	359,7	20,3	5,6
2014/2015	333,9	10,4	3,1	15,5	2,8	18,1	14	3,3	23,6	363,4	16,5	4,5
2015/2016	333,3	11,1	3,3	15,4	1,2	7,8	14,2	1,2	8,5	362,9	13,5	3,7
2016/2017	336,8	6,6	2,0	14,0	1,0	7,1	13,9	0,0	0,0	364,7	7,6	2,1
2017/2018	339,0	5,1	1,5	13,5	0,0	0,0	13,5	0,0	0,0	366,0	5,1	1,4
2018/2019	352,2	22,4	6,4	14,5	1,0	6,9	13,6	0,0	0,0	380,3	23,4	6,2
2019/2020	373,8	27,0	7,2	13,5	1,0	7,4	12,8	0,0	0,0	400,1	28,0	7,0
2020/2021	385,7	30,8	7,9	16,1	2,0	12,4	15,6	0,0	0,0	417,4	32,8	7,9

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Napříč celou sledovanou časovou řadou lze obecně říci, že fyzický počet asistentů pedagogů a psychologů konstantně roste, mezi školními roky 2011/2012 a 2020/2021 se takřka ztrojnásobil. Speciálních pedagogů je dokonce více než 5x více. Z analýzy je ovšem patrné, že se mnohdy jedná o zaměstnance na částečný úvazek.

Tab. 36: Vývoj počtu ostatních pedagogických pracovníků škol

Školní rok	Osoby	Asistenti pedagogů	Vychovatelé	Psychologové	Speciální pedagogové	Výchovní poradci
2011/2012	FO	33	1	2	2	17
	Přep.	22,5	0,8	0,8	0,6	X
2012/2013	FO	32	1	2	3	19
	Přep.	20,3	0,8	0,8	0,3	X
2013/2014	FO	40	2	2	0	17
	Přep.	27,1	1,8	0,8	0	X
2014/2015	FO	49	2	3	0	20
	Přep.	34	1,8	1	0	X
2015/2016	FO	55	0	3	2	19
	Přep.	35,6	0	1	1,5	X
2016/2017	FO	49	0	3	4	23
	Přep.	36,94	0	1,1	2,5	X
2017/2018	FO	71	0	3	8	24
	Přep.	56,75	0	1,7	3,72	X
2018/2019	FO	82	0	6	9	24
	Přep.	66,4	0	2,97	3,43	X
2019/2020	FO	94	0	7	12	22
	Přep.	72	0	4,5	4,37	X
2020/2021	FO	97	6	5	11	22
	Přep.	71,87	4,43	3	5,68	X

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Pozn.: X přepočtený počet se neuvádí

35

3.4 Školní jídelny

Stravování pro skoro 6 600 žáků zajišťuje 35 jídelen a 23 výdejů stravy. Počet stravovaných žáků se navýšil takřka o 14 %, přičemž je patrný rozdíl dle druhu školy. V MŠ je do roku 2014/2015 evidován nárůst o skoro 4 %, poté počet strávnicků klesá, přičemž ve školním roce 2020/2021 je počet stravovaných o 8 % nižší než na počátku sledovaného období. U ZŠ evidován kontinuální nárůst o více než 24 %.

Tab. 37: Školní jídelny a výdejny stravy v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2020/2021 – včetně počtu pracovišť

Obec	Školní jídelna	Výdejna stravy
Bystřice	2	3
Hnojník	3	0
Komorní Lhotka	1	1
Košařiska	1	0
Nýdek	1	0
Ropice	1	1

Řeka	0	1
Smilovice	1	1
Střítež	1	1
Třinec	21	14
Vělopolí	0	0
Vendryně	3	1
Celkem	35	23

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Tab. 38: Počet strávníků ve školních jídelnách

Školní rok	Počet stravaných žáků	z toho v		Ostatní	Celkem
		MŠ	ZŠ		
2011/2012	5 793	1 982	3 777	1 555	7 348
2012/2013	5 860	2 020	3 799	1 427	7 287
2013/2014	5 992	2 050	3 906	1 437	7 429
2014/2015	6 172	2 057	4 073	1 434	7 606
2015/2016	6 271	2 049	4 173	1 437	7 708
2016/2017	6 334	1 967	4 307	1 638	7 972
2017/2018	6 487	1 933	4 496	1 690	8 177
2018/2019	6 551	1 898	4 583	1 707	8 258
2019/2020	6 590	1 830	4 696	1 795	8 385
2020/2021	6 591	1 821	4 701	1 764	8 355

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

3.5 Docházka do škol a dokončení základního vzdělávání

Během sledovaného období není evidován žádný žák, který ukončil povinnou školní docházku v 1.- 5. nebo v 6. ročníku. Žáci, kteří ukončili docházku v 10. ročníku, představují absolventy základní školy speciální v Třinci.

Počet žáků odcházejících žáků ze 7. tříd zpočátku výrazně převažoval počet žáků z 5. ročníků, což se od školního roku 2016/2017 změnilo z důvodu zrušení šestiletého gymnázia v Třinci. Osmileté gymnázium se nachází v Českém Těšíně a od roku 2015 bylo otevřeno v Třinci.

Počet žáků 1. ročníku s dostatečným odkladem povinné školní docházky je zanedbatelný. Vyjma školních let 2013/2014, kdy jsou evidováni dva žáci, v ostatních pouze jeden, respektive žádný žák. K odkladu se přistupuje v případech, kdy se u žáka nejpozději do konce prvního pololetí prvního ročníku plnění povinné školní docházky projeví nedostatečná tělesná či duševní vyspělost.

Tab. 39: Vývoj počtu žáků, kteří odešli ze základní školy

Školní rok	Třída	Žáci, kteří dokončili ZŠ	Žáci, kteří ukončili školní docházku v ročníku						Žáci, kteří přešli do SŠ z ročníku		Žáci 1. ročníku s dodatečným odkladem povinné školní docházky
			1.-5.	6.	7.	8.	9.	10.	5.	7.	
2011/2012	běžná	542	0	0	0	11	531	0	8	48	0
	speciální	19	0	0	0	0	14	5	0	0	0
2012/2013	běžná	475	0	0	1	8	466	0	1	22	1
	speciální	16	0	0	0	0	10	6	0	0	0
2013/2014	běžná	468	0	0	1	12	455	0	4	27	2
	speciální	16	0	0	0	0	10	6	0	0	0
2014/2015	běžná	535	0	0	0	11	524	0	32	27	0

	speciální	13	0	0	0	0	8	5	0	0	0
2015/2016	běžná	455	X	X	0	8	472	0	37	26	1
	speciální	7	X	X	0	1	4	2	0	0	0
2016/2017	běžná	472	X	X	0	10	462	0	25	0	0
	speciální	12	X	X	0	0	8	4	0	0	0
2017/2018	běžná	452	X	X	3	1	448	0	30	0	1
	speciální	2	X	X	0	0	2	0	0	0	0
2018/2019	běžná	478	X	X	0	6	472	0	31	0	1
	speciální	16	X	X	0	0	9	7	0	0	0
2019/2020	běžná	499	X	X	2	7	490	0	30	1	2
	speciální	7	X	X	0	1	0	6	0	0	0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Pozn.: X údaj se nesledují

3.6 Zájmové a neformální vzdělávání

U každé základní školy v SO ORP Třinec funguje školní družina, vyjma subjektu zřizovaného církví. Většina družin má ranní i odpolední provoz. Ranní družiny bývají nejčastěji otevřeny od 6:30 do 7:30, odpolední od 11:30 do 16:00.

Tab. 40: Počet školních družin/klubů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2020/2021 – uvedeno včetně počtu pracovišť

Obec	Zřizovatel		
	kraj	obec	církev
Bystřice	0	4	0
Hnojník	0	3	0
Komorní Lhotka	0	1	0
Košařiska	0	2	0
Nýdek	0	1	0
Ropice	0	1	0
Řeka	0	0	0
Smilovice	0	1	0
Střítež	0	2	0
Třinec	1	15	0
Vělopolí	0	0	0
Vendryně	0	2	0
Celkem	1	30	0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Mezi školními roky 2011/2012 a 2020/2021 se počet zapsaných účastníků navýšil o 38 %. Družiny navštěvují především žáci prvního stupně. V rámci družin děti mohou navštěvovat zájmové kroužky. Většinou to jsou sportovní, výtvarné či jazykové kroužky.

Školní klub provozuje pouze jedna škola.

Tab. 41: Vývoj počtu oddělení a zapsaných účastníků ve školních družinách a ve školních klubech

Školní rok	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2011/2012	59	1 398	62	1 460
2012/2013	60	1 472	80	1 552
2013/2014	70	1 683	99	1 782
2014/2015	73	1 798	91	1 889
2015/2016	76	1 970	35	2 005
2016/2017	80	2 026	63	2 089
2017/2018	81	2 066	48	2 114
2018/2019	84	2 073	30	2 103
2019/2020	88	2 086	18	2 104
2020/2021	86	1 979	35	2 014

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Z analýzy vyplývá, že na jedno oddělení školní družiny, respektive klubu, připadá průměrně jeden vychovatel. Tito zaměstnanci však nemají vždy plné úvazky.

Tab. 42: Vývoj počtu pedagogických pracovníků školních družin a školních klubů v SO ORP Třinec

Školní rok	Vychovatelé				Ostatní pedagogičtí pracovníci			
	Interní		externí	celkem	interní		externí	celkem
	fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav	
2011/2012	65	44,1	0	65	0	0	0	0
2012/2013	67	45	0	67	1	0,2	0	1
2013/2014	76	48,3	7	83	0	0	0	0
2014/2015	71	49	6	77	0	0	0	0
2015/2016	76	52,9	3	79	0	0	0	0
2016/2017	82	56,8	2	84	0	0	0	0
2017/2018	83	57,5	4	87	3	0,8	0	3
2018/2019	84	58,5	4	88	9	2,5	0	9
2019/2020	94	68,2	2	96	13	3,2	0	13
2020/2021	96	69,5	4	100	17	4	2	19

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Děti a žáci mohou navštěvovat dvě základní umělecké školy. Moravskoslezský kraj je zřizovatelem Základní umělecké školy, Třinec, Třanovského 596, p. o., jež má pobočku v Bystřici. Soukromá základní umělecká škola TUTTI MUSIC, spol. s r.o. se sídlem v Třinci má elokované pracoviště v Bystřici a Vendryni. Školy nabízí výuku v oborech tanečních, výtvarných, literárně dramatických a hudebních.

Počet zapsaných žáků ZUŠ během deseti let vzrostl o skoro 5 %. Největší zájem je o hudební obory, kde má poptávka narůstat. Naopak klesá zájem o taneční a výtvarné obory.

Tab. 43: Vývoj počtu žáků na základních uměleckých školách dle oboru

Školní rok	Obor					Žáci celkem
	taneční	výtvarný	literárně dramatický	hudební s výukou		
				individuální	kolektivní	
2011/2012	68	194	29	827	0	1 118
2012/2013	60	190	37	844	0	1 131
2013/2014	53	199	41	873	0	1 166
2014/2015	55	173	45	887	0	1 162
2015/2016	55	173	43	899	0	1 170
2016/2017	50	157	44	924	0	1 175
2017/2018	59	154	51	911	0	1 175
2018/2019	59	164	50	894	0	1 167
2019/2020	62	164	43	900	0	1 169
2020/2021	55	170	47	899	0	1 171

Zdroj: ZUŠ, vlastní zpracování

Z analýzy vyplývá, že výuku v ZUŠ zajišťují především interní učitelé, jejichž počet vzrostl přibližně o 19 %. Nejvíce pedagogů je zastoupeno v hudebním oboru. Počet externích je výrazně nižší než interních, rovněž dominují učitelé hudebních oborů.

Tab. 44: Vývoj počtu učitelů ZUŠ dle oboru

Školní rok	Interní učitelé dle oboru					Externí učitelé dle oboru				
	taneční	výtvarný	liter. dram.	hudební	celkem	taneční	výtvarný	liter. dram.	hudební	celkem
2011/2012	1	2	2	52	57	0	1	0	5	6
2012/2013	2	2	2	53	59	0	1	0	7	8
2013/2014	2	2	3	59	66	0	1	0	8	9
2014/2015	3	3	2	58	66	0	1	0	9	10
2015/2016	2	3	2	59	66	0	2	1	7	10
2016/2017	1	3	2	57	63	1	1	1	13	16
2017/2018	1	3	2	53	59	1	1	0	17	19
2018/2019	1	3	2	56	62	0	1	0	13	14
2019/2020	1	3	2	55	61	0	1	0	11	12
2020/2021	1	2	2	63	68	0	1	0	5	6

Zdroj: ZUŠ, vlastní zpracování

Evidenční počet interních učitelů, respektive pedagogů přepočtených na plně zaměstnané, se vyznačuje ve sledovaném období skoro 14% nárůstem, což relativně kopíruje trend vývoje počtu učitelů v ZUŠ. Současně z tabulky vyplývá, že ne všichni internisti mají plný úvazek a úvazky externistů jsou také nízké.

Tab. 45: Vývoj počtu učitelů ZUŠ přepočtených na plně zaměstnané dle oboru

Školní rok	Interní učitelé dle oboru					Externí učitelé dle oboru				
	taneční	výtvarný	liter. dram.	hudební	celkem	taneční	výtvarný	liter. dram.	hudební	celkem
2011/2012	1,00	2,00	0,70	36,53	40,23	0,00	0,15	0,00	0,77	0,92
2012/2013	1,10	2,00	0,70	36,00	39,80	0,00	0,15	0,00	1,17	1,32
2013/2014	1,00	2,00	1,00	38,94	42,94	0,00	0,15	0,00	1,45	1,60

2014/2015	0,90	2,00	1,00	39,91	43,81	0,00	0,15	0,00	1,12	1,27
2015/2016	0,90	2,00	0,90	41,21	45,01	0,00	0,23	0,20	1,15	1,58
2016/2017	0,40	2,00	1,00	40,10	40,10	0,40	0,10	0,10	2,50	3,10
2017/2018	0,60	2,00	1,10	38,20	41,90	0,30	0,30	0,00	4,90	3,50
2018/2019	0,80	2,00	1,10	39,60	43,50	0,00	0,30	0,00	3,70	4,00
2019/2020	0,90	2,00	1,20	38,60	42,70	0,00	0,30	0,00	3,00	3,30
2020/2021	0,90	2,00	1,20	41,7	45,8	0	0,3	0	0,9	1,2

Zdroj: ZUŠ, vlastní zpracování

Ve sledovaném regionu jsou provozovány dva domy dětí a mládeže, které se nachází v Třinci a Bystřici. Obě střediska volného času jsou zřizována obcí.

Počet zájmových útvarů má napříč sledovanou časovou řadou kolísavý charakter, obecně však lze sledovat nárůst počtu kroužků. Třinecký dům dětí a mládeže nabízí kroužky z oblasti tělovýchovy, techniky, společenských a přírodních věd, estetiky a pěveckých sborů. Do zájmových útvarů se mohou hlásit i handicapované děti.

V DDM Bystřice je možné se zapsat na kroužek z hudební, výtvarné, sportovní, taneční či jazykové oblasti. Většina aktivit je provozována od října do června. Pracovníci středisek připravují kromě zájmových kroužků také jednorázové a pravidelné akce pro děti, mládež, rodiče i ostatní zájemce, které probíhají formou soutěží, turnajů, přednášek, výstav apod. Během prázdnin obě střediska pořádají příměstské a pobytové tábory, případně i soustředění.

Účastníci obou středisek se pravidelně zúčastňují různých soutěží, přičemž vynikajících výsledků dosahují především třinečtí lodní modeláři a bystřické břišní tanečnice a mažoretky.

Počet účastníků rovněž kolísá, ale lze konstatovat, že v porovnání se školním rokem 2011/2012 má vždy příznivý kladný přírůstek. Z hlediska struktury zapsaných účastníků převažují žáci základních škol nad dětmi v předškolním vzdělávání.

Tab. 46: Vývoj počtu zájmových kroužků a počtu účastníků středisek volného času

Školní rok	Počet zájmových útvarů (kroužků)	Počet účastníků			
		žáci, studenti, VOŠ	děti	ostatní	celkem
2011/2012	118	1 038	234	296	1 568
2012/2013	133	1 038	226	384	1 648
2013/2014	147	1 223	167	437	1 827
2014/2015	172	1 330	197	445	1 972
2015/2016	157	1 315	199	357	1 871
2016/2017	158	1 407	254	354	2 015
2017/2018	162	1 368	310	331	2 028
2018/2019	144	1 277	294	228	1 799
2019/2020	155	1 241	334	301	1 876
2020/2021	164	1 060	291	182	1 533

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třince, vlastní zpracování

Vedení kroužků zabezpečuje řada pedagogických pracovníků, jejichž počet koresponduje s množstvím otevřených kroužků v daném školním roce, tzn. počet osob je kolísavý. Většinu zaměstnanců středisek volného času tvoří externí pedagogičtí pracovníci, stav je ve srovnání s internisty mnohdy více než osminásobný. Z analýzy rovněž vyplývá, že kmenoví pracovníci jsou ve většině případů zaměstnaní na celý úvazek. Uzavření SVČ z důvodu protiepidemiologických opatření se výrazně promítlo do počtu externích pracovníků.

Tab. 47: Vývoj počtu pedagogických pracovníků středisek volného času

Školní rok	Pedagogičtí pracovníci			
	interní		externí	Celkem
	fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav	
2011/2012	9	7,5	76	85
2012/2013	9	6,8	92	101
2013/2014	8	6,8	86	94
2014/2015	8	6,9	105	113
2015/2016	7	7	87	94
2016/2017	8	7,1	89	97
2017/2018	9	8,8	136	145
2018/2019	10	8,6	98	108
2019/2020	9	9	91	100
2020/2021	10	9,3	15	25

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MM Třinec, vlastní zpracování

Základní školy nejčastěji spolupracují s oběma domy dětí a mládeže, s místními sportovními kluby, s Městskou knihovnou Třinec a s Místní knihovnou Bystřice. Spolupráce probíhá prostřednictvím besed pro žáky, účastí na různých soutěžích, organizací tematických akcí (Den dětí, Den Země), organizací lyžařských, plaveckých a jazykových kurzů.

Následující tabulka obsahuje souhrn významných pravidelně konaných akcí pro děti, žáky a veřejnost.

41

Tab. 48: Významné akce

Organizace	Pořádané akce
DDM Třinec	Příměstské tábory (8-10 táborů/rok)
	Pobytové akce do 5 dní (27-43 akcí/rok)
	Tábory a pobytové akce nad 5 dní (6-8 táborů/rok)
	Karneval, Dětský den, Den Země, Prázdniny v Třinci, taneční a pěvecká vystoupení, Mikuláš, Akademie pro maminky, výstavy, soustředění, pobyty na horách, dětské supershow, workshopy
DDM Bystřice	Pobytový tábor
	Mini tábor
	Víkendové soustředění
	Letní taneční škola
	Den Země, Den dětí, Halloween, Rozloučení s létem, Maškarní karneval, Setkání s Mikulášem, pěvecké a výtvarné soutěže, kreativní dílny, sportovní turnaje a soutěže, výstava Vánoční inspirace, Jarní revue
Knihovna Třinec	Čtenářské kluby (zaměřené na popularizaci četby): Čteme (si), MRKni- máme rádi knížky
	Soutěž (zaměřeno na propagaci kvalitní literatury): Lovci perel
	Volnočasové akce: Noc s Andersenem, Pohádkový les, Večerníčky na živo, Den pro dětskou knihu

Zdroj: vlastní šetření

Město Třinec každým rokem pořádá „Prázdniny v 3nci“. Hlavní myšlenkou při zrodu této akce bylo smysluplné trávení volného času dětí ze sociálně slabých rodin. V současné době se aktivita dostala do povědomí také široké veřejnosti a pravidelně ji navštěvují děti nejen z Třince, ale i okolí. Tato dvouměsíční akce je organizována ve spolupráci statutárního města Třince s mnoha nestátními neziskovými organizacemi pracujícími v oblasti práce s dětmi a mládeží jako např. Knihovna Třinec, p.o., DDM Třinec, p.o., Bunkr, o.p.s., Beskydy dětem, z.s., Fit Factory Třinec, Dětský klub Smajlík (Církev bratrská), Kvalifikační a personální agentura, o.p.s., Sanctus Albertus, z. s. (Římskokatolická církev),

TJ Třinec a jiné. V dopoledních hodinách jsou pro děti připraveny hry, soutěže, kino, kreativní tvoření, sportovní či taneční program. Účast na všech akcích je zdarma.

3.7 Vyjíždka a dojíždka do škol

Z výsledků SLDB 2011 vyplývá, že do škol vyjíždí z obce svého bydliště celkem 365 žáků ve věku od 6 do 14 let. Jedná se o přibližně 7,5 % z celkového počtu žáků základních škol v regionu. Nejvíce žáků dojíždí do obce Hnojník, kde se nachází dvě úplné základní školy a představují spádovou oblast zejména pro Komorní Lhotku, Střítež, Smilovice a další okolní obce s malotřídkami. Poměrně vysoká hodnota zaznamenaná u Českého Těšína je dána opět blízkostí obcí s neúplnými školami a přítomností 8letého gymnázia.

Tab. 49: Vyjíždka a dojíždka do škol v obcích SO ORP Třinec

Vyjíždka	Bystřice	Hnojník	Komorní Lhotka	Košařiska	Nýdek	Ropice	Řeka	Smilovice	Střítež	Třinec	Vělopolí	Vendryně	Celkem
v rámci okresu	29	1	35	7	14	16	10	20	32	60	14	54	292
do jiných okresů kraje	1	1	1	0	0	23	0	4	0	18	5	3	56
do jiných krajů	0	0	0	0	1	0	0	0	1	3	0	0	5
vyjíždí mimo ČR	2	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	2	12
Celkem vyjíždí	32	2	36	7	15	39	10	24	33	89	19	59	365
Obec dojíždky													
Bystřice	0	0	0	5	13	0	0	0	0	7	0	30	55
Brno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
Český Těšín	1	1	0	0	0	23	0	2	0	17	4	1	49
F-M	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	4
Hnojník	0	0	31	0	0	9	6	17	28	6	7	0	104
Jablunkov	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
Nýdek	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Návsí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	3
Ostrava	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	4
Praha	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Ropice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	4
Smilovice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	6
Třinec	14	1	1	2	1	7	1	1	3	0	0	22	53
Vendryně	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29	0	0	29

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

3.8 Návaznost na dokončené základní vzdělávání

Následující tabulka znázorňuje počet žáků přijatých do středních škol ve školním roce 2020/2021.

Z analýzy vyplývá, že největší počet – 487 žáků bylo přijato obor s maturitou. Jedná se o přibližně 80 % z celkového počtu přijatých žáků. Dvou či tří leté studium, tedy střední vzdělání s výučním listem, preferovalo 17 %. Na praktickou školu jednoletou nebo dvouletou byla přijata 2,3 %.

Na základě podrobnější struktury přihlášek lze konstatovat, že na všeobecné vzdělání, tzn. na víceletá či čtyřletá gymnázia, se umístilo celkem 120 žáků, což představuje skoro 20 %

podaných přihlášek. 367 žáků, tedy 60 % z celkového počtu žáků, se hlásilo na odborné čtyřleté obory a z toho nejvíce na školy zaměřené techniku (14,5 %), dále pak na ekonomiku a administrativu, právo, právní a veřejnoprávní asi 11 %.

Z výučních oborů se nejvíce žáků hlásilo rovněž na technické obory (6,7 %) a druhou alternativou byly obory gastronomie (kuchař, číšník) s 3,5 %.

Tab. 50: Počty žáků přijatých ke studiu do středních škol ve školním roce 2020/2021

Soustava oborů dle NV 211/2010 Sb.	Konečný počet přijatých žáků	
	Absolutní počet	v %
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	487	79,6
Všeobecné	120	19,6
gymnázium 4leté (K) – 4 roky	91	14,9
gymnázium 6leté	0	0,0
gymnázium 8leté	29	4,7
odborné podle oboru (M,L) – 4 roky	367	60,0
technické*	89	14,5
informační technologie	52	8,5
potravinářství (technologie potravin, analýza potravin)	0	0,0
textilní výroba, oděvnictví, obuvnictví	1	0,2
zdravotnictví, veterinářství	48	7,8
ekonomika a administrativa	67	10,9
zemědělství, ekologie	9	1,5
polygrafie	8	1,3
gastronomie (hotelnictví, turismus, cestovní ruch, (L) kuchař, číšník...)	11	1,8
obchod (knihkupectví...), publicistika, knihovnictví	6	1,0
právo, právní a veřejnoprávní činnost	3	0,5
osobní a provozní služby (optik, masér, kosmetička ...)	3	0,5
pedagogika, sociální péče	23	3,8
umění	14	2,3
ostatní (doprava a spoje, interdisciplinární obory, ...)	33	5,4
Konzervatoře	0	0,0
Střední vzdělání s výučním listem (E, H) – 2 a 3 roky	104	17,0
technické *	41	6,7
potravinářské (řezník, pekař, cukrář, potravinová výroba,...)	14	2,3
textilní výroba, oděvnictví, obuvnictví (krejčí ...)	0	0,0
polygrafie (knihař, tiskař, knihařské práce)	1	0,2
zemědělství (zahradník, zemědělec, opravářské práce...)	13	2,1
zdravotnictví (ošetřovatel)	1	0,2
gastronomie (kuchař, číšník, ...)	16	2,6
obchod (prodavač, aranžér, ...)	2	0,3
osobní a provozní služby (kadeřník, masér, ...)	11	1,8
pedagogika, sociální péče (pečovatelské služby)	1	0,2
umění (umělecký kovář, zlatník, ...)	0	0,0
ostatní (železničář, interdisciplinární obory – malíř, lakýrník...)	4	0,7

Střední vzdělání bez maturity a bez výučního listu (J) – 2 roky	14	2,3
zdravotnictví (zubní instrumentářka)	0	0,0
ekonomika a administrativa (obchodní škola)	0	0,0
pedagogika, sociální péče (pedagogika pro asistenty, pečovatelské služby)	0	0,0
umění (ladění klavírů a kulturní činnost)	0	0,0
ostatní (praktická škola jednoletá, dvouletá)	14	2,3
Počet žáků dále nepokračujících ve studiu	7	1,1
Celkem	612	100,0

Zdroj: Základní školy, vlastní zpracování

V Třinci se každoročně koná pod záštitou Úřadu práce ČR, Krajské pobočky v Ostravě, Kontaktního pracoviště v Třinci tzv. trh vzdělávání. Na této akci střední školy prezentují nabídku vzdělávacích oborů rodičům a žákům. Trh vzdělávání se koná jednou ročně, vždy před termíny přijímacích zkoušek. Úřad práce vydává u této příležitosti brožuru s informacemi o studijních a učebních oborech středních škol v okresech F-M, Karviná, Nový Jičín a Ostrava.

Tab. 51: Přehled středních škol v blízkosti zájmového území

Obec	Název školy
ČESKÝ TĚŠÍN	Gymnázium Josefa Božka, Český Těšín, příspěvková organizace
	Polské gymnázium - Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego, Český Těšín, příspěvková organizace
	Obchodní akademie, Český Těšín, příspěvková organizace
	Albrechtova střední škola, Český Těšín, příspěvková organizace
	Mateřská škola, základní škola a střední škola Slezské diakonie
FRÝDEK-MÍSTEK	Gymnázium a Střední odborná škola, Frýdek-Místek, Cihelní 410, příspěvková organizace
	Střední škola gastronomie, oděvnictví a služeb, Frýdek-Místek, příspěvková organizace
	Střední škola řemesel, Frýdek-Místek, příspěvková organizace
	Gymnázium Petra Bezruče, Frýdek-Místek, příspěvková organizace
	Střední průmyslová škola, Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Frýdek-Místek, příspěvková organizace
	Střední uměleckoprůmyslová škola s.r.o.
	PrimMat - Soukromá střední škola podnikatelská, s.r.o
	Střední škola informačních technologií, s.r.o.
	Soukromá střední odborná škola Frýdek-Místek, s.r.o.
	Střední zdravotnická škola, Frýdek-Místek, příspěvková organizace
	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Frýdek-Místek, příspěvková organizace
	Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany
Střední odborná škola, Frýdek-Místek, příspěvková organizace	
HAVÍŘOV	Gymnázium, Havířov-Město, Komenského 2, příspěvková organizace
	Střední škola, Havířov - Šumbark, Sýkorova 1/613, příspěvková organizace
	Střední průmyslová škola stavební, Havířov, příspěvková organizace
	Střední průmyslová škola elektrotechnická, Havířov, příspěvková organizace
	Hotelová škola a Obchodní akademie Havířov s.r.o.
	Gymnázium, Havířov-Podlesí, příspěvková organizace
	Střední škola a Základní škola, Havířov-Šumbark, příspěvková organizace
	Střední škola technických oborů, Havířov - Šumbark, Lidická 1a/600, příspěvková organizace
Střední škola, Havířov - Prostřední Suchá, příspěvková organizace	
JABLUNKOV	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště podnikání a služeb, Jablunkov, Školní 416, příspěvková organizace

KARVINÁ	Gymnázium, Karviná, příspěvková organizace
	Obchodní akademie s.r.o.
	Střední průmyslová škola, Karviná, příspěvková organizace
	Střední odborná škola ochrany osob a majetku s.r.o.
	Střední zdravotnická škola, Karviná, příspěvková organizace
	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Karviná, příspěvková organizace
	Střední škola techniky a služeb, Karviná, příspěvková organizace
TŘINEC	Gymnázium, Třinec, příspěvková organizace
	Třinecká obchodní akademie informačních technologií a veřejné správy, s. r.o.
	Střední odborná škola Třineckých železáren
	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Třinec, Jablunkovská 241, příspěvková organizace

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení, MŠMT, vlastní zpracování

3.9 Sociální situace

Sociální situace je velice obsáhlé téma, kterým se zabývá především komunitní plánování sociálních služeb. Následující kapitola stručně pojednává o sociálně patologických jevech ve školách, přičemž se při zpracování vycházelo z výročních zpráv a minimálních preventivních programů škol v území, včetně shrnutí hlavních výsledků Mezinárodní výzkumné studie HBSC. Je zde uveden také přehled sociálních a návazných služeb, kde jsou cílovou skupinou děti do 15 let, případně i služby pro rodiny mající určitý dopad na děti.

45 Sociálně patologické jevy

Dle § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, mají školy a školská zařízení povinnost vytvářet podmínky předcházení vzniku sociálně patologických jevů. Tyto podmínky mají školy ukotveny ve svých školních řádech.

Každá škola má zpracovaný tzv. minimální preventivní program (dále jen MPP). Jedná se o dokument zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.

Nejčastěji se školy v regionu zaměřují na prevenci rizikových forem chování zahrnující především předcházení problémům s návykovými látkami (kouření, alkohol), šikanou/kyberšikanou, záškoláctvím, kriminalitou a vandalismem, rizikovým chováním v dopravě, prevenci úrazů apod.

Prevence rizikových projevů chování je většinou přirozenou součástí výuky v jednotlivých předmětech a v jednotlivých ročnících je prezentována metodami a formami přizpůsobenými dané věkové kategorii. Pozornost je věnována např. vytváření příznivého klimatu ve škole a třídě, je kladen důraz na mezigenerační vztahy a vztahy v rodině, osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu, na vzájemnou spolupráci při řešení problému, upevňování základů etické výchovy, vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času, začleňování méně průbojných žáků do kolektivu apod.

MPP je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy pro včasnou diagnostiku a intervenci při vzniku sociálně-patologických jevů a v neposlední řadě důležitou roli hraje spolupráce s rodiči.

Na školách působí školní metodici prevence (případně výchovní poradci), kteří každoročně zpracovávají MPP, koordinují, realizují a monitorují aktivity v něm uvedené a posléze vyhodnocují a zpracovávají závěrečnou evaluační zprávu za daný školní rok, která je součástí výroční zprávy

o činnosti školy. MPP podléhá kontrole České školní inspekce. Metodici mají zavedené konzultační hodiny nejen pro žáky, ale i pro rodiče.

Na školách v regionu jsou realizovány různé přednášky (bezpečné užívání internetu, poskytování první pomoci, návykové látky, špatné stravovací návyky, sexuální výchova, antikoncepce...), besedy s odborníky (policie, hasiči, knihovna, pedagogicko-psychologická poradna...), jednodenní nebo celoroční projekty, adaptační kurzy a zážitkové programy, do výuky je zakomponována skupinová práce, bývají zřízené nástěnky s důležitými informacemi a odkaz na linku důvěry a další instituce zabývající se odbornou pomocí.

Rozbor výsledků šetření Mezinárodní výzkumné studie HBSC

Světová zdravotnická organizace (WHO) od roku 1994 provádí v pravidelných čtyřletých intervalech koordinovanou Mezinárodní výzkumnou studii HBSC (The Health Behavior in School-aged Children) zaměřenou na zdraví a životní styl mládeže.

Cílovou skupinu představují žáci ve věku 11, 13 a 15 let. Je mapována pohybová aktivita, trávení volného času, šikana, užívání alkoholu, tabákových výrobků či marihuany a jiné faktory mezi vrstevníky. Dotazníky jsou přizpůsobeny jednotlivým věkovým kohortám. V roce 2014 činila v ČR celková návratnost 14 123 respondentů z 243 vybraných základních škol.

Prezentace výsledků výzkumu z května 2020: „České děti ve věku 13–15 let mohou mít problém vyznat se v otázkách týkajících se zdraví. Až pětina z nich se neorientuje v pokynech od lékařů nebo nedokáže vyhodnotit informace o zdraví, které se k nim dostanou. Často také netuší, co dělat, aby jejich chování neohrožovalo zdraví jejich nebo lidí okolo. Přitom platí, že čím víc jsou mladí lidé ve všech aspektech zdravého životního stylu zběhlejší, tím lépe se skutečně cítí“. Sběr dat pro výzkum byl v roce 2018, výzkum realizovala Univerzita Palackého v Olomouci a zúčastnilo se jej 9 tisíc školáků z 230 škol a 14 krajů ČR (k 30. 9. 2019 bylo v základních školách zřizovaných obcemi 901 123 žáků v běžných třídách³. Ve výzkumu bylo rovněž zjištěno, že žáci s nižším hodnocením zdravotní gramotnosti mají vyšší riziko depresí a psychosomatické obtíže, vše v souvislosti s životním stylem ve spojení s nízkým ekonomickým statutem rodin (bez vazby na město či venkov).

Studie HBSC 2018, kterou realizovala Univerzita Palackého v Olomouci ve spolupráci s WHO, byla zaměřena na zdravé chování dětí školního věku. Výzkumným vzorkem bylo 13 377 žáků ve věku 11, 13 a 15 let ze všech krajů České republiky. Dle výzkumu bylo zjištěno, že pravidelně sportuje většina z nich - 66 % se věnuje pohybové aktivitě organizovaně ve sportovních klubech a kroužcích. Sportovní vyžití ale ještě neznamená celkový dostatek pohybu. Pohyb se totiž vytrácí z běžného života. Chybí neorganizované hraní venku nebo aktivní doprava do školy či do kroužků. Nemalá část dětí je uvolněna z hodin tělocviku. Množství aktivního pohybu navíc klesá s věkem. Společně se svými rodiči sportuje alespoň jednou týdně 38 % 11–15letých. Se zvyšujícím se věkem dětí dochází k přirozenému úbytku volného času stráveného s rodiči a do centra zájmu se dostávají vrstevníci. Výrazně častěji spolu tráví volný čas společensky a ekonomicky lépe postavené rodiny. Týká se to pravidelného společného sportování i návštěv restaurací, kina, společných procházek nebo času na povídání si.

Extrémní hranici, kterou představují čtyři a více hodin denně před obrazovkou, překročí sledováním televize a videí ve všedních dnech 19 % chlapců a 15 % dívek, o víkendech je to pak třetina chlapců a 27 % dívek. Hraním her ve všedních dnech tráví čtyři a více hodin téměř každý čtvrtý chlapec (23 %) oproti 9 % dívek.

Mezi neorganizované aktivity patří četba, hraní stolních a karetních her, návštěvy kina, čas trávený „jen tak“ s rodinou, s vrstevníky, v parku, tzv. „nicnedělání“. Do knížky se začte alespoň 1x týdně necelá třetina dětí, přičemž výrazně převládají dívky nad chlapci (41 % vs 24 %). Venku „před barákem“

³ Zdroj: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty/prijmy-kraju-a-obci/financovani-materskych-a-zakladnich-skol/2020/pocty-deti-a-zaku-ve-skolach-zrizovanych-37303>

nebo v parku se každodenně s kamarády setkává jen asi pětina dětí. Naopak děti často volí nákupní centra. Několikrát do týdne je pro zábavu nebo rozptýlení navštíví tři z deseti náctiletých, přičemž častěji se jedná o děti z chudších rodin.

Se svou hmotností se pere více než pětina populace českých dětí ve věku 11–15 let. 15 % má nadváhu a 6 % dospívajících je dokonce obézních. Problémy s vyšší hmotností mají častěji chlápci jak v případě nadváhy, tak obezity. Dítě, které se narodí do hůře situované rodiny, čelí téměř trojnásobně vyššímu riziku, že bude trpět obezitou, než ty z bohatších poměrů a dvakrát většímu riziku ve srovnání s dětmi ze střední třídy. Podváhou trpí 5 % dětské populace.

Bezmála každý desátý mladý Čech ve věku 11–15 let vykazuje znaky problémového užívání sociálních sítí. Jinak řečeno: téměř desetina českých školáků nemá svůj život online zcela pod kontrolou. Klíčová změna ve využívání sociálních sítí se odehrává mezi 11. a 13. rokem. Prudce nahoru letí jak křivka popisující intenzitu online života českých školáků, tak počet uživatelů s přívlastkem "problémový". U chlapců tento ukazatel roste o zhruba třetinu (z 6,3 na 8,5 %), u děvčat je nárůst více než dvojnásobný (z 5,2 na 12,0 %)! Nůžky mezi oběma pohlavími se pak s věkem nadále rozvírají - dívky jsou statisticky ve vyšším riziku problémového užívání sociálních sítí než chlápci.

22,5 % školáků ve věku 11 až 15 let se raději svěřuje s intimními záležitostmi, jako jsou jejich vnitřní pocity, tajemství nebo obavy, na síti než tváří v tvář. 16 % dětí mezi 11 a 15 lety je každodenně v kontaktu s přáteli, se kterými se poprvé potkali na internetu. U jedenáctiletých se to týká každého desátého, u patnáctiletých každého pátého školáka. Děti uvádějí, že více než polovina rodičů (konkrétně 55 %) neví, co na sociálních sítích dělají.

800 tisíc školáků ve věku 11 – 15 let ze 42 států se v letech 2002 – 2018 zúčastnilo výzkumu, který se týkal jejich stravovacích návyků (jídelníčku). V roce 2018 snídalo v ČR každý den 49 % školáků ve věku 11–15 let. Bezmála polovina dětí ve sledovaném věku 11–15 let sní denně alespoň jeden kus ovoce. V této statistice porázejí dívky chlapce v poměru 52 % vs 39 %. Mladší děti po ovoci sáhnou častěji než starší. Každý pátý mladý Čech si dá každý den něco sladkého na zub. Skoro tři čtvrtiny dětí (72 %) pijí denně vodu, je jen pětina dětí, které vodu denně nepijí. Téměř každý pátý dospívající chodí do fast foodů dvakrát měsíčně a častěji (18 %).

V květnu – červnu 2018 byl ve 14 krajích realizován výzkum ve 230 školách, kterého se zúčastnilo 13 tisíc školáků. Výsledky výzkumu poukázaly na snižující se počet konzumentů slazených nápojů. Zatímco ještě v roce 2006 pila denně limonády téměř třetina českých školáků ve věku od 11 do 15 let, o dekádu později se jejich počet ztenčil na 14 % - tedy zhruba na polovinu. Každý desátý mladý Čech – přesně 10,9 % – má sklon k rizikové konzumaci energetických nápojů (minimálně dva nápoje do týdne). Každý den pak popijí energetické nápoje 3,3 % školáků. Naopak téměř 60 % českých dětí energetické nápoje nepije vůbec. Studie poukazuje také na silný vztah mezi častým pitím energetických nápojů (a limonád) a výskytem depresí, častých bolestí hlavy nebo stavů nervozity či podrážděnosti. Konzumenti těchto nápojů také tráví podstatně více času u obrazovky počítače a mají horší vztah k učení a ke škole.⁴

Výskyt sociálně vyloučené lokality

V území SO ORP Třinec se nachází jedna vyloučená lokalita. Jedná se řádově o několik domů v lokalitě Třinec-Staré město (Borek). Město Třinec tuto lokalitu vyhodnotilo jako rizikovou (na hraně sociálního vyloučení) již v roce 2011 a rozhodlo se přispět k zlepšení situace v dané části města zřízením Komunitního centra Borek. Sociálně vyloučenou lokalitu lze charakterizovat jako území nebo oblast obývaná významnou měrou osobami, které jsou sociálně vyloučené nebo jsou ohrožené sociálním vyloučením. Obecně se sociálně vyloučené lokality velice často vyznačují velmi specifickými územními a sociálními charakteristikami. Může se jednat např. o některé z těchto charakteristik:

⁴ Zdroj: <https://hbcs.cz/>

- vyšší míra nezaměstnanosti, větší počet dlouhodobě nezaměstnaných osob, osob obtížně uplatnitelných na trhu práce apod.,
- nedostatek pracovních příležitostí a legálních možností obživy, málo kvalifikovaná a špatně placená pracovní místa, nepříznivá příjmová situace jednotlivců a rodin a jejich závislost na příjmech ze systému sociálního zabezpečení,
- celkově nižší úroveň vzdělanosti, častější problémy se školní docházkou, vyšší počet dětí, které nedokončí základní vzdělání,
- vyšší kriminalita a častější výskyt společensky nežádoucích jevů, narušené rodinné či sousedské vztahy,
- nevyhovující nebo havarijní stav obytných objektů, nefungující trh s bydlením, bydlení v nevyhovujících prostorách, v ubytovnách apod.,
- horší dostupnost veřejných či jiných služeb a obtížný přístup ke službám,
- špatné dopravní spojení s jinými oblastmi a regiony, izolovanost území, nedostatek vnějších kontaktů nebo přímo nepřátelství ze strany osob žijících v blízkosti sociálně vyloučené lokality,
- potřeba realizace podpůrných programů nebo specificky zacílených programů apod.

Jak již bylo zmíněno, v lokalitě se nachází Komunitní centrum Borek. Centrum bylo v prvním roce (rok 2012) realizováno městem Třinec, následně na základě Smlouvy o partnerství organizací Bunkr, o. p. s. Komunitní centrum Borek je v dané lokalitě činné dosud.

Pracovníci Komunitního centra Borek kontinuálně pracují s občany lokality, znají místní poměry i problémy a potřeby místních lidí. Dle jejich sdělení se v lokalitě objevují ve zvýšené míře problémy jako dluhy, exekuce, práce „načerno“, špatné bydlení, mistry i domácí násilí či závislosti.

48

Obyvatelé daných sociálně vyloučených lokalit řeší široké spektrum problémů, které však nelze paušalizovat a vyřešit jediným opatřením. Obyvatelé Borku pojem sociálního vyloučení výrazně vnímají. Vědí, že komunita je od roku 2015 oficiálně zapsaná jako sociálně vyloučená lokalita. Chápu tento pojem a důvod, co tomu předcházelo, a proč k tomu došlo. Lokalitu vnímají jako vyloučenou hlavně kvůli geografickému umístění, stavu bydlení, absenci občanské vybavenosti, komplikované dopravy apod. Pracovníci KC Borek vnímají, především u členů akčních a jádrových skupin, že sami sebe obyvatelé Borku nevnímají jako sociálně vyloučené, a to hlavně proto, že jsou v posledních dvou letech velmi aktivní. Aktivně se podílí na zlepšování stavu v lokalitě, jako bylo například vybudování dětského hřiště, posilovny, společného venkovního posezení, ale i sociálního zapojení v rámci lokality. Pořádání akcí pro děti, zapojování se do veřejného života, vystoupení na národnostních menšinách, aktivní účast na akcích jako je Den pro rodinu, účast na soutěžích a reprezentování Komunitního centra, potažmo komunity. Díky těmto aktivitám se poměrná část obyvatel vnímá jako aktivní občané Třince a z toho hlediska je pojem sociálního vyloučení tímto stigmatizuje a nelíbí se jim stigma, který tento pojem sebou nese.

Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče

Na území SO ORP Třinec nejsou evidovány žádné jesle, nejbližší instituce se nachází ve Frýdku-Místku vzdáleném přibližně 25 km. Jak již bylo zmíněno v analýze mateřských škol, mateřské školy v případě nenaplněných kapacit umožňují přijetí dětí mladších tří let. V regionu také funguje několik mateřských center poskytujících péči o děti do tří let včetně dětských skupin. V rámci svých aktivit nabízí např. plavání, zpívání, cvičení či kreativní programy.

Na Třinecku je evidována řada sociálních služeb a návazných aktivit i pro rodiny, děti, mládež a osoby se zdravotním postižením nebo v obtížných životních situacích.

OSPOD – Oddělení sociálně právní ochrany dětí je zaměřeno např. na ochranu práv a zájmu dětí (při zanedbávání péče, rozvodech apod.) řešení výchovných problémů či zprostředkování náhradní

rodinné péče. Oddělení zajišťuje rovněž nepřetržitou pohotovostní službu pro případ potřeby zabezpečení bezodkladného výkonu k ochraně dítěte.

Tab. 52: Sociální služby pro rodiny, děti, mládež a osoby se zdravotním postižením

Služba Poskytovatel	Druh sociální služby	Forma Služby	Popis služby
Azylový dům pro rodiče s dětmi <i>Centrum sociální pomoci Třinec, p.o.</i>	Azylový dům § 57	Pobytová	Pro matky s neopatřenými dětmi, těhotné ženy, výjimečně otcové a prarodiče v nepříznivé situaci spojené se ztrátou bydlení. Cílem je poskytnutí přechodného ubytování a podpora k překonání nepříznivé situace prostřednictvím rozvoje nezávislosti, samostatnosti a potřebných dovedností.
Denní stacionář Radost <i>Centrum sociální pomoci Třinec, p.o.</i>	Denní stacionář § 46	Ambulantní	10-50 let Pomoc osobám s mentálním a kombinovaným postižením vyžadující pravidelnou pomoc druhé osoby. Důraz na individuální potřeby uživatelů, podporu soběstačnosti, rozvoj schopností, dovedností a sociálního začleňování.
Denní stacionář Paprsek <i>Centrum sociální pomoci Třinec, p.o.</i>	Denní stacionář § 46	Ambulantní	1-18 let Pomoc dětem se zdravotním a kombinovaným postižením prostřednictvím odborného a individuálního přístupu. Podpora rozvoje a udržování dovedností potřebných pro soběstačnost, běžný život a všeobecný rozvoj.
Osobní asistence <i>Centrum sociální pomoci Třinec, p.o.</i>	Osobní asistence § 39	Terénní	1-50 let Pomoc lidem se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení při činnostech, které by dokázali dělat samostatně bez postižení. Pomoc poskytována v přirozeném prostředí s cílem vykonávat běžné činnosti srovnatelné s každodenním životem vrstevníků, např.: v průběhu plnění povinné školní docházky.
Streetwork v Třinci <i>Bunkr, o.s.</i>	Terénní programy § 69	Terénní	10-20 let Vyhledávání, podpora a motivace dětí a mládeže ohrožené riziky dospívání a nacházející se v nepříznivé životní situaci k aktivitě a samostatnosti.
NZDM Klub Bunkr <i>Bunkr, o.p.s.</i>	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež § 62	Ambulantní	11-20 let Podpora, odborná pomoc a poskytování informací dětem a mladistvým ohroženým sociálním vyloučením a pozitivní ovlivňování životního stylu a hodnot.
Sociální asistence Třinec <i>Slezská diakonie</i>	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi § 65	Terénní/ ambulantní	Pro rodiny s dětmi 0-18 let. Rodiny nacházející se v nepříznivých sociálních situacích, např.: zadluženost, ztráta zaměstnání, výchovné problémy dětí, hrozba soudního vystěhování, problémy s bydlením.
Lydie Český Těšín, raná péče <i>Slezská diakonie</i>	Raná péče § 54	Terénní/ ambulantní	0-7 let Pro rodiny s dětmi s tělesným, mentálním nebo kombinovaným postižením či autismem nebo děti ohrožené v důsledku nepříznivé zdravotní situace. Odborní poradci dojíždějí do rodin.

Zdroj: Elektronický katalog sociálních služeb a návazných aktivit statutárního města Třince, MMT oddělení rozvoje sociálních služeb

Tab. 53: Návazné aktivity pro rodiny, děti a mládež, osoby se zdravotním postižením

Poskytovatel	Služba	Popis služby
Pedagogicko-psychologická poradna Frýdek – Místek, pobočka Třinec	Ambulantní	Péče o děti od 3 let, diagnostika poruch, mentálního vývoje, šetření školních zralostí, následná péče o děti se speciálními poruchami učení a chování, terapie, kariérní poradenství.

Knihovna Třinec, p.o. – oddělení pro děti	Ambulantní	Klub pro rodiny – společné čtení, hraní, soutěžení, tvořivé minidílničky, seznámení s knižními novinkami.
Bunkr, o.p.s. Komunitní centrum Borek	Ambulantní	Komplex aktivit pro různé věkové skupiny – příprava předškoláků 4-6 let, kroužky a doučování 6-12 let, klub pro mladé ve věku 12-18 let, mateřské centrum pro rodiče a jejich děti v předškolním věku, akce pro celé rodiny.
ADRA	Terénní	Realizují dobrovolnické programy, včetně dobrovolníků v domácnosti. Dále pak charitativní obchůdek, veřejností darované věci třídí a nabízí za symbolickou cenu lidem v nelehké životní situaci. Z výtěžku financují dobrovolnické programy v Třinci. Cílová skupina: <ul style="list-style-type: none"> • děti, mládež, rodina • osoby ohrožené a osoby v krizi • osoby se zdravotním postižením • senioři.
Dětská skupina Pampeliška, centrum sociální pomoci Třinec, p.o.	Ambulantní	Děti od 1 roku do doby zahájení školní docházky Posláním je umožnit rodičům v případě zájmu dřívější návrat do zaměstnání. Poskytují péči i dětem se specifickými potřebami. V rámci služby nabízejí odborné psychologické poradenství, logopedickou, tyflopeditickou, rehabilitační péči a předškolní přípravu.
Dětská skupina Mateří Doušky Edlit Human o.p.s.	Ambulantní	Děti od 1 roku V péči o děti předškolního věku klade o.p.s. důraz zejména na individuální a respektující přístup k dětem. Dětská skupina je otevřena 5 dní v týdnu na minimálně 6 hodin denně, dle potřeb a požadavků rodičů.
Dětská skupina Sovičky	Ambulantní	Děti od 1 roku do 5ti let Jedná se o unikátní typ dětské skupinky, kde je každý den speciální, a to nejen v každodenním plavání, ale i různorodým pestrým programem. Celková kapacita je 12 dětí.
Dětská skupina Centrum Batole	Ambulantní	Děti od 1 roku do 6 let Centrum Batole je dětská skupina rodinného typu. Nabízí celodenní provoz dle potřeby rodičů v klidném a příjemném prostředí v okrajové části města Třince. Činnost centra je zajištěna celoročně. Provoz v době státních svátků je možné domluvit individuálně. Nabízí také možnost večerního, nočního a víkendové hlídání.
Rodinné centrum Rosteme spolu, z.s.	Ambulantní	Děti od 6 týdnů věku Mezi hlavní aktivity patří pořádání kurzů s prvky montessori, či cvičení rodičů s dětmi. Ve všech kurzech jsou využity hry, básničky, říkadla, písničky.
Kapa, o.p.s.	Ambulantní	Nezisková společnost KaPA nabízí pomoc nezaměstnaným osobám při hledání práce a řadu dalších bezplatných služeb pro osoby znevýhodněné, hendikepované nebo sociálně vyloučené. Cílová skupina: <ul style="list-style-type: none"> • děti, mládež, rodina • osoby ohrožené a osoby v krizi • osoby se zdravotním postižením.

Zdroj: Elektronický katalog sociálních služeb a návazných aktivit statutárního města Třince, MMT oddělení rozvoje sociálních služeb

4 Metaanalýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území pro oblast vzdělávání

4.1 Hlavní zjištění

K analýze strategických dokumentů s vlivem na rozvoj území Třinecka bylo zmapováno celkem 13 strategických dokumentů, z toho 3 národní úrovně, 3 regionální úrovně a 7 místní úrovně.

Hlavní zjištění ze zmapování strategických a programových dokumentů

Převaha „tvrdého“ zacílení investic na místní úrovni vyplývající z role nositele strategie - zřizovatele

Zatímco na místní úrovni převažují investice a zacílení infrastrukturního charakteru (rekonstrukce, modernizace, dostavba, vybavenost učeben apod.), s vyšší úrovní dokumentu se zvyšuje důraz na podporu rozvoje měkkých kompetencí a požadavky na spolupráci více aktérů ve vzdělávacím systému, komunikaci zřizovatelů, učitelů, rodin a zaměstnavatelů a na systémová opatření vyžadující spolupráci více partnerů a náročnější systémový přístup na finance a kapacity.

Zřejmá je primární orientace strategických dokumentů na místní úrovni na „tvrdé“ investice do škol ve vlastnictví místní samosprávy. Vyplývá to z postavení místních samospráv jako zřizovatelů mateřských a základních škol a přijetí jejich role za investice do majetku, naopak nepřijetí role jako součásti systému pro zkvalitňování samotné výuky, což může zřizovatel nejvíce ovlivnit výběrem kvalitního manažera do role ředitele školy a monitoringem spokojenosti cílových skupin škol. Na úrovni kraje investice primárně směřují ke zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti a do kvality individuální výuky a do zlepšení kompetencí a podmínek ve výuce na straně měkkých faktorů – lidských zdrojů, od prevence, přes kvalitu vzdělávání a spolupráci až po kariérové poradenství. Na národní úrovni jsou koncepce silně orientované na posílení kvality pro každého jednotlivce ve vzdělávacím systému systémově od úrovně zřizovatelů, přes ředitele škol a učitele, až po žáky a studenty a jejich rodiče.

51

Rozdílná úroveň zpracování a podrobnost dokumentů – od podrobných popisů po strohé akční plány

Strategické dokumenty jakékoliv úrovně nelze brát jako přenositelnou učebnici pro samouky, která se umí sama interpretovat bez potřeby ptát se na vysvětlení konkrétních návrhů cílů a opatření – ne vždy je jasné, co má být podporováno (příliš obecný popis), proč má být podporováno (od národní k místní úrovni klesá integrita dokumentu, ne vždy je jasně provázán návrh cílů se zjištěním v analytické části) a jaká je vazba na předškolní a základní vzdělávání (obecné deklarace, nejasné cíle).

Nositel strategie - obec nebo město klade primární důraz na každoroční schvalování akčního plánu navázaného na rozpočet – odtud někdy místo cílů a opatření konkrétní projekty – strategie tedy vzniká spíše jako suma projektových záměrů než jako plán cesty za dlouhodobý mi cíli, kde se můžou projekty generovat v průběhu v závislosti na přístupu k realizaci.

Významný průnik s navrhovanými opatřeními Pokynů MAP

Ve většině případů, kde se strategie dotýká oblasti vzdělávání, dochází k průniku s navrhovanými opatřeními dle Pokynů ke zpracování MAP.

Hlavní priority/okruhy témat strategických dokumentů v území MAP Třinecka

Ze zacílení strategických dokumentů na základě zmapování strategických a specifických cílů vyplynulo po seskupení následujících pět oblastí, či priorit v území MAP Třinecko:

1. Zvyšování znalostí, kompetencí a dovedností a pohody žáků:
  - a. anglický jazyk,
  - b. kompetence – měkké, přenositelné,

- c. podnikavost,
  - d. technické a řemeslné obory,
  - e. zdravý životní styl,
  - f. kariérové poradenství.
2. Včasné řešení potíží dětí se začleněním, učením a docházkou:
    - a. včasná diagnostika a prevence,
    - b. předškolní vzdělávání dětí ohrožených sociálním vyloučením,
    - c. inkluzivní vzdělávání.
  3. Zlepšování podmínek pro učitele a zvyšování úrovně učitelů:
    - a. podmínky pro učení a pro učitele,
    - b. vzdělávání pedagogů.
  4. Optimalizovaná infrastruktura a lepší vybavenost škol:
    - a. optimalizace počtu a kapacit MŠ a ZŠ,
    - b. rozvoj materiálně-technického zázemí škol, včetně bezbariérového přístupu.
  5. Dobré podmínky pro spolupráci škol, zřizovatele, rodičů, zaměstnavatelů apod.:
    - a. posilovat spolupráci mezi rodinou a školním prostředím,
    - b. zlepšit koordinaci aktivit zaměřených na růst zaměstnanosti.

4.2 Koncepční a strategické dokumenty na národní úrovni

REGIONÁLNÍ ROZVOJ

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ / ZŠ A MAP

52

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR 21+)

Strategický cíl 3: Hospodářsky stabilizovaná regionální centra představují snadno dostupná centra kultury, zaměstnanosti a obslužnosti příslušných funkčních regionů, jejich venkovské zázemí je na regionální centra dobře dopravně napojeno, disponuje dostatečnou sítí služeb a jsou v něm uplatňována inovativní řešení

Specifický cíl 3.3: Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit.

Typové opatření (30): Obnovit a modernizovat infrastrukturu a vybavenost škol a školských zařízení v regionálních centrech a jejich zázemí a zajistit služby péče o děti.

Opatření se zaměřuje na obnovu a modernizaci budov mateřských, základních a středních škol a zajištění obnovy a modernizace vybavení tříd (specificky např. odborných učeben atd.) a dostupnosti pomůcek ve školách a školských zařízeních na všech stupních vzdělávání. Budování a obnova infrastruktury i vybavenosti veřejných knihoven jako informačních, vzdělávacích, kulturních a komunitních center. Zajištění dostupných mikrojeslí a dětských skupin.

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

2 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

B. Kvalita života, občanská společnost

V kontextu dílčích indikátorů v oblasti regionálního školství – zahrnujících například mezinárodní šetření výsledků vzdělávání PISA, TIMMS, popř. národní testování realizované Českou školní inspekcí, výsledky jednotných přijímacích zkoušek na střední školy, výsledky žáků ve společné části maturitní zkoušky, podíl tzv. předčasných odchodů ze vzdělávání, zaměstnanost a nezaměstnanost absolventů středního stupně vzdělávání, podíl dětí účastnících se předškolního

vzdělávání, vybavenosti škol atd. – lze v posledních letech pozorovat nárůst regionálních disparit mezi vybranými skupinami regionů. Regionální rozdíly v regionálním školství se také ukazují v personálních zdrojích (učitelé a další pracovníci). ⇒ Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj vykazující u dílčích indikátorů v oblasti regionálního školství stagnaci či zhoršující trend ve srovnání s ostatními regiony.

Vazba na cíl MAP 1.1 – Zajistit kvalitní materiálně technické zázemí

KONCEPCE VZDĚLÁVÁNÍ

Strategie
vzdělávací
politiky České
republiky do
roku 2030+

PROVÁZANOST NA CÍLE STRATEGIE 2030

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ (Strategie 2030+) je dokument navazující na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020. Strategie 2030+ je dokumentem, který má obecnou, zastřešující povahu a popisuje Priority v oblasti regionálního školství, zájmového a neformálního vzdělávání a celoživotního učení. Má dva hlavní strategické cíle, které se zaměřují na proměnu obsahu vzdělávání a na snižování sociálních nerovností ve vzdělávání.

Strategický cíl 1: Zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život

- potřeba inovovat obsah a způsob vzdělávání na všech jeho stupních
- podpora dosažení vyšší úrovně klíčových kompetencí a gramotností všech dětí i dospělých
- zavádění nových a inovativních metod ve vzdělávání ve všech typech škol i mimoškolních zařízení
- podpora učitelům a pedagogickým leadrům jako klíčovými aktéry proměny vzdělávání

Strategický cíl 2: Snižit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů

- vzdělávací systém poskytne spravedlivé šance na přístup ke kvalitnímu vzdělání všem žákům,
- podpora individualizace výuky
- posílení kompetencí učitelů v inovativních formách a metodách práce

Vazba na cíl MAP 1.2 – Zavést inkluzivní vzdělávání

Vazba na cíl MAP 1.3 – Podporovat alternativní metody výuky

Vazba na cíl MAP 2.1 – Rozvíjet praktické dovednosti

Vazba na cíl MAP 3.1 – Zlepšit koncepční vzdělávání pedagogů

Vazba na cíl MAP 3.2 – Posílit personální kapacity

INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Akční plán
inkluzivního
vzdělávání
na období
2019-2020

PROVÁZANOST NA CÍLE STRATEGIE 2020

Hlavní prioritní opatření:

1) Podpora a ověření role školního sociálního pedagoga

Z hlediska vazby na návazné poradenské či asistenční služby by fungování školního poradenského pracoviště pomohlo i začlenění sociálního pedagoga mezi pedagogické pracovníky a do struktury školních poradenských pracovišť.

Zdůvodněním nutnosti zavedení pozice sociálního pedagoga do zákona

o pedagogických pracovnících je pomoc zlepšit primární i sekundární preventivní působení na děti, žáky nebo studenty. Jedním z mnoha přínosů sociálního pedagoga by mohlo být zlepšení spolupráce s rodinou, orgány sociálně-právní ochrany, vytváření propojení mezi školou a jinými subjekty, např. obcemi, policií, státními zástupci a zdravotnickými zařízeními. Součástí práce je poskytování mediace mezi školou, rodiči a uvedenými institucemi a pomoc s právními a sociálními otázkami.

3) Vzdělávání pedagogických pracovníků

Podporou pro každého žáka je nezbytná podpora individualizace vzdělávání, proto je nutné zintenzivnit profesní rozvoj prostřednictvím podpory mentoringu, vzájemnou výměnou zkušeností a nabídkou kvalitního dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Vazba na cíl MAP 3.2 – Posílit personální kapacity

Vazba na cíl MAP 3.1 – Zlepšit koncepční vzdělávání pedagogů

4.3 Koncepční a strategické dokumenty na regionální úrovni

MORAVSKO-SLEZSKÝ KRAJ

Strategie rozvoje Moravsko-slezského kraje 2019 - 2027

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Prioritní tematická oblast 2 Vzdělanější a zaměstnanější kraj

SC 2.1 Moderní vzdělávání a kompetence pro život.

Opatření, typové aktivity:

- podporovat odborné vzdělávání
- Podporovat a rozvíjet spolupráci zaměstnavatelů a škol
- Podporovat polytechnické vzdělávání všech věkových skupin
- Podporovat výuku cizích jazyků, zejména angličtiny, podporovat rozvoj digitálních a matematických dovedností
- Podporovat rozvoj měkkých kompetencí a dovedností všech věkových skupin
- Snížit administrativní zátěž škol a učitelů, zvýšit kapacity pro rozvojové aktivity ve vzdělávání

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

K nejčastěji jmenovaným nedostatkům u zaměstnanců i absolventů patří jejich špatná jazyková vybavenost (především nejpotřebnější angličtina), provázanost mezi vzděláváním a trhem práce je nedostatečná. Mezinárodní testy PISA ukazují, že ve srovnání 15letých žáků v zemích Organizace pro hospodářský rozvoj a spolupráci (OECD) má Česká republika průměrné výsledky v oblasti matematiky a přírodních věd a podprůměrná je v čtenářské gramotnosti.

Provázanost na cíle, nepřímá:

SC 2.3 Kariérové poradenství

Opatření, typové aktivity:

- Zvyšovat dostupnost služeb kariérového poradenství pro všechny cílové skupiny
- Rozvíjet systém podpory kariérového poradenství s vazbou na stávající aktivity

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Školy a univerzity většinou nedisponují dostatkem kariérních a profesních poradců a odborníků, kteří by žákům a studentům pomohli s kvalifikovaným

výběrem povolání podloženým hlubší znalostí regionálního trhu práce, nebo odborným poradenstvím v oblasti podnikání. Nedostatečná práce s talenty. Rozvoj talentů od předškolního věku představuje významnou příležitost pro využití lidského potenciálu v regionu.

Vazba na cíl MAP 2.1 – Rozvíjet praktické dovednosti

Vazba na cíl MAP 2.2 – Sladit potřeby zaměstnavatelů s přípravou dětí a žáků

MORAVSKO-SLEZSKÝ KRAJ

Strategie a integrovaný akční program ke zvýšení zaměstnanosti a lepšímu vzdělávání v Moravskoslezském kraji na roky 2015 – 2023

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Klíčové oblasti změn:

- Lepší nabídka lidí v počtu i kvalitě pro technické a řemeslné obory.
- Všestranné posilování podnikavosti obyvatel a odborná asistence při zakládání a rozvoji jejich malých a středních firem.
- Dynamický rozvoj přenositelných kompetencí klíčových pro uplatnění obyvatel kraje na současném i budoucím trhu práce.

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

- Nedostatek kvalitních absolventů středních a vysokých škol v technických a řemeslných oborech.
  - Malý zájem o technické vzdělávání mezi mladými lidmi
- Malá podnikavost a přetrvávající zaměstnanecká mentalita lidí žijících v Ostravské aglomeraci.
  - Nedostatečné vzdělávání v podnikatelských dovednostech a znalostech na všech stupních počátečního vzdělávání
  - Nedostatek obecných kompetencí, dovedností a znalostí, které jsou předpokladem k podnikání

Vazba na cíl MAP 2.1 – Rozvíjet praktické dovednosti

Vazba na cíl MAP 2.2 – Sladit potřeby zaměstnavatelů s přípravou dětí a žáků

OSTRAVSKÁ AGLOMERACE

ITI Ostravsko

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

- Zvýšit zaměstnanost a uplatnitelnost obyvatel na trhu práce

SC 1.1 Zvýšit uplatnitelnost obyvatel na trhu práce

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Vzdělání a kompetentní lidé jsou klíčovým zdrojem konkurenceschopnosti firem a organizací v regionu, avšak lidé v kraji mají nízkou úroveň vzdělanosti (9. místo v ČR), s čímž je spojeno riziko nezaměstnanosti a poklesu životní úrovně. Důležité jsou nejen odborné, ale také jazykové a počítačové dovednosti. Je nutné pracovat s talenty, školy by měly více spolupracovat se zaměstnavateli a lidé se celoživotně vzdělávat. Moravskoslezský pakt zaměstnanosti představuje lídra v ustavování teritoriálních partnerství na poli zaměstnanosti v ČR. Jedná se o platformu pro široké spektrum aktérů v daném regionu. Strategické partnerství významných zaměstnavatelů, podnikatelských subjektů, škol a dalších veřejných

institucí a organizací s cílem změnit nepříznivou situaci na regionálním trhu práce. Důležitá je efektivní spolupráce všech klíčových aktérů při tvorbě a realizaci strategických priorit. Jednou z brzd většího rozvoje podnikání v regionu jsou omezené manažerské a podnikatelské kompetence místních podnikatelů a mladých absolventů. Nezbytné je také zlepšení kvality dostupných služeb pro malé a střední podniky. Pro rozvoj podnikání v ostravské aglomeraci hraje skutečnost, že se území metropolitní oblasti nachází v blízkosti perspektivně velmi zajímavých trhů v sousedních krajích nejen Česka, ale i Polska a Slovenska.

Provázanost na cíle, nepřímá:

2. Podpořit podnikání a vznik pracovních míst

SC 2.1 Podpořit podnikavost obyvatel a rozvoj malých a středních podniků

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Na trhu práce v regionu dlouhodobě přetrvává vysoká poptávka po absolventech středního technického vzdělávání, zejména strojírenských, hutnických, elektrotechnických a stavebních oborů. Nízký zájem o tyto obory mezi žáky a studenty je jedním z důvodů nesouladu mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce.

Vazba na cíl MAP 2.2 – Sladit potřeby zaměstnavatelů s přípravou dětí a žáků

4.4 Koncepční a strategické dokumenty na místní úrovni

56

STONÁVKA

Strategický
plán
mikroregionu
obcí povodí
Stonávky

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

S 2 Rozvoj sociální infrastruktury

S.2.1.1 Rekonstrukce a vybavení objektu školských a vzdělávacích zařízení

S.2.4.1 Úpravy prostor umožňující bezbariérový přístup

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Negativní demografická struktura (především věková a vzdělanostní) a dynamika. Pomalejší postup zavádění moderních komunikačních a informačních technologií a málo rozvinuté a málo využívané služby celoživotního vzdělávání a poradenství. Současné vysoké nároky kladené na vzdělávání vytvářejí tlak na další zdokonalování podmínek vzdělávacího procesu. Efektivní výukový proces vyžaduje odpovídající technické zázemí a vybavení.

Vazba na cíl MAP 1.1 – Zajistit kvalitní materiálně technické zázemí

BYSTŘICE - NÝDEK - VENDRYŇ

Strategický
plán
dobrovolného
svazku obcí
Mikroregion
Bystřice –
Nýdek –

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Podporovat environmentální výchovy na školách

Preventivní programy ve školách

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Není uvedeno

Vendryně
na období
2013-2016

Vazba na cíl MAP 2.1 – Rozvíjet praktické dovednosti

JABLUNKOV-
SKO

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Strategie
komunitně
vedeného
místního
rozvoje MAS
Jablunkovsko
2014 - 2020

Lidé – vzdělání a sociálně uvědomělí občané Jablunkovska

Podpora vzdělávání, vybavenosti škol a školských zařízení, rozvoj a modernizace sociální infrastruktury a služeb, rozvoj sociálního podnikání
SC 1.2 Zkvalitnění podmínek pro vzdělávání a celoživotní učení

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Špatný technický stav a vybavenost škol Nízká kapacita MŠ Hrozba sociálního vyloučení

Vazba na cíl MAP 1.1 – Zajistit kvalitní materiálně technické zázemí

POBESKYDÍ

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Strategie
komunitně
vedeného
místního
rozvoje
Pobeskydí do
roku 2022

Priorita 2.2: Školství a venkovské školy. Specifický cíl: Přiblížit vzdělávání, školy a s nimi spolupracující organizace životu venkovských společenství

Opatření 2.2.1: Rozvoj klíčových kompetencí

Opatření 2.2.2: Inkluzivní vzdělávání

Opatření 2.2.3: Komunitní role škol

Opatření 2.2.4: Zefektivnění kapacit školských zařízení

Priorita 2.3: Chuť bavit se a poznávat. Specifický cíl: Rozšířit a zkvalitnit nabídku volnočasových a vzdělávacích aktivit pro veřejnost

Opatření 2.3.1: Kvalitní trávení volného času dětí a mládeže

Opatření 2.3.3: Pospolitost a lokální identita

Opatření 2.3.4: Vzdělávání pro veřejnost

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Chybí pracovní příležitosti pro kvalifikované specializované pracovní síly, což může vést až k emigraci mladých, kvalifikovaných a jinak perspektivních obyvatel do měst, zejména z periferních obcí, nebo pro osoby se znevýhodněním (osoby se zdravotním postižením, osoby předdůchodového věku, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby pečující o závislé osoby, matky po rodičovské dovolené apod.). Místní aktéři si uvědomují nevyužitý, resp. ztracený potenciál těchto osob a důrazně akcentují potřebu vytvářet podmínky pro jejich uplatnění v místním hospodářství. Přetrvává nedostatek kvalifikovaných a motivovaných pracovních sil (zaměstnanců i podnikatelů) pro rozvoj hospodářství v odvětvích s vyšší přidanou hodnotou. Místní aktéři spatřují příčiny zejména ve struktuře poptávky a nabídky vzdělávání (středoškolského i dalšího), v kvalitě a orientaci základního vzdělávání, chybějících motivačních aktivitách a poradenství i ve výchově a vzorech v rodině. Mnozí místní obyvatelé, zejména s nižším vzděláním či vyššího věku, nejsou dostatečně připraveni na „pasti“ moderního světa. Toto může vést k jejich sociálnímu vyloučení či k nárůstu

sociopatogenních jevů (zadluženosti, závislosti, krádeže apod.). Je potřeba hledat vhodné způsoby, jak těmto negativním jevům zabránit či je zmírnit. Možností je např. zvýšení dostupnosti poradenství, vzdělávání, sociálních služeb a služeb pro rodinu a další preventivní opatření a posilování úlohy rodiny jako tradičního prvku společnosti.

Vazba na cíl MAP 1.1 – Zajistit kvalitní materiálně technické zázemí

Vazba na cíl MAP 1.2 – Zavést inkluzivní vzdělávání

Vazba na cíl MAP 2.1 – Rozvíjet praktické dovednosti

Vazba na cíl MAP 2.2 – Sladit potřeby zaměstnavatelů s přípravou dětí a žáků

NÝDEK

Strategický
plán rozvoje
obce Nýdek
pro období
2016 - 2021

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Cíl: Udržitelný rozvoj školství v obci

SC 1 Průběžná modernizace vybavení školy

SC 2 Výstavba nové tělocvičny

SC 3 Řešení učeben fyziky a chemie

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Není uvedeno

Vazba na cíl MAP 1.1 – Zajistit kvalitní materiálně technické zázemí

58

TŘINEC

Strategický
plán města
Třince pro
období
2014-2020

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Priorita S1 Rozvoj materiálně – technického zázemí škol

Priorita S2 Zlepšení klimatu na školách

Priorita S3 Zvyšování konkurenceschopnosti a kompetencí žáků, studentů a učů

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

- Prohlubující se patologické jevy na školách
- Špatný technický stav některých objektů a ploch a nedostatek prostředků na náročnější investice
- Nedostatečně rozvinutá komunikace části rodičů se školami
- Nedostatečně rozvinutá spolupráce rodičů, škol a dalších institucí při volbě povolání
- Chybějící kapacity specialistů
- Nedostatečně rozvinutá komunikace institucí sociální péče a sociálního zabezpečení se školami
- Nedostatečně rozvinutý systém hodnocení škol a učitelů
- Zhoršující se manuální a motorické schopnosti dětí a dospívajících
- Rozdílná aktivita vedení škol
- Místy nedostatečné kapacity zařízení s péčí o děti do doby nástupu povinné školní docházky a jejich nízká flexibilita
- Absence adresné elektronické komunikace na školách
- Redukce nebo formalizace praktických a laboratorních prací

Vazba na cíl MAP 1.1 – Zajistit kvalitní materiálně technické zázemí

Vazba na cíl MAP 2.1 – Rozvíjet praktické dovednosti

VENDRYŇ

Strategický
plán rozvoje
obce
Vendryň
2014 – 2020

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Strategický cíl Lidé a podmínky pro aktivní život

L/I Udržitelný rozvoj školství a podpora dalšího vzdělávání v obci

L/I/1a Zvýšení kapacity MŠ 1

L/I/2a Pořízení technického a materiálního vybavení do odborných učeben základních škol (podpora technického vzdělávání)

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Není uvedeno

Vazba na cíl MAP 1.1 – Zajistit kvalitní materiálně technické zázemí

Vazba na cíl MAP 3.2 – Posílit personální kapacity

5 Vyhodnocení dotazníkového šetření pro školy: potřeby a plány aktivit (Agregovaný MAP)

Dotazníková šetření Potřeby základních a mateřských škol v ČR v rámci projektu Šablony I a II OP VVV 2015–2020 bylo realizováno MŠMT. K 10.10.2019 činila návratnost aktuálního šetření v ORP Třinec u mateřských škol 96 %, tzn. dotazník zodpovědělo 24 MŠ a jedna nezodpověděla. U ZŠ v ORP Třinec činila návratnost 95,7 %, tzn. 22 ZŠ vyplnilo dotazník a jedna škola nevyplnila

5.1 Úvodní přehled potřeb ZŠ a MŠ – pořadí potřeby

Tab. 54: Hlavní oblasti podporované z OP – MŠ k 10.10.2019

Podporovaná oblast	Průměrné hodnocení			
	V rámci ORP		V rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	Šablony II	Šablony I úvodní šetření	Šablony II
Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	2,76	2,73	2,49	2,77
Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	2,86	2,91	2,62	2,90
Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	2,6	2,68	2,40	2,71
Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí	3,10	3,16	2,89	3,09
Podpora polytechnického vzdělávání	2,24	2,59	2,23	2,50

Zdroj: MŠMT

60

Tab. 55: Oblasti podporované z OP – ZŠ k 10.10.2019

Podporovaná oblast	Průměrné hodnocení			
	V rámci ORP		V rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	Šablony II	Šablony I úvodní šetření	Šablony II
Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	2,67	2,97	2,55	2,80
Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	2,57	2,91	2,47	2,76
Podpora rozvoje matematické gramotnosti	2,45	2,72	2,33	2,61
Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	2,40	2,65	2,33	2,55
Podpora polytechnického vzdělávání	2,33	2,57	2,19	2,39

Zdroj: MŠMT

Tab. 56: Další oblasti podporované z OP – MŠ k 10.10.2019

Podporovaná oblast	Pořadí podle potřeb škol			
	V rámci ORP		V rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	Šablony II	Šablony I úvodní šetření	Šablony II
Jazykové vzdělávání	-	-	-	-
Digitální kompetence pedagogických pracovníků	3,00	3,15	2,89	3,09
Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	3,07	3,27	3,04	3,20

Zdroj: MŠMT

Tab. 57: Další oblasti podporované z OP – ZŠ k 10.10.2019

Podporovaná oblast	Průměrné hodnocení			
	V rámci ORP		V rámci ČR	
	Šablony I úvodní šetření	Šablony II	Šablony I úvodní šetření	Šablony II
Jazykové vzdělávání	2,37	2,58	2,23	2,45
Digitální kompetence pedagogických pracovníků	2,57	2,78	2,45	2,61
Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	2,91	3,07	2,84	2,98
Kariérové poradenství pro žáky	-	2,39	-	2,30

Zdroj: MŠMT

5.2 Překážky v jednotlivých oblastech v Šablonách I

Oblast: podpora inkluzivního / společného vzdělávání

MŠ uvedly v tomto pořadí:

- nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky),
- velký počet dětí ve třídách,
- problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti v oblasti inkluze/společného vzdělávání,
- nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné děti (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.),

61

ZŠ uvedly v tomto pořadí:

- nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky),
- technická nemožnost bezbariérových úprav školy,
- velký počet žáků ve třídách,
- nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.),
- nedostatek vzdělávacích materiálů, pomůcek a metodik v oblasti inkluze vč. metodické podpory ze strany MŠMT.

Oblast: rozvoj čtenářské, matematické a jazykové gramotnosti

MŠ uvedly (problematika jazykové gramotnosti nebyla u MŠ dotazována):

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému plnění hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.),
- nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti,
- absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné pregramotnosti,
- nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.).

ZŠ uvedly:

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému plnění hodin, k inovaci

a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.),

- nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.),
- nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku,
- absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné gramotnosti,
- nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebmotivace apod.),
- nezájem ze strany žáků a rodičů.

Oblast: podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

MŠ uvedly:

- nedostatek finančních prostředků pro zajištění pomůcek, literatury apod. pro rozvoj iniciativy a kreativit,
- nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj iniciativy a kreativity,
- nedostatek příležitosti k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity,

ZŠ uvedly:

- nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku,
- nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity,
- malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami,
- nedostatečné kompetence pedagogických pracovníků k rozvoji podnikavosti, iniciativy a kreativity u žáků.

62

Oblast: podpora polytechnického vzdělávání

MŠ uvedly:

- nedostatek financí na podporu polytechnického vzdělávání,
- nevhodné či žádné vybavení pomůckami pro rozvoj polytechnického vzdělávání (vybavení tříd, heren, hřišť, keramických dílen apod.),
- absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechnického vzdělávání.

ZŠ uvedly:

- nedostatečné/neodpovídající prostory, nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků,
- nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod.,
- učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v CLILL.

Oblast: Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

MŠ uvedly:

- nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky),
- nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí,
- nevhodné / zastaralé ICT vybavení.

ZŠ uvedly:

- nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky),

- neznalost metod implementace vlastní techniky žáků na stávající podmínky školy (různorodé operační systémy apod.),
- nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání software a internetu,
- nedostatek časových možností k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí.

5.3 Intepretace agregovaných dat MŠMT – šetření v MŠ v ORP Třinec

I. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání

Mateřské školy poměrně dobře zvládají připravit všechny žáky na bezproblémový přechod na další stupeň vzdělávání. Dobrých výsledků dosahují školy při učení děti uvědomovat si práva a povinnosti (trest, vina, spravedlnost apod.). Učitelé realizují pedagogickou diagnostiku dětí, vyhodnocují jejich výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky.

I.A Další otázky související s podporou inkluzivního/společného vzdělávání MŠ

Všechny MŠ využívají služeb pedagogicko-psychologické poradny. 78 % komunikuje také se speciálně pedagogickým centrem. Třetina škol má navázanou spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi a s orgánem sociálně právní ochrany dětí. Se střediskem výchovné péče má zkušenost pouze 4 % škol. Kvalita spolupráce napříč službami je hodnocena jako velmi dobrá až spíše dobrá.

63

Co se týče personálního zajištění, výuku v MŠ zajišťuje 172 pedagogů, z toho 16 osob je maximálně dva roky po dokončení studia. Z šetření dále vyplývá, že 65 % pedagogických pracovníků je plně kompetentních pro vzdělávání heterogenních skupin včetně dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a současně 67 % je ochotno využívat při výuce nové metody/postupy při vzdělávání těchto skupin.

II. Rozvoj čtenářské pregramotnosti

Rozvoj čtenářské pregramotnosti je dle výsledků aktuálního šetření na lepší úrovni než matematická gramotnost. Nejlépe je na tom podpora škol v rozvoji čtenářské pregramotnosti a řečových aktivitách v rámci školních vzdělávacích programů a rozvoj znalostí učitelů MŠ. Nejslabší oblastí je dostatečná vybavenost technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské gramotnosti, s čímž souvisí také nízké využívání interaktivních metod a pomůcek v rozvoji čtenářské gramotnosti.

Největší pokles oproti výsledkům z Šablon I je u oblasti čtenářsky podnětné prostředí. V MŠ je zřejmě větší potřeba po materiálním vybavení, ať už čtenářskými koutky, knihami apod. V této oblasti by bylo možné zlepšení, pokud se podaří v rozpočtu školek vyčlenit větší finanční prostředky na rozvoj ČG, například z dotací.

II. Rozvoj matematické pregramotnosti

Z výsledků aktuálního šetření vyplývá, že školy v žádné dotazované oblasti nedosahují ideálního stavu a je zde prostor na zlepšení. Lze však konstatovat, že MŠ nejvíce podporují rozvoj matematické pregramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů a mají stanoveny konkrétní cíle, v souladu RVP. MŠ podporují rozvoj znalostí učitelů v matematické pregramotnosti prostřednictvím kurzu dalšího vzdělávání, učitelé studují literaturu aj. Školy také na dobré úrovni podporují individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku.

Nejméně pak MŠ informují a spolupracují s rodiči v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti, a také se teprve rozvíjí pravidelné nakupování aktuální literatury, multimédia pro rozvoj matematické pregramotnosti.

III. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě

Z aktuálního dotazníkového šetření vyplývá, že jsou všechny aktivity realizovány na základní úrovni, kde je však ještě prostor pro zlepšení. Nejvíce učitelé rozvíjejí své znalosti v této problematice a využívají je ve výuce. Dále školy systematicky učí děti prvkům iniciativy a kreativity a prostředí i přístup pedagogů podporuje dětskou iniciativu a fantazii. Prostředí vzdělávacího procesu je nastaveno bezpečně. Jako rozvíjející oblast je definována pouze problematika množství pomůcek pro rozvoj kreativity, kterými škola disponuje.

IV. Podpora polytechnického vzdělávání

Z hlediska aktuálního šetření vychází, že MŠ mají na dobré úrovni technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání, které je realizováno v souladu s RVP. Dále lze konstatovat, že MŠ podporují samostatnou práci dětí v oblasti polytechnického vzdělávání a podporují individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o polytechniku.

Naopak v MŠ nejsou osoby zodpovědné za polytechnické vzdělávání, která by byly schopné poradit, doporučit dětem či učitelům. Teprve se rozvíjí aktivní spolupráce s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky. Dále není dostatečně využívána informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání.

64

V. Podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí

Téměř ideálního stavu dosahuje příprava na výuku v základní škole, k základním společenským návykům a pravidlům chování v různých prostředích. Dále školy dobře rozvíjí schopnosti dětí učit se, pěstují vzájemnou spolupráci učitele, rodičů a dětí a pěstují kulturu komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání. Naopak nejslabší oblastí je rozvoj vztahu k bezpečnému používání informačních, komunikačních a dalších technologií.

VI. Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

Mateřské školy uvádí, že pedagogové mají základní znalosti práce s internetem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí. Patří zde např. efektivní vyhledávání a stahování informací, tisk podkladů pro práci s dětmi, znalost bezpečného chování na internetu apod. Dále pedagogové mají základní znalosti práce s PC a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělání dětí. Mezi tyto úkony lze zařadit např. práci s operačními aplikacemi, soubory, tvorba textových dokumentů, atd. Jedná se o realizované oblasti, je zde však prostor pro zlepšení.

5.4 Intepretace agregovaných dat MŠMT – šetření v ZŠ v ORP Třinec

I. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání

Z odpovědí vyplývá, že školy neposkytují výuku českého jazyka pro cizince. Zajištění žákům se SVP účast na aktivitách nad rámec školní práce, která směřuje k rozvoji jeho dovedností, schopností a postojům by také měla být také věnována větší pozornost.

Většina škol umožňuje svým pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní. Jsou pořádány společné diskuze ke sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými

školy apod. Většina pedagogů je schopna přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami žáků tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělaného žáka (např. učivo určené nadaným žákům je rozšiřováno a prohlubováno v souladu s jejich předpoklady, tvorba žákovských portfolií apod.). Pedagogové používají při komunikaci se žákem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení žáka a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání. V těchto oblastech školy ještě vidí prostor pro zlepšení.

Školy naopak dobře zvládají přípravu žáků na bezproblémový přechod na další stupeň vzdělávání a vyučující spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků, např. společnými poradami týkající se vzdělávání žáků. Školy rovněž umí komunikovat s žáky, rodiči i pedagogy, vnímají jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy.

I.A Další otázky související s podporou inkluzivního/společného vzdělávání ZŠ

Všechny školy využívají služeb pedagogicko-psychologické poradny. 91 % komunikuje také se speciálně pedagogickým centrem a 86 % s orgánem sociálně právní ochrany dětí. Pouze 24 % škol využívá služeb úplného školního poradenského pracoviště. Kvalita spolupráce napříč službami je hodnocena jako velmi dobrá až spíše dobrá.

Výuku na základních školách zajišťuje 391 učitelů, z toho 52 osob je maximálně dva roky po dokončení studia. Polovina pedagogických pracovníků je plně kompetentních pro vzdělávání heterogenních skupin včetně dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a současně 65 % je ochotno využívat při výuce nové metody/postupy při vzdělávání těchto skupin.

Jeden žák se SVP opakoval 1. třídu.

65

II. Podpora čtenářské gramotnosti

Vysoký podíl škol uvedlo, že ve škole existuje nebo je využívání knihovna přístupná podle potřeb a možností žáků. Na ZŠ dobře probíhá podpora čtenářské gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů. Pozitivním výsledkem je také fakt, že školy pravidelně nakupují aktuální beletrii, další literaturu a multimédia a podporují základní znalosti a dovednosti práce s textem (porozumění textu, vyhledávání titulů v knihovně).

II. Rozvoj matematické gramotnosti

Z aktuálního šetření je patrné, že základní školy podporují rozvoj matematické gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů a mají stanoveny konkrétní cíle, v souladu RVP. Ve školách jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje matematické gramotnosti. Učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické gramotnosti a využívají je ve výuce. Na stejné úrovni je ve školách podporováno matematické myšlení u žáků (např. příklady k řešení pochopení každodenních situací, situací spojených s budoucí profesí apod.).

Na druhé straně na školách neprobíhá jasná informovanost a spolupráce v oblasti matematické gramotnosti s rodiči, například představování rodičům kroužky, aktivity a profese spojené s rozvojem matematické gramotnosti (projektové dny, dny otevřených dveří apod.). Současně školy v menší míře realizují mimovýukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace /projektové dny apod.

II. Rozvoj jazykové gramotnosti

Takřka ideálního stavu dosahují školy v podpoře rozvoje jazykové gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů, kde mají nastavené konkrétní cíle. Většina škol také využívá pro výuku

interaktivní média, informační a komunikační technologie, přičemž školy disponují dostatečným technickým a materiálním zázemím sloužící pro výuku cizích jazyků. Školy naopak nemají navázanou spolupráci s rodilým mluvčím a chybí i knihovny (školní/místní) obsahující cizojazyčnou literaturou.

Školy také zřídka v oblasti jazykové gramotnosti informují a spolupracují s rodiči, patří zde např. představení cizích jazyků, knihovny, kroužků, aktivit spojených s jazykovou gramotností jako jsou projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod. Méně často také školy realizují nějaké akce pro žáky, kterou jsou zaměřeny na podporu jazykové gramotnosti, např. formou interaktivní výstavy knih.

III. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

Nejvyšších hodnot dosahují školy v podpoře kompetencí k rozvoji kreativity podle RVP ZP. Školy se také úspěšně snaží rozvíjet finanční gramotnosti žáků (učí je znát hodnotu peněz, pracovat s úsporami apod.), systematiky učí prvkům iniciativy a kreativity a mají nastaveno bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity, iniciativy a názorů žáků.

V základních školách se téměř vůbec žáci nepodílejí na činnostech fiktivních firem či akcích Junior Achievement nebo v obdobných dalších projektech školy. Ve školách ej rozvíjejících oblastí prostor pro pravidelné sdílení zkušeností (dílny nápadů apod.).

IV. Podpora polytechnického vzdělávání

V základních školách probíhá technické, environmentální a přírodovědné vzdělávání v souladu s RVP. Na dobré úrovni mají školy zpracovány plán výuky polytechnických předmětů.

Na školách vůbec neprobíhá výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizím jazyce. Na špatné úrovni je spolupráce se SŠ, VŠ a výzkumnými pracovišti technického zaměření a školy málo podporují předškolní polytechnickou výchovu (spolupráce s MŠ).

Z výsledků dotazníků vyplynulo, že nejméně rozvíjející se oblastí ve čtenářské gramotnosti ORP Třinec je podpora individuální práce s žáky s mimořádným zájmem o literaturu a tvůrčí psaní. Rovněž školy nedostatečně informují a spolupracují s rodiči v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti (prezentace služeb školní knihovny, existence čtenářských kroužků, čtenářské kluby apod.). Ve školách se také málo realizují čtenářské kroužky, pravidelné dílny čtení nebo jiné mimoškolní aktivity na podporu čtenářské gramotnosti.

V. Podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí

Téměř ve všech oblastech se školy nachází v realizované oblasti, kde však je stále prostor na zlepšení. V ZŠ je dobře pěstovaná kultura komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání. Školy budují povědomí o etických hodnotách, má formálně i neformálně jednoznačně nastavené a sdílené spravedlivé pravidla společenského chování a komunikace, která se dodržují.

VI. Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

Z dotazníkového šetření vyplývá, že pedagogové vůbec nebo téměř neuplatňují využití možností BYOD pro konkrétní projekty žáků. Jedná se o umožnění žákům používat ve výuce jejich vlastní technická zařízení typu ICT, tj. notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod. Naopak vysoký počet škol uvedlo, že pedagogové využívají při výuce nejen informatiky ICT učebny nebo školní stolní počítače. Pedagogové také pracují s volně dostupnými, bezpečnými a otevřenými internetovými zdroji. V této oblasti pedagogové umí poměrně dobře systematicky rozvíjet své povědomí o internetové

bezpečnosti a mají kritický pohled na internetový obsah k rozvoji znalostí a dovedností žáků. Vnímají však, že je zde prostor pro zlepšení.

VII. Podpora kariérového poradenství pro žáky

Téměř všechny oblasti v rámci podpory kariérového poradenství se teprve rozvíjí a je ve fázi počáteční realizace. Nejlepších hodnot dosahuje spolupráce s rodiči, která je součástí kariérového poradenství na školách. Ve školách je také kariérové poradenství koordinováno jedním pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny podmínky.

Nejméně je rozvinutá individuální nabídka kariérového poradenství žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, či žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí.

5.5 Popis potřeb škol 2019 a 2021

Povinné dotazníkové šetření „Popis potřeb školy“ realizoval realizační tým projektu v červnu – listopadu 2019. Formulář byl odeslán na všechny zapojené ZŠ, MŠ a ZUŠ v území. Dotazníky vyplňovali analytici škol, většinou ředitelé či zástupci ředitele jednotlivých organizací. Návratnost dotazníků byla 100%.

Cílem dotazníkového šetření bylo zjištění, co proběhlo dobře, v čem byla škola úspěšná, v čem by se mohla zlepšit a v čem potřebuje škola pomoci, aby se mohla zlepšit v tématech čtenářské (pre)gramotnosti, matematické (pre)gramotnosti, rozvoji a potenciálu každého žáka v jiných oblastech a další potřeby rozvoje škol. Kromě toho jsme zjišťovali reflexi ve škole i v oblastech podpory polytechnického vzdělávání a digitalizace, v podpoře občanských kompetencí a kariérového poradenství. Dále jsme sledovali využití dotací a zapojení škol do výzev různých operačních programů a aktuální investiční potřeby škol.

67

Popis potřeb školy – MŠ 2019

V rámci podpory rozvoje **čtenářské pregramotnosti** 96 % mateřských škol spolupracuje s knihovnou, která zajišťuje např. návštěvy knihovny, besedy, autorská čtení apod. 77 % dotázaných odpovědělo, že se jim osvědčilo se dále vzdělávat a pracovat s dětmi s využitím pracovních listů a sešitů. Mezi aktivity, v jakých byly MŠ úspěšné, patří hraní s písmenky s 91 % odpovědí a práce s knihou a rozvíjení příběhů, což uvedlo 86 % respondentů. 77 % MŠ vnímá, že by se mohla zlepšit oblast propojení generací a současně 59 % by se zaměřilo také na zvedení nových metod výuky, např. prostřednictvím scénického čtení. Pro zlepšení situace v oblasti čtenářské pregramotnosti by 77 % MŠ uvítalo navýšení finančních prostředků na další vzdělávání, nákup didaktických pomůcek a knih. Více než polovině by také pomohlo sdílení dobré praxe v rámci stáží, metodických setkání, pořádání kulatých stolů.

Podpora rozvoje **matematické pregramotnosti** se na 86 % MŠ realizuje formou nákupu výukových pomůcek zahrnující hry, hračky či výukové aplikace a stejnému počtu respondentů se osvědčilo další vzdělávání pedagogů. Polovině MŠ se daří naplňování podpory prostřednictvím využití deskových her a spolupráce se základní školou. 82 % MŠ vnímá, že jsou úspěšné především v hrách na prostorovou představivost a polovina uvádí rovněž soutěže a hry s čísly. Na otázku v čem by se měly MŠ zlepšit v oblasti matematické pregramotnosti, 68 % z nich uvedlo, že se jedná o zavedení netradičních metod výuky a přibližně stejné procento respondentů uvedl inspiraci u jiných MŠ. Mateřské školy by v 77 % uvítaly pro zlepšení situace navýšení finančních prostředků na nákup didaktických a ICT pomůcek, nákup her a hraček. Realizaci metodických setkávání pedagogů za účelem sdílení dobré praxe vnímá nápomocně 73 %.

91 % MŠ uvedlo, že pro **podporu polytechniky a digitalizace** nejčastěji realizují aktivity zaměřené na environmentální výchovu, jako např. třídění odpadu, Den Země. Stejný podíl respondentů prostřednictvím řemeslných dílniček a stavebnic rozvíjí u dětí manuální zručnost. 82 % se osvědčila také spolupráce s místními spolky, např. s včelaři, zahrádkáři, myslivci, modeláři, hasiči, atd. Co se týče oblasti pro zlepšení, 87 % dotázaných uvedlo polytechnickou vybavenost, což přímo souvisí s faktem, že by 90% MŠ pomohlo zlepšit situaci většími finančními prostředky na nákupy her, materiálu, pomůcek apod. 73 % vyjádřilo názor, že by viděli přínos také v realizaci zážitkové polytechniky, např. prostřednictvím exkurzí, projektových dnů.

Programy prevence v podobě dne s integrovaným záchranným systémem nebo BESIP a základy společenského chování patří mezi nejvíce osvědčené aktivity v rámci podpory **občanských kompetencí**. Shodně to uvádí 68 % MŠ. Až 91 % respondentů vnímá jako úspěšné akce ekologické aktivity, do kterých se děti zapojují. Patří zde např. Den Země, třídění odpadu, sázení stromů apod. Na 68 % MŠ jsou úspěšní také ve společenských projektech zahrnující jarmarky, farmářské dny a jinak tematicky zaměřené projektové dny. Ve stejné míře spatřují úspěch v budování regionální příslušnosti a to formou podpory místních tradic a zvyklostí, historické a kulturní poznání regionu. Ke zlepšení by mělo dojít především v oblasti osvěty dětí a rodičů, uvádí to 73 % dotázaných. Situaci by stejně jako u ostatních oblastí pomohlo vyřešit navýšení finančních prostředků, např. získání grantů na realizaci společenských projektů.

Popis potřeb školy – MŠ 2021

68

Průzkumem mezi zástupci mateřských škol v rámci podpory rozvoje **čtenářské pregramotnosti** bylo zjištěno, že mezi nejčastější uváděné osvědčené aktivity patřily spolupráce s knihovnou, nákup pomůcek (obojí shodně 86 %) a další vzdělávání s 77 % odpovědí. 68 % respondentů uvedlo, že se osvědčila také spolupráce se základními školami a polovina mezi realizované aktivity zahrnula také mezigenerační čtení. Nejúspěšnější aktivitou byla práce s knihou a následně hra s písmenky (95 % respektive 82 %). Více než 50 % respondentů označilo za úspěšnou aktivitu také scénické čtení nebo divadelní ztvárnění knižní předlohy. Zlepšení oslovení zástupci mateřských škol vidí v lepší a větší práci s knihou a textem, cca 64 % dotázaných, a polovina také v zavedení nových metod či už zmiňovaným propojením více generací. Pro lepší rozvoj čtenářské pregramotnosti u dětí z mateřských škol by bylo rovněž vítané, kdyby se navýšily finanční prostředky (86 %, zde je rovněž zahrnuto další vzdělávání) a došlo k většímu sdílení dobré praxe ve formě např. stáží, kulatých stolů nebo náslechů, což uvádí 55 % respondentů.

Podpora rozvoje **matematické pregramotnosti** se na 91 % MŠ realizuje formou nákupu výukových pomůcek. Do těchto pomůcek se zahrnují hry, hračky či výukové aplikace. 77 % respondentů se osvědčilo další vzdělávání pedagogů. Asi 64 % MŠ se daří naplňování podpory prostřednictvím využití deskových her a 45 % si pochvaluje spolupráci se základní školou. 82 % MŠ vnímá, že jsou úspěšné především v hrách na prostorovou představivost a více než polovina uvádí rovněž soutěže a hry s čísly. Na otázku v čem by se měly MŠ zlepšit v oblasti matematické pregramotnosti, 73 % z nich uvedlo, že se jedná o zavedení netradičních metod výuky a nepatrně nižší procento respondentů uvedlo inspiraci u jiných MŠ. Realizaci metodických setkávání pedagogů za účelem sdílení dobré praxe vnímá nápomocně 82 %. Mateřské školy by dále v 77 % uvítaly zlepšení situace navýšení finančních prostředků na nákup didaktických a ICT pomůcek, nákup her a hraček.

86 % MŠ uvedlo, že pro podporu **polytechniky a digitalizace** nejčastěji realizují osvědčené aktivity jako řemeslné dílničky a pracují také se stavebnicemi apod. Nepatrně nižší podíl respondentů, 86 % z dotázaných, se zaměřuje také na environmentální výchovu. Takřka 73 % škol se osvědčilo realizovat zážitkovou polytechniku (např. exkurze, projektové dny), dále pak zpestřují výuku pomocí různých pokusů a objevů včetně spolupráce se spolky (včelaři, modeláři, zahrádkáři atd.). V rámci úspěšnosti

aktivit v oblasti polytechniky suverénně zvítězily s 91 % ekologické aktivity související např. s tříděním odpadu, recyklací, zahraničením, následované v 68 % badatelskou činností. Co se týče oblasti pro zlepšení, 86 % dotázaných uvedlo polytechnickou vybavenost. V polovině případů uvádí MŠ prostor pro zlepšení v oblasti EVVO a ekologické aktivity a podpoře manuální zručnosti. 77 % MŠ by pomohlo zlepšit situaci většími finančními prostředky na nákupy her, materiálu, pomůcek apod. 64 % vyjádřilo názor, že by viděli přínos také v realizaci zážitkové polytechniky, např. prostřednictvím exkurzí, projektových dnů.

Mezi nejvíce osvědčené aktivity v rámci podpory **občanských kompetencí** uvádí MŠ v 73 % základy společenského chování. Programy prevence v podobě dne s integrovaným záchranným systémem nebo BESIP apod. se osvědčily u poloviny respondentů. Až 86 % respondentů vnímá jako úspěšné akce ekologické aktivity, do kterých se děti zapojují. Patří zde např. Den Země, třídění odpadu, sázení stromů apod. Na 59 % spatřují MŠ úspěch v budování regionální příslušnosti a to formou podpory místních tradic a zvyklostí, historické a kulturní poznání regionu. MŠ jsou úspěšní také ve společenských projektech zahrnující jarmarky, farmářské dny a jinak tematicky zaměřené projektové dny. 45 % dotázaných byla úspěšná také ve společenských projektech zahrnující jarmarky, farmářské dny a jinak tematicky zaměřené projektové dny. Zástupci MŠ vnímají, že by mohlo dojít ke zlepšení především v oblasti osvěty dětí a rodičů, uvádí to 68 % dotázaných, a také ve spolupráci s neziskovými organizacemi a neformálními vzdělavateli v 50 %. MŠ stejně jako v ostatních oblastech by pro zlepšení situace uvítaly navýšení finančních prostředků, např. získání grantů na realizaci společenských projektů, uvádí 82 % subjektů.

Dotace – MŠ 2019

69

Do výzvy **Šablony I** se z celkového počtu 22 mateřských škol zapojilo 20 škol a dvě se nezapojily vůbec. Jedná se o poměrně velké zapojení v první výzvě. Zmíněné mateřské školy se nezapojily z důvodu práce na jiném projektu a malé potřebě se zapojovat do výzvy. Ve vstupním dotazníkovém šetření v Šablonách I byla nejslabší oblastí u mateřských škol inkluze, kterou uvedla třetina škol. Dále velmi slabou oblastí byly sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence.

Ve výzvě **Šablony II** bylo zapojených 21 mateřských škol, nezapojila se pouze jedna. Jedná se opět o velké zapojení a zvýšení počtu zapojených škol oproti výzvě Šablony I. Mateřská škola, která se do výzvy nezapojila, uvedla, že neměla potřebu se zapojovat do výzvy a současně škole nevyhovovaly podmínky výzvy. Jako nejslabší oblast ve vstupním dotazníkovém šetření Šablony II nejvíce mateřských škol uvedlo podporu polytechnického vzdělávání, dále inkluzi. Pozitivní je, že se mateřským školám podařilo mírně zlepšit v oblasti inkluze. Nelze korektně porovnat vývoj od výzvy Šablony I, protože zjišťované oblasti byly ŘV OP VVV změněny.

Školy se zapojují do **dalších výzev OP VVV**. Dle výsledků vyplývá, že 40 % škol bylo úspěšných a získalo dotaci.

Do **výzev z jiných operačních programů** se v uplynulých třech letech zapojilo přes 20 % mateřských škol. Největší počet respondentů uvedlo, že se jednalo o IROP, dále OP Životní prostředí. Z výsledků je zřejmé, že 60 % žadatelů získalo dotaci.

Do **jiných grantů** podávalo žádost 12 mateřských škol, z toho se nejvíce jednalo o Erasmus+, nadační fond Hyundai, Nadace OKD a nadace ČEZ. Osm mateřských škol bylo úspěšných. Výsledek lze hodnotit velmi pozitivně. Z výsledků lze usoudit, že se mateřské školy nebojí předkládat žádosti v cizím jazyce v rámci grantu Erasmus +.

Do **některé výzvy IROP** se v posledních třech letech zapojilo pouze 5 mateřských škol v území. Z odpovědí vyplynulo mírně větší procento u výzev vyhlášených přes Místní akční skupiny.

Může se jednat o větší spolupráci Místních akčních skupin se zřizovateli školy při psaní projektových žádostí apod. Jen čtyři mateřské školy dotaci získaly. Není zřejmé, zda kvůli špatně napsané projektové žádosti či z důvodu nízké alokace výzvy. Jedna mateřská škola získala dotaci ve výši 500 tis. – 2 mil. Kč, dvě mateřské školy ve výši 2 – 5 mil. Kč a jedna mateřská škola více než 10 mil. Kč. Díky dotaci IROP se jedné mateřské škole podařilo navýšit kapacitu o méně než 5 míst a třem mateřským školám o 11 až 20 míst.

Aktuálními investičními potřebami naprosté většiny mateřských škol jsou běžné opravy, stavební úpravy a rekonstrukce. Dále se hojně objevovaly potřeby po rekonstrukci venkovního prostředí školy a modernizaci pláště budov (zateplení, projekty energeticky udržitelné školy, výměna oken, střecha).

Do **nejbližších investičních výzev IROP** se plánuje zapojit 16 mateřských škol. Z výsledku vyplývá, že větší počet mateřských škol má zájem žádat o dotaci v IROP a řešit tak aktuální investiční potřeby školy. Z celkového počtu zájemců má zatím 12 mateřských škol jen představu o projektu, dvě organizace mají zpracovaný projektový záměr, jedna má už zpracovanou technickou projektovou dokumentaci a u jedné školy projekt již běží. Z odpovědí vyplývá, že většina mateřských škol, které chtějí podat projektovou žádost v některé výzev IROP, není dostatečně připravena.

15 mateřských škol by v současné době potřebovalo finanční prostředky na investice do majetku, tři školy do dalšího vzdělávání personálu, dvě do rozšíření nepedagogického sboru, jedna do rozšíření pedagogického sboru a jedna na stavbu tělocvičny.

Dotace – MŠ 2021

70

Do výzvy **Šablony III** se nezapojila pouze jedna MŠ, která jako důvod uvedla nevyhovující podmínky pro zapojení. V rámci vstupního šetření pro šablony III se jeví v 45 % případů jako nejslabší oblast podpora polytechnického vzdělávání. 15 % respondentů identifikovalo jako nejslabší oblast inkluzivní vzdělávání a také rozvoj metamatické pregramotnosti.

Více než 80 % mateřských škol se v posledních dvou letech nezapojilo do **jiné výzvy z OP VVV**, přičemž ty, které žádost podaly, byly úspěšné. Z analýzy vyplývá, že pouhá třetina škol se v uplynulých dvou letech zapojila do výzvy z **jiného operačního programu**, z toho polovina škol zaregistrovala žádost v rámci OP Životní prostředí. Dále pak se školy zapojily v menším počtu také do IROP a OP Zaměstnanost. Vyjma jedné školy byly ostatní žádosti úspěšně schváleny.

Co se týče předkládání žádostí do jiných grantů, využilo tuto možnost pouze 27 % škol. Polovina mateřských škol se zapojila do programu Erasmus plus, shodně třetina škol pak využila grantu Nadace OKD nebo ČEZ. Po jedné žádosti bylo z Nadačního fondu Hyundai, Visegrad Fund, Nadace Tesco a grant Obce Bystřice. Dvě třetiny žádostí byly úspěšné.

Do výzvy IROP se přihlásila pouze jedna škola, která úspěšně žádala v rámci ITI a vyhlášenou výzvou MAS s rozpočtem vyšším než 10 mil. Kč. Došlo k navýšení kapacity MŠ.

73 % mateřských škol se plánuje v programovém období 2021-2027 zapojit do investičních výzev IROP. Co se týče připravenosti, respondenti mají zatím z 80 % pouze představu o svém projektovém záměru. Jen malá část má zpracovaný projektový záměr nebo již konkrétní projektovou dokumentaci.

Tažka dvě třetiny škol by současně potřebovaly investice směřovat do majetku školy. Financování rozšíření nepedagogického personálu by uvítalo 18 % škol a 9 % pak další vzdělávání personálu.

Aktuálními investičními potřebami naprosté většiny mateřských škol jsou běžné opravy, stavební úpravy a rekonstrukce a nejsou zanedbatelné požadavky i na venkovní prostředí školy. Školky jsou

ve značné míře podporovány od zřizovatele, uvádí 86 % dotázaných. Menší polovina školy pak využívá dotačních příležitostí na různých úrovních (evropské, národní, krajské) a dále pak v přibližně třetině případech investují z vlastních zdrojů.

Mateřské školy uvádí výhodu podání žádosti přes zřizovatele a to se z důvodu náročné administrativy, financování spolupodílu apod.

Popis potřeb školy – ZŠ 2019

V rámci rozvoje **čtenářské gramotnosti** 96 % škol oceňuje spolupráci s knihovnou, která pro ně připravuje různé besedy, autorská čtení, pasování prvňáčků na čtenáře apod. Více než 80 % dotazovaných vnímá pozitivně možnost se dále vzdělávat v oblasti ČG a osvědčil se rovněž nákup vhodných pomůcek a rozšiřování knižního fondu. Více než polovina škol spatřuje úspěchy v literárních soutěžích a realizaci mimoškolních aktivit. Třetina škol pak zapojuje do podpory čtenářské gramotnosti také rodiče. Příležitost pro zlepšení vidí 75 % škol v rozvoji mezipředmětových vztahů a více než polovina také v zavedení nových metod jako např. tvůrčí psaní, scénické čtení a debatování a propojení generací, kdy by rodiče či prarodiče nebo starší spolužáci mohli číst dětem. Pro zlepšení situace by 80 % dotazovaných uvítalo více finančních prostředků na nákup pomůcek apod. a větší sdílení dobré praxe.

V rámci podpory **matematické gramotnosti** 96 % škol realizuje mimoškolní aktivity jako např. šachové kroužky a deskové hry. Většina škol také pořádá různé soutěže a pedagogům se osvědčila možnost dalšího vzdělávání. 80 % respondentů vnímá úspěch především u žáků při přijímacích zkouškách a dvě třetiny v účasti na soutěžích. Školy uvedly, že stejně jako v oblasti ČG, tak i v MG vidí nedostatky v mezipředmětových vazbách, jelikož 87 % škol by mohlo více posílit matematiku a finanční gramotnost v jiných předmětech. Polovina škol vnímá, že by se mohli více zaměřit na nadané žáky, např. vznikem matematické třídy, možností hodin navíc k rozvoji žáků a v zavedení výuky finanční gramotnosti. Situaci v oblasti matematické gramotnosti by pomohly zlepšit, podle 75 % škol, finanční prostředky na nákup didaktických a ICT pomůcek a učebnic. Více než polovina respondentů uvedla také účast na metodických setkáváních pedagogů ke sdílení dobré praxe a diferenciovanou výukou.

Podpora **polytechnického vzdělávání a digitalizace** se v 80 % realizuje formou zážitkové polytechniky, jako např. prostřednictvím exkurzí či různých workshopů. Více než polovina škol se zaměřuje také na soutěže a žákovské projekty a současně vnímají, že jsou v pořádání těchto aktivit úspěšné. Na otázku v čem by se měly školy zlepšit v oblasti polytechniky a digitalizace, dvě třetiny školy uvádí, že by se mohly více zaměřit podporu manuální zručnosti a 67 % také na zavedení nových metod do výuky. Příležitost ke zlepšení vidí 83 % dotazovaných v navýšení finančních prostředků a necelá polovina by uvítala metodická setkání pedagogů odborných předmětů.

Tři čtvrtiny škol využívají exkurze do firem na podporu **kariérového poradenství**. Více než 60 % škol má navázanou spolupráci se středními školami a úřadem práce a využívají možnosti návštěvy trhu vzdělávání. 67 % spatřuje úspěch ve spolupráci s rodiči a 40 % má navázanou spolupráci se zaměstnavateli. 58 % respondentů vidí příležitost v lepší systematické přípravě žáka pro úspěšný vstup na trh práce. Třetina škol by uvítala zavedení kariérového poradenství napříč předměty běžné výuky. Pro zlepšení situace by 54 % ocenilo zavedení zážitkové pedagogiky a 42 % sdílení dobré praxe v rámci metodických setkání. Čtvrtina z dotazovaných škol jsou školy neúplné, tzn. jen první stupeň, které uvádí, že se zatím kariérovým poradenstvím nezabývají nebo spíše jen okrajově, tudíž výsledky nejsou zcela relevantní.

Mezi aktivity, které jsou pro školy přínosné v rámci podpory **občanských kompetencí**, patří programy prevence, které uvedlo 88 % respondentů. Na 70 % škol se osvědčila realizace

tematicky zaměřených žákovských projektů a částečně u menší poloviny škol také činnost žákovských parlamentů. Všichni respondenti se shodli, že jsou jejich školy úspěšné především v ekologických aktivitách, jako je Den Země, třídění odpadů, sázení stromů aj. 92 % realizuje společenské projekty, jako např. jarmarky, farmářské trhy, projektové dny. 67 % škol se také zaměřuje na akce spojené s budováním regionální příslušnosti, aby podporovaly místní tradice a zvyklosti, historické a kulturní poznání regionu. 63 % respondentů vidí příležitost ke zlepšení v aktivitách spojených s osvětou žáků a rodičů, třetina pak také ve spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi a s neformálními vzdělavateli. K prioritám zlepšení situace v oblasti občanských kompetencí patří především větší možnost získání finančních grantů na společenské projekty. Ocenilo by to až 80 % respondentů. Více motivovat a podporovat žáky při jejich aktivitách by pomohlo 58 % škol.

Popis potřeb školy – ZŠ 2021

V rámci rozvoje **čtenářské gramotnosti** 91 % respondentů uvedlo, že se osvědčila spolupráce s knihovnou jako institucí, která vytváří široké spektrum programů zaměřených na rozvoj čtenářství. Osvědčilo se také rozšíření materiálního zázemí, jelikož nákup pomůcek vnímá pozitivně 87 % škol, nebo další vzdělávání pedagogických pracovníků se skoro 83 %. Úspěšné byly školy především v rozšiřování vlastního knižního fondu (87 %) a nadpoloviční většina uvedla, že za úspěch považují také organizaci mimoškolních aktivit, třetina pak dokonce pořádání literárních soutěží. Prostor ve zlepšení vidí zástupci základních škol v 74 % případů v zavádění nových metod (např. tvůrčí psaní nebo scénické čtení) a propojování v rámci dalších předmětů nebo témat, cca 61 %. Shodné procento hlasů 78 % získala potřeba větší podpory v oblasti financování (nákup techniky, technologií nebo didaktických pomůcek) a také dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a prohlubování jejich dovedností a znalostí. Jako důležité vnímají zástupci základních škol také sdílení dobré praxe (56 %). Respondenti by také uvítali větší zapojení aktivitu rodičů.

Matematické gramotnosti u 91% škol se osvědčila realizovat doučováním pro žáky a 83 % do výuky nakoupilo různé výukové pomůcky (např. hry a výukové aplikace). Většina škol také zapojuje žáky do různých matematických soutěží a olympiád a nabízí žákům mimoškolní aktivity na rozvoj matematické gramotnosti a logiky (např. šachový kroužek nebo klub deskových her). 74 % respondentů největší úspěch vnímá především u žáků při přijímacích zkouškách na víceletá gymnázia a střední školy a v podpoře finanční gramotnosti. Školy uvedly, že největší nedostatky vidí v mezipředmětových vazbách, jelikož 61 % škol by mohlo matematiku a finanční gramotnost zapojovat i do výuky dalších předmětů. Asi 40 % zapojených škola by se také rádo zlepšilo v podpoře nadaných žáků a své rezervy také našly ve výuce finanční gramotnosti. Největší potenciál, který by pomohl zlepšit situaci v oblasti matematické gramotnosti na základních školách, spatřují ředitelé škol a jednotliví pedagogové z 70 % ve zlepšení finančních prostředků na nákup různých didaktických a ICT pomůcek a učebnic. 65 % škol by také ocenilo metodická setkávání pedagogů na jednotlivých stupních základních škol a sdílení příkladů dobré praxe. Přibližně polovina z dotázaných škol by také ocenila možnost diferenciované výuky.

Pro podporu **polytechnického vzdělávání a digitalizace** se v 57 % osvědčilo realizovat aktivity spojené se zážitkovou polytechnikou, jako např. exkurze či různé workshopy. Více než polovina škol se zaměřuje také mimoškolní aktivity (kroužky) a DVPP. Na otázku v čem jsou školy v této oblasti úspěšné, skoro polovina dotázaných zmínila pořádání soutěží, workshopů, projektových dnů apod. Více než třetina dotázaných vnímá úspěšně zavedení ICT napříč výukou a zavedená dobrá praxe ve výuce dílen. 78 % škol usuzuje, že by se mohly zlepšit v zavedení nových metod do výuky např. prostřednictvím virtuální reality, 3D tisku atd. Asi 61 % uvádí, že by se měla zlepšit vybavenost odborných učeben pro výuku polytechnických předmětů, které jsou však podmíněny nedostatečnými finančními prostředky na modernizace a učeben a nákupy pomůcek, což jako prioritu pro zlepšení

situace uvádí až 91 % ZŠ. Necelých 80 % respondentů by uvítalo také realizaci metodických setkávání pedagogů odborných předmětů.

Základní školy v rámci podpory **kariérového poradenství** nejčastěji využívají exkurze do firem, téměř v 70 % případech. Se 65 % následuje shodně spolupráce s Úřadem práce a návštěva Trhu vzdělávání. Více než polovině dotázaných základních škol se osvědčila rovněž spolupráce se středními školami. Jako úspěšné aktivity hodnotí základní školy spolupráci s rodiči (87 %) a spolupráci se zaměstnavateli (téměř 40 %). Jako úspěšné vnímají také školy zavedení diagnostických nástrojů ke zjišťování předpokladů u žáků a přítomnost kariérového poradce, shodně přes 20 %. Na otázku, v čem by se v rámci kariérového poradenství mohly školy zlepšit, nejčastěji uváděly zavedení kariérového poradenství na 1. stupni, tak to vnímá přes 56% respondentů. Asi 48 % preferuje také zavedení kariérového poradenství napříč předměty a ve 44 % systematickou přípravu žáka pro úspěšný vstup na trh práce. Pro zlepšení situace v oblasti kariérového poradenství 70 % škol spatřuje důležitost v dalších metodách vzdělávání a 40 % odpovědí vnímá nápomocně metodická setkání.

Průzkumem na ZŠ bylo dále zjištěno, že v rámci podpory **občanských kompetencí** se nejvíce osvědčily realizace spojené s programy prevence, které uvedlo na 96 % respondentů, na více než polovině škol dále pak žákovské projekty. Největší úspěšnost vidí 91 % dotázaných v ekologických aktivitách jako např. Den Země, třídění odpadů, sázení stromů aj. Až 74 % dotázaných úspěšně realizuje společenské projekty, kam zahrnují např. školní parlamenty, farmářské trhy, ekologické projekty, projektové dny aj. Polovina respondentů vidí svůj úspěch v projektech spojených s budováním regionální příslušnosti, podporou místních tradic a zvyklostí. Polovina dotázaných vidí příležitost ke zlepšení v oblasti aktivního zapojení žáků do života školy, jako jsou žákovské parlamenty, školní časopisy, rozhlas aj. V podobné míře dotázaní vidí prostor pro zlepšení v osvětě žáků a rodičů, uvádí asi 44 % škol. Téměř všichni se shodují, že situaci v oblasti občanských kompetencí by pomohlo zlepšit získání finančních grantů na společenské projekty, vnímá to asi 91 % dotázaných. Skoro polovině škol by pomohla větší motivace a podpora žáků při jejich aktivitách.

73

Dotace – ZŠ 2019

S výjimkou dvou základních škol se do **Šablon I** zapojily všechny školy v území, tedy 92 % škol, což je velmi pozitivní výsledek. ZUŠ se nezapojila, jelikož nebyla výzva pro školu určena. Druhá škola se nezapojila z důvodu práce na více projektech. Ze vstupního dotazníkového šetření v Šablonách I vyplývá, že jednoznačně nejslabší oblastí na základních školách je inkluze, kterou uvedlo přes 40 % škol. Dá se to připisovat zejména tomu, že školy neměly s inkluzí dostatek zkušeností. Je pravděpodobné, že si v této šabloně školy volily personální šablony, např. asistenty pedagoga, speciální pedagogy, psychology nebo doučování. Další slabá místa byly shodně čtenářská a matematická gramotnost jako oblasti, které je nutno soustavně podporovat pro celoživotní učení.

Do **Šablon II** se s výjimkou jedné základní školy, která neměla na požadované aktivity nárok, zapojilo 96 % škol v území. Z výsledků vstupního dotazníkového šetření u Šablon II lze spatřit, že došlo ke snížení slabých míst v inkluzi. Pravděpodobně je zde posun ve zvládnutí inkluzivního vzdělávání a školy se začínají více specializovat. Nejslabší oblastí byla podpora kariérového poradenství na školách. Dále došlo ke zvýšení potřeby jazykového a polytechnického vzdělávání a podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků. Ve vstupním dotazníkovém šetření v Šablonách II jako nejslabší oblastí ve školních družinách uváděly inkluzi a vědecko-technické a environmentální kompetence. V družinách je velká rozmanitost volby šablon, pravděpodobně záleží na velikosti družiny a podmínkách vzdělávání v ŠD.

Téměř 40 % základních škol se zapojilo do **dalších výzev OP VVV** v uplynulých třech letech. Z toho dvě třetiny byly úspěšné a získaly dotaci.

Do **výzev z jiných operačních programů** se zapojila nadpoloviční většina základních škol v uplynulých třech letech a téměř tři čtvrtiny z nich získaly dotaci. Nejvíce škol žádalo o dotaci z IROP a OP životní prostředí.

Téměř dvě třetiny základních škol v území se zapojilo **do jiných grantů**, z toho 75 % škol bylo úspěšných a získalo dotaci. Největší zájem bylo zapojení do programu Erasmus+. Dále se objevovalo zapojení do INTERREG CZ-PL, Nadace ČEZ a nadačního fondu Hyundai.

Nadpoloviční většina základních škol se zapojila **do výzvy IROP**. Jeví se zde opět vysoká angažovanost škol a také šance na získání dotace. Z toho se nejvíce jednalo o výzvy vyhlášené ITI Ostravskou aglomerací a výzvy vyhlášené celostátně řídicím orgánem. Více než dvě třetiny škol byly v žádostech úspěšné a získaly dotaci. Převažovaly dotace ve výši 500 000 – 2 mil Kč a 2 – 5 mil. Kč. Školy měly v tomto programu nejvíce zájem o rozvoj digitálních technologií, podporu výuky cizích jazyků, bezbariérovost a přírodovědné učebny.

Naprostá většina škol potřebuje finanční prostředky na běžné opravy, stavební úpravy a rekonstrukce, venkovní prostředí školy. Nejsou zanedbatelné i požadavky na modernizace pláště budov, na obnovu sportovišť a kuchyní a vybavení kmenových a odborných učeben.

Do **nejbližších investičních výzev IROP** se plánuje zapojit naprostá většina škol v území. Z toho polovina škol má zatím představu a čtvrtina má zpracovaný projektový záměr. Jednoznačně školy potřebují větší investice do majetku škol, což uvedly tři čtvrtiny základních škol. 13 % by potřebovalo rozšíření nepedagogického personálu.

74

Dotace – ZŠ 2021

Do výzvy OP VVV **Šablony III** se nezapojily pouze dvě organizace, přičemž jedna škola viděla příčinu v nesplnění všech kritérií ke zdárnému přihlášení a druhý respondent odůvodnil, že výzva nebyla určena pro daný druh školy, tzn. ZUŠ. V rámci vstupního šetření bylo zmapováno, že nejslabší je identifikována podpora kariérového poradenství pro žáky s 38 % odpovědí. 29 % respondentů uvádí, že nejslabší oblast spatřují v oblasti podpory polytechnického vzdělávání a 19 % pak vnímají problém u jazykového vzdělávání.

Z analýzy vyplývá, že se tři čtvrtiny škol nezapojily v uplynulých dvou letech do **dalších výzev OP VVV** a ty, které se zapojily, byly úspěšné a dotaci získaly. Do **výzev z jiných operačních programů** se přihlásilo skoro 60 % základních škol a současně 93 % z nich dotaci získalo. Nejvíce škol žádalo o dotaci z IROP a OP životní prostředí. Polovina škol podalo žádost do jiných grantů, jako například nadační fondy, mezinárodní granty apod. Nejběžnějším grantem je projekt Erasmus Plus, do kterého se zapojilo asi 60 % škol, po dvě školy se ucházely o grant Nadace ČEZ, Nadačního fondu Hyundai a nadace Women for Women. Po jedné škole se ucházely o grant Visegrád Fund, dotace KÚ, Konto Bariéry a Plzeňský prazdroj. Dvě třetiny žádostí byly úspěšně podpořeny.

Do výzev v **programu IROP** se zapojilo pře 40 % škol, z toho polovina prostřednictvím ITI Ostravské aglomerace, ostatní školy se zapojily do výzev vyhlášených celostátně řídicím orgánem nebo MAS. Naprostá většina podaných žádostí byla úspěšná (90 %) a školy získaly dotaci. Výše dotace se rovnoměrně pohybovaly od 500 tis. Kč až do výše nad 10 mil. Kč. Získané prostředky byly využity na rozvoj kompetencí, kde převažovaly práce s digitálními technologiemi, cizí jazyky a přírodní vědy.

Aktuální investiční potřeby škol jsou jednoznačně směřovány k běžným opravám, stavebním úpravám a rekonstrukcím, kam patří např. podlahy, rekonstrukce rozvodů, vnitřní omítky atd. Téměř dvě třetiny škol stále plánuje zvelebování venkovního prostředí školy (atrium, školní zahrada, nádvoří) a dále potřebují odborné učebny (dílny, cvičné kuchyně, jazykové, přírodovědné a IT učebny, ...).

Mnohé školy potřebují modernizaci pláště budovy (zateplení) či financovat rekonstrukci tělocvičen a sportovišť. Školy investují také do vybavení učeben a pomůcek.

Z hlediska financování těchto potřeb počítá téměř polovina škol s podporou zřizovatele, na druhém místě očekávají možnost čerpání dotací. 92 % škol plánuje své zapojení do investičních výzev IROP pro období 2021-2027. Polovina škol má zatím pouze představu o plánovaných investicích. Třetina škol má již projektový záměr, ve 20 % případech uvádí respondenti, že jsou ve fázi zpracování projektové dokumentace. 70% škol potřebuje v současné době finanční prostředky na investice do majetku školy. Část škol by uvítala rozšíření nabídky volnočasových aktivit a možnost rozšíření nepedagogického personálu.

V otázce volného psaní se školy vyjadřovaly k projektům, které by chtěly v příštích pěti letech realizovat. Představy škol odpovídaly grafickému zpracování předchozí otázky.

Závěrem se školy vyjadřovaly ke spolupráci na projektech se zřizovatelem. Z dotazníkového šetření vyplývá, že školy jsou většinou již dostatečně zkušené na zpracování a vedení projektů samostatně. Na druhé straně vítají podporu zřizovatele u složitějších, finančně rozsáhlejších investičních projektů.

6 Vlastní dotazníková šetření

V průběhu zpracování místního akčního plánu proběhlo ze strany realizačního týmu projektu, nebo ze strany pracovních skupin několik dotazníkových šetření, které byly potřebné pro zpracování dílčích částí dokumentů, nebo pomohly upřesnit zacílení navrhovaného opatření.

6.1 Závěry dotazníkových šetření PS Čtenářská gramotnost

Další dotazníkové šetření mezi žáky 4. a 7. ročníků proběhlo na jaře 2019. Cílem bylo zjistit stav zavádění čtenářských dílen do hodin čtení, vztah žáků ke čtení a jakým způsobem žáci získávají knihy ke čtení. Toto dotazníkové šetření by se mělo opakovat za tři roky, kdy žáci nynějších čtvrtých ročníků budou v sedmém ročníku, což nám poskytne možnost zjistit, jak se jejich vztah ke čtení vyvíjel.

Dotazník žáci vyplňovali v elektronické podobě. Byl rozeslán do všech základních škol v zájmovém území. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 227 žáků čtvrtých ročníků a 270 žáků sedmých ročníků. Žáci odpovídali na deset otázek. Otázky byly uzavřené (formou ANO – NE nebo s výběrem z možností) nebo otevřené, ve které doplnili vlastní zkušenost.

Z dotazníku vyplývá velký rozdíl v oblíbenosti čtení u žáků čtvrtých a sedmých ročníků. Pouze 8,4 % žáků čtvrtých ročníků čtení nebaví, kdežto u žáků sedmých ročníků je to 29,6 %. Děti mají pozitivní čtecí vzory ve svých rodinách. Až 85,1 % žáků čtvrtých tříd a 79,9 % žáků sedmých tříd uvedlo, že u nich v rodině někdo čte. Mladší děti přečtou v průměru více knih než děti starší. 47,8 % dětí čtvrtých ročníků uvedlo, že přečte jednu až dvě knihy měsíčně a 52,2 % žáků sedmých ročníků uvedlo, že přečte jednu nebo žádnou knihu měsíčně.

Žáci využívají ve velké míře knihy městské, školní a z domácí knihovny. Více než 30 % dětí knihy dostává a kolem 30 % si knihy kupuje. Z odpovědí vyplývá, že žáci čtvrtých ročníků mají větší možnost (82,3 %) zapůjčit si knihu ve třídě než žáci sedmých ročníků (55,8 %). Pomocnou ruku při výběru knihy využívají žáci zejména od rodičů, kamarádů, učitelů, knihovníků, knihkupců nebo žáci pomoc od druhých nevyužívají.

Většinu žáků ve čtení nic nebrání. Někteří žáci uvedli jako překážku ke čtení nedostatek času, kroužky, sport, učení, hluk, lenost, internet, techniku čtení nebo je čtení zkrátka nebaví. Při popisu žáků, kdo je podle nich čtenář, byly odpovědi velmi různorodé. Žáci zmiňovali jména svých kamarádů, kteří jsou podle nich čtenáři, popisovali čtenáře, jako lidi, kteří milují čtení, čtou každý den, baví je to, umí číst, umí si představit text, snaží se číst v každé chvíli, mají velkou slovní zásobu a představitost, preferují knihy před elektronikou. Z odpovědí vyplývá, že škála možností, jak vnímat slovo „čtenář“ je velmi široká. Mnozí žáci vnímají čtenáře pouze jako člověka, který čte, jiné děti ho vnímají v širších souvislostech.

Děti se ve čtvrtém ročníku s dílnou čtení setkávají v průměru o 26,8 % více než žáci v sedmém ročníku. Dílnou čtení nazývají učitelé ve školách jak „dílnu čtení“, společné čtení stejné knihy, tak i kombinaci obojího. Pouze 6,5 % žáků čtvrtých ročníků se s dílnou čtení v jakékoliv podobě nesešlo. U žáků sedmých ročníků je to 33,8 %. Dílnu čtení v pravém slova smyslu má 50,9 % žáků čtvrtých ročníků a 33,8 % žáků sedmých ročníků.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že ne všichni učitelé chápou dílnu čtení správně. Dílna čtení by dnes měla být samozřejmostí nutnou pro rozvoj čtenářské gramotnosti.

V rámci projektu MAP II věnujeme velkou pozornost aktivitám zaměřeným na rozvoj čtenářství – otevřené hodiny dílen čtení, příklady dobré praxe, školení RWCT, typologie MBTI.

Vidíme přímou souvislost mezi dílnami čtení a vztahu ke čtení u dětí. Respondenti čtvrtých ročníků přečtou více knih, větší procento dětí čtení baví, což považujeme za přímý důsledek právě dílen čtení, které na některých školách fungují.

6.2 Závěry dotazníkových šetření PS Polytechnika a digitalizace

Dotazník byl zaměřen na využívání ICT technologií ve výuce jednotlivých předmětů. Do dotazníkového šetření v lednu 2020 se zapojilo 53 pedagogů základních škol, z toho více než 60 % byli pedagogové vyučující na prvním stupni. Cílem šetření bylo zjistit využívání ICT technologií ve výuce napříč předměty a zájem o další vzdělávání.

Z výpočetní techniky učitelé nejčastěji ve výuce používají interaktivní tabuli, kterou uvedlo přes 88 % učitelů. Téměř 80 % učitelů také ve výuce využívá počítač a 77 % učitelů využívá notebook. Nejméně pedagogů (55 %) využívá tablety. Co se týče používání softwarových programů při výuce, byly odpovědi různé. Nejvíce se však objevoval program Activ Inspire, Open Office, Terasoft, a Didakta. Nejvíce učitelů uvedlo, že by rádi při výuce využívali program Geogebra a Activ Inspire. Ojedinele se objevoval program Pachner, Zoner Photo Studio, Toglic. Velký počet respondentů neví, jaké programy by chtěli využívat, neznají nabídku. 65 % dotazovaným nechybí technické vybavení ve výuce. Ostatní respondenti postrádají ozoboty, sdílené velkokapacitní uložení, 3D tiskárny nebo interaktivní tabuli ve třídě. 80 % učitelů nevnímá využívanou výpočetní techniku jako zastaralou.

Zájem pedagogů o školení je rozmanitý. Mezi uvedenými tématy byla Geogebra, Kahoot!, Google Classroom, využití moderních technologií ve výuce (tablety, mobily), programování, kartografie, Google disk, excel, Toglic. Někteří učitelé neprojevíli zájem o další školení.

Závěrem lze konstatovat, že školy jsou poměrně dobře vybaveny výpočetní technikou a učitelé ve velké míře využívají digitální technologie ve výuce. Zájem o školení k využívání softwarových programů je značný, avšak témata jsou hodně individuální a záleží na předmětech vyučujících.

77

6.3 Závěry dotazníkových šetření PS Podnikavost a kariérové poradenství

Dotazníkové šetření, jehož cílovou skupinou byli výchovní/kariéroví poradci, probíhalo v dubnu 2020. Cílem dotazníku bylo zjistit, jakým způsobem probíhá podpora kariérového poradenství na školách a co by pedagogům pomohlo. Dotazník vyplnilo 13 osob z různých základních škol, z toho 9 osob plní funkci jak výchovného tak kariérového poradce, dvě osoby pouze výchovného poradce, ostatní kombinací vícero funkcí.

Všichni dotazovaní využívají besedy s žáky 8. tříd na Úřadě práce. Přes 92 % dotazovaných využívá exkurze do firem, prezentace zaměstnavatelů na základní škole a navštěvuje s žáky Trh vzdělávání. Dotazovaní velmi kladně hodnotí účast žáků na těchto akcích, často jim to pomohlo při výběru střední školy. Hojně se organizují třídní schůzky s rodiči vzhledem ke kariérovému poradenství, které uvedlo přes 84 % dotazovaných. Naopak pouze dva respondenti uvedli spolupráci s neziskovými organizacemi a 4 respondenti spolupráci se školním psychologem v oblasti volby povolání.

O podporu v oblasti kariérového poradenství je jednoznačný zájem. Přes 84 % respondentů má zájem o přístup k pomůckám, nástrojům výchovného – kariérového poradce (např. videa, animace, testy, ...). 69 % by uvítalo dostávat aktuální informace. Naopak pouze dva respondenti by měli zájem o zavedení aktivit kariérového poradenství na 1. stupni. Všichni respondenti využívají k výuce webový portál infoabsolvent. Většina využívá také atlasškolství a emiero.

Jednou z nejčastějších forem podpory kariérového poradenství jsou návštěvy firem. Všichni dotazovaní realizovali v posledních dvou školních letech odbornou exkurzi ve firmách, nejčastěji v rozsahu 2-4 hodin. Exkurze většinou proběhly formou komentované prohlídky s praktickou ukázkou nebo s přednáškou. Zapojení žáků bylo však výjimečné. Proto se i objevil podnět na možnost realizace jednodenní či dvoudenní praxe ve firmách, ve kterých by si žáci vyzkoušeli samotnou práci. Prožitek má cennější váhu než velké množství pracovních listů a prezentací.

Mezi hlavní přínosy realizace exkurzí považují všichni dotazovaní možnost seznámení s pracovní náplní profese a seznámení žáků s pracovním prostředím. 92 % vnímá přínosné přiblížení požadavků/nároků na výkon dané profese. 84 % dotazovaných vyžaduje přípravu či zhodnocení exkurze ze strany žáků, které je však na školách individuální a probíhá formou ankety, referátu, vyplněním pracovního listu nebo diskuzi s žáky.

Nejčastější překážkou při zajištění odborných exkurzí ve firmách je organizační zajištění (komunikace se zaměstnavatelem, doprava, plánování výuky). Nejvíce respondentů uvedlo, že by v budoucnu mělo zájem o zajištění exkurzí v oborech zdravotnictví, sociálních službách, IT odvětví. Individuálně se pak objevoval zájem o exkurze v pekárně, tiskárně, stavební firmě, pivovaru, u hasičů a záchranářů, e-shopu. Zájmy žáků o exkurze jsou velmi rozmanité, lze však uvést gastronomii, zdravotnictví, sociální služby, řemeslné obory, strojírenství.

6.4 Výsledky dotazníkového šetření PS Financování

Součástí dotazníkového šetření „Popis potřeb školy“, které probíhalo od června – listopadu 2019, byl dotazník zaměřený na financování škol a průzkum zájmu o školení. Do dotazníkového šetření se zapojilo 27 školských zařízení, z tohoto počtu 12 zařízení zřízených statutárním městem Třinec, dvě příspěvkové organizace zřízené Moravskoslezským krajem (ZUŠ a SŠ, ZŠ, MŠ Jablunkovská), jedna zřízená Slezskou církví evangelickou a.v. Český Těšín a 12 zřízených obcemi v SO ORP Třinec. Dotazník vyplňovali analytici škol, tzn. většinou ředitelé škol.

78

Můžeme konstatovat, že ve všech zapojených školách je více zdrojové financování. U obecních škol to jsou dva základní zdroje – státní rozpočet a rozpočet zřizovatele. Mezi další zdroje škol patří dotační programy, doplňková činnost příspěvkové organizace, příspěvky rodičů a dary.

Školy vyjma účetnictví a administrování veřejných zakázek využívají většinou externí firmy na zajištění služeb (např. na zpracování šablon, dotační poradenství, služby IT, mzdovou agendu, právní poradenství, poradenství k GDPR). Co se týče dodavatelů energií a služeb, z průzkumu vyplývá, že nejvíce centralizovány jsou nákupy elektřiny. U třineckých škol prostřednictvím zřizovatele, který elektrickou energii nakupuje na aukci. U většiny služeb převažují individuální dodávky služeb, jejichž smlouvy byly sjednány při vzniku subjektu. Ředitelé škol mají pouze u energií jednoznačný zájem o centralizované dodávky. U ostatních služeb i nákupu materiálu jsou dotazovaní pro individuální výběr dodavatele. Většina ředitelů vidí prostor pro úspory při společném postupu při dodávce energií či služeb.

Na otázku jaké specifické potíže řeší školy při financování školy, byly různorodé odpovědi. Školy uváděly administrativní zátěž, nedostatek finančních prostředků v ONIV a na financování oprav, limity a odměňování nepedagogických pracovníků, u realizace investic závislost na zřizovateli, provozní záležitosti apod.

Z průzkumu vyplývá, že o další vzdělávání na místní úrovni je značný zájem. Školy by uvítaly semináře pro metodiky ZŠ a MŠ, školení na pracovně-právní vztahy, školení pro ekonomy, školení pro školní jídelny, školení pro sekretářky. Dále projevíli někteří respondenti zájem např. o seminář k dotačním programům, k inventarizaci, k personalistice a seminář pro vedoucí pracovníky škol.

6.5 Výsledky dotazníkového šetření PS Pro rovné příležitosti

V rámci dotazníkového šetření u aktivity 2.7 v létě 2021 byly zakomponovány otázky týkající se distanční výuky, která se na školách zavedla z důvodu Covid-19. Prakticky všechny školy identifikovaly jako hlavní problém, se kterým se potýkaly, technické problémy na straně žáků, kdy měli problémy s počítačem, internetovým připojením, mikrofonom apod. Polovina dotázaných dále uvádí, že neměli dostatek času na probírání látky, učitelé vnímali také malou motivaci ke studiu ze strany žáků a pociťovali také nedostatečný kontakt se žáky. 40 % respondentů se potýkalo také s technickými problémy na straně přímo školy nebo vyučujícího, s tím relativně souvisí také nedostatečná znalost aplikací pro možné využití ve výuce.

Až 83 % škol pozitivně hodnotí, že je rodiče sami v průběhu distanční výuky kontaktovali a chtěli řešit technické problém. Více než polovina škol nezaznamenala žádnou stížnost od rodičů, v cca 44 % případech škola řešila do max. pěti stížností.

Školy poskytovaly v době distanční výuky individuální konzultace, ve většině případů 1-10 žákům týdně. Z výchovných předmětů žákům byly zadávány týdenní úkoly a měsíční projekty. 60 % škol v omezeném rozsahu pro žáky realizovali soutěže a olympiády.

Z analýzy pozitivně vyplynulo, že pouze 9 % škol bude z důvodu neprobraného učiva upravovat ŠVP, ale současně polovina bude upravovat tematické plány. Pouze dvě školy uvedly, že jejich žáci budou v důsledku distanční výuky muset opakovat ročník.

79

V 57 % se podařilo plnit povinnosti vyplývající z různých projektů, do kterých byly školy zapojeny. Skoro 75 % respondentů pozoruje u dětí sníženou pohybovou aktivitu.

Školám by pro případné zlepšení situace při distančním vzdělávání pomohly finanční prostředky pro zakoupení další ICT vybavení. Nedostatky školy spatřovaly také v nedostatečných pokynech MŠMT a v přílišné administrativní zátěži.

6.6 Rozbor čerpání projektů zjednodušeného vykazování pro MŠ a ZŠ

Bylo realizováno průběžné dotazníkové šetření zaměřené na aktivity škol v rámci výzvy č. 02_20_080 Šablony III pro MŠ a ZŠ v rámci operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

Celkové předpokládané výdaje na realizaci projektů v rámci správního obvodu dosáhly takřka 18,5 mil. Kč. Podrobněji dle druhů škol viz níže. Způsob využití finančních prostředků a rozložení nákladů pro realizaci aktivit je v kompetenci ředitele organizace. Je zapotřebí brát v potaz skutečnost, že každá škola musela povinně zvolit šablonu z té oblasti, která byla v dotazníkovém šetření vyhodnocena jako nejslabší.

Šablony pro MŠ

Z analýzy vyplývá, že tři mateřské školy z celkového počtu 25 se do výzvy nezapojily. Všechny školy realizují Projektový den ve výuce, jelikož se jednalo o povinnou aktivitu v rámci dotační výzvy. 68 %, tzn. 16 ze zapojených MŠ projevilo shodně zájem o školního asistenta. O chůvu a projektový den mimo školu si zažádalo 6 subjektů. Z 11 nabízených aktivit pro mateřské školy si některé organizace zvolily

také odborně zaměřená tematický setkávání a spolupráci s rodiči dětí a sdílení zkušeností pedagogů z různých škol/školských zařízení prostřednictvím vzájemných návštěv.

Žádná mateřská škola si nevybrala šablonu školního speciálního nebo sociálního pedagoga, školního psychologa a dále pak zahraniční stáži pedagogických pracovníků MŠ a využití ICT ve vzdělávání MŠ. Celkový objem finančních prostředků pro mateřské školy ve správním obvodu ORP Třinec činil skoro 6,9 mil. Kč, přičemž více než polovina financí byla využita na školního asistenta.

Tab. 58: Přehled výběru jednotlivých šablon mateřskými školami v SO ORP Třinec

Počet MŠ	Číslo aktivity	Název aktivity	Rozpočet (v Kč)
22	3.I/9	Projektový den ve výuce (povinná aktivita)	409 968
15	3.I/1	Školní asistent – personální podpora MŠ	3 864 801
6	3.I/5	Chůva – personální podpora MŠ	2 372 664
6	3.I/10	Projektový den mimo školu	100 464
4	3.I/11	Odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči dětí v MŠ	107 472
3	3.I/6	Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol/školských zařízení prostřednictvím vzájemných návštěv	42 320
Rozpočet celkem			6 897 689

Zdroj: vlastní šetření

Šablony pro ZŠ

Do výzvy se nezapojila pouze jedna ZŠ z celkového počtu 23. Pro základní školy v zájmovém území bylo vyhrazeno na základě součtu kalkulaček indikátorů celkem více než 11,6 mil. Kč. Nejvíce, tzn. 27 % bylo využito na školního asistenta. Na školního psychologa pak 16 %. Co se týče počtu, nejčastěji školy volily projektový den ve škole, protože se rovněž jednalo o povinnou aktivitu. 64 % škol realizovalo aktivitu klub pro žáky a mezi další poměrně často vybrané aktivity patřilo také doučování žáků ohrožených školním neúspěchem, školní asistent nebo projektový den mimo školu.

Všechny z nabízených aktivit šablon byly vybrány alespoň jednou školou.

Tab. 59: Přehled výběru jednotlivých šablon základními školami v SO ORP Třinec

Počet ZŠ	Číslo aktivity	Název aktivity	Rozpočet (v Kč)
22	3.II/12	Projektový den ve výuce (povinná aktivita)	499 320
14	3.II/10	Klub pro žáky ZŠ	1 481 480
12	3.II/11	Doučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem	1 121 692
11	3.II/1	Školní asistent – personální podpora ZŠ	3 194 157
10	3.II/13	Projektový den mimo školu	194 649
3	3.II/3	Školní psycholog – personální podpora ZŠ	1 859 490
2	3.II/2	Školní speciální pedagog – personální podpora ZŠ	1 549 575
2	3.II/5	Školní kariérový poradce – personální podpora ZŠ	251 880

2	3.II/6	Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol/školských zařízení prostřednictvím vzájemných návštěv	68 770
2	3.II/7	Tandemová výuka v ZŠ	19 380
1	3.II/4	Sociální pedagog – personální podpora ZŠ	874 209
1	3.II/9b	Využití ICT ve vzdělávání v ZŠ - 48 hodin/48 týdnů	192 000
1	3.II/8	Zahraněční stáže pedagogických pracovníků ZŠ	140 732
1	3.II/9c	Využití ICT ve vzdělávání v ZŠ - 32 hodin/32 týdnů	128 000
1	3.II/14	Odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči žáků ZŠ	26 868
Rozpočet celkem			11 602 202

Zdroj: vlastní šetření

6.7 Nákladovost vzdělávání

Děti v první třídě dostanou téměř ve všech školách učebnice, sešity, pracovní sešity, barevné papíry a také bonbony či jiné sladkosti. V ojedinělých případech jim škola pořídí také aktovku, penál, kufříky na výtvarné potřeby nebo výtvarné pomůcky.

81

Oproti tomu musí zákonní zástupci žákům pořídit především pevnou aktovku, penál včetně základního vybavení jako jsou pastelky, tužky, ořezávátko apod., přezůvky s pytlíkem, pera, obaly na učebnice a samozřejmě také cvičební úbor se sportovní obuví. Polovina škol vyžaduje, ať si žák donese ručník, desky na sešity a desky na písmena a číslice, nůžky nebo kapsář.

Nejvíce škol odhadlo finanční náklady na základní potřeby žáka v rozmezí 2 000 Kč až 3 000 Kč. Několik škol uvedlo náklady do 1 000 Kč, vyšší náklady odhadly dvě školy ve výši nad 6 000 Kč.

Dále musí rodiče také žákům zajistit některé potřeby na výtvarnou výchovu. Převážně jde o kelímky, hadříky a igelit. 70 % škol vyžaduje také lepidlo a štětce, 45 % modelínu a 35 % voskovky a vodovky. Pouze 5 % škol vyžaduje i zástěru a paletu na tempery. Finanční náklady jsou v rozmezí 200 Kč až 1000 Kč.

V některých případech mohou rodiče žádat o podporu na vybavení pro děti, tzv. pastelkovně. Cca 30 % škol uvedlo, že příspěvek může poskytnout obec a 35 % škol uvedlo, že lze žádat jiný příspěvek. U 6 % škol poskytuje příspěvek SRPŠ a menší část škol uvedla, že se jiný příspěvek neposkytuje. Některé potřeby pro žáky prvních tříd nakupuje v rámci „pastelkovného“ také každá škola. Od 1. 9. 2021 se příspěvek zvýšil na 500 Kč na žáka.

Děti v prvních třídách mohou ve školách využívat různé typy stravování. 100 % škol nabízí dětem obědy, 26 % škol zajišťuje vybraným dětem dotované obědy zdarma a 13 % škol nabízí ke koupi i svačiny. Některé školy jsou také zapojeny do programu Ovoce a mléko do škol.

Všechny děti v MŠ musí mít především papuče a pyžamo. V polovině případů si musí děti do školky donést zubní kartáček, zubní pastu, pomůcky pro tělocvik a papírové kapesníky. Ve čtvrtině případů dále MŠ vyžadují hřeben, holínky a toaletní papír. Některé školky vyžadují pomůcky pro výtvarnou výchovu, vlhčené ubrousky, kelímek na zubní pastu a tekuté mýdlo. Do několika školek si musí dítě přinést také papírové ubrousky, hrníček a příležitostně sladkosti.

Nejvíce školek uvedlo při pořízení pomůcek pro děti finanční zatížení rodiče na školní rok v rozmezí 500 Kč až 1 500 Kč. Sedm z dotazovaných mateřských škol uvedlo finanční náklady do 1 000 Kč.

Stejně jako ve škole mohou i ve školce žádat rodiče o příspěvek na vybavení dětí do MŠ, tzv. pastelkovně. 7 % školek uvedlo, že příspěvek může poskytnout obec, 50 % uvedlo, že lze žádat jiný příspěvek a 7 školek uvedlo, že příspěvek nelze žádat. V jedné školce hradí rodiče pouze oblečení a obuv.

Také v mateřské škole mohou některé děti využívat stravování z dotace (zdarma obědy do škol). Ve dvou školkách tuto možnost nevyužívá žádné dítě a v jedné školce pouze 2 děti. V ostatních školkách je o dotované stravování zájem.

Rodiče musí za své dítě umístěné v mateřské škole platit školné, pokud se nejedná o výjimky, které jsou od školného osvobozeny. Ve třech dotazovaných školkách takovéto výjimky nejsou, jinde mají jen 1 až 3 takové děti, jinde 10 až 16 dětí a v jednom případě dokonce 25 dětí.

7 Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů (SWOT analýzy)

Zapojení odborné veřejnosti do místního akčního plánování bylo garantováno prostřednictvím pracovních skupin. Významnou měrou se podílely na identifikaci potenciálů a limitů rozvoje regionálního školství s ohledem jak na interpretaci výsledků analýz, tak i z vlastních podnětů.

Následující kapitola představuje shrnutí hlavních závěrů za vzniku SWOT analýz, které byly poté rozpracovány do jednotlivých problémových okruhů a tematických celků, diskutovány a prioritizovány.

SWOT analýza PS Pro rovné příležitosti

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Inkluze je ve všech školách běžně realizovaná • Spolupráce mateřských i základních škol s organizacemi • Dobře fungující školy dle §16 odst. 9 (Střední, Základní a Mateřská škola, Třinec, Jablunkovská 241) • Podpora škol od zřizovatelů a spolupráce ve všech oblastech 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoký počet žáků ve třídách • Nedostatek klinických logopedů, dlouhé čekací lhůty, nedostatek dětských psychologů, psychiatrů • Nedostatek kvalifikovaných a erudovaných pedagogů a asistentů pedagogů • Nedostatečné materiální, technické a prostorové vybavení pro děti i učitele • Chybějící zázemí pro personál
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Činnost speciální mateřské školy a přípravné třídy • Nižší počty dětí a žáků ve třídách • Tandemová výuka • Sdílení zkušeností • Činnost Centra pro kolegiální podporu 	<ul style="list-style-type: none"> • Do mateřských škol se dostávají stále mladší děti • Do mateřské školy se dostává stále více dětí ohrožených školními neúspěchem • Nesystémový přístup ze stran státu • Zvyšující se administrativa • Financování inkluze do budoucna • Přenášení zodpovědnosti na školy a PPP

83

Silné stránky

- *Inkluze je ve všech školách běžně realizována* – je to dáno zákonem a zkušenostmi všech vedoucích pracovníků, kteří neměli možnost volby při změně pravidel.
- *Spolupráce mateřských i základních škol s organizacemi* – PPP TŘINEC, SPC, Raná péče, klinický psycholog, klinický logoped, OSPOD, KaPA.

Slabé stránky

- *Vysoký počet žáků ve třídách* – ohrožuje kvalitu pedagogické práce především v souvislosti s inkluzí. Ve třídách jsou umístovány děti a žáci s různými vzdělávacími potřebami, ve vysokém počtu nemá učitel možnost individuálního přístupu.

Příležitosti

- *Tandemová výuka* – v současné době probíhá jen v některých školách, především v rámci ŠABLON
- *Sdílení zkušeností* – probíhá především v rámci škol, KVIC a NIDV připravuje vzdělávání a projekty zaměřené také na osobnostní rozvoj pedagogů a sdílení zkušeností.
- *Činnost Centra pro kolegiální podporu* - centrum svou činnost začalo v listopadu 2018 a může se zaměřit především na práci s těžšími postiženími, se kterými mají pedagogové největší zkušenost

SWOT analýza PS Pro rozvoj čtenářské gramotnosti a k rozvoji potenciálu každého žáka

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Fungující, aktivní knihovna v Třinci, která může být dobrým příkladem • Čtenářské dílny v hodinách českého jazyka ve většině škol • Podpora zřizovatele • Aktivní učitelé, kteří mohou být příkladem pro ostatní 	<ul style="list-style-type: none"> • Nízká informační gramotnost dětí • Neznalost práce se zdroji a citacemi • Chybí mentorská práce na školách i v knihovně • Nedostatek proškolených (a praktikujících) učitelů ve čtenářské gramotnosti a příslušných kompetencích • Neaktivní přístup některých pedagogů
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Navýšení kapacit knihovníků/lektorů v knihovně pro děti mládež a prohloubení spolupráce se školami • Vznik třídních knihoven • Školení RWCT a MBTI pro učitele i knihovníky • Sdílení dobré praxe dílen čtení a čtenářských lekcí napříč školami • Rozvoj pisatelství • Rozvoj čtenářství v oborech 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek aktivních učitelů na školách, nepodporující vedení škol • Málo příležitostí pro sdílení praxe učitelů • Podléhání mylným informacím při nízké čtenářské gramotnosti • Nezájem škol o rozvoj čtenářské gramotnosti • Nepodnětné rodinné prostředí

84

Silné stránky

- *Fungující, aktivní knihovna v Třinci* - pro rozvoj čtenářské gramotnosti na Třinecku se dělá mnohé. V mnoha obcích jsou obecní knihovny, které nejen půjčují knihy, ale také pořádají podnětné lekce pro žáky. V Třinci se nachází „čtenářská škola“ a je zde i řada aktivních učitelů na různých školách.
- *Čtenářské dílny* - dílna čtení by dnes měla být samozřejmostí nutnou pro rozvoj čtenářské gramotnosti. Jde však také o kvalitu těchto dílen. Mezi hlavní zásady patří, že každý žák, čte svou knihu. Dále by pak měl být v hodině prostor na aktivity před čtením i po čtení, které přispějí k hlubšímu porozumění čteného.

Slabé stránky

- *Nízká informační gramotnost* dětí znamená, že dnes děti používají zdroje informací bezmyšlenkovitě. Neověřují si jejich pravdivost a původ. Nepoužívají citace a neuvádějí zdroje informací. Mohou tak snadněji podléhat mylným informacím („Fake News“) a manipulacím například v reklamě.

Příležitosti

- *Vznik třídních knihoven* - nejen pro dílnu čtení, ale celkově pro vytváření čtenářské atmosféry, je důležité, aby děti měly knihy vždy dostupné. Ideální je mít přímo ve třídě malou knihovničku s knihami vhodnými pro věkovou skupinu daného ročníku.
- *Školení RWCT a MBTI pro učitele i knihovníky* - čtenářská gramotnost se dá však rozvíjet i v oborových předmětech k tomu učitelům může velice pomoci školení RWCT, kde učitelé získají řadu metod aktivního učení, inspirace k tvorbě a vedení čtenářsky zaměřených hodin a zkušeností a práci s texty různých druhů (i oborových). Aby mohl učitel dávat příležitost k učení všem žákům

na různých úrovních, měl by být i obeznámen s typologií MBTI a tím i učebními styly jednotlivých žáků. Bez znalosti vlastního typu (a posléze i dalších typů osobnosti) nemůže učitel vyhodnotit, jakým způsobem jeho žáci přijímají a zpracovávají informace, jak se rozhodují, co je v tomto ohledu pro ně důležité. Nemůže tedy ani vytvořit čtenářská zadání, aby vyhověl všem typům žáků. Bez znalosti typologie nebude ani dávat možnost volby, což je jeden ze čtyř nástrojů k udržení vnitřní motivace k učení.

- Dalším nástrojem k udržení vnitřní motivace je zpětná vazba. Pokud žák dostává informaci, jak si v učení vede, bude motivován v učení pokračovat. Učitelé ale nevědí, jak žákům zpětnou vazbu podávat. Hodnocení pro ně většinou znamená známkování. To ale není formativní hodnocení - o má "formovat", "tvarovat" žákovo učení.
- *Sdílení dobré praxe dílen čtení a čtenářských lekcí napříč školami* - pro udržování kvality by bylo ideální mít na školách oporu mentora (lídra) čtenářské gramotnosti. Lídr ví, jak inspirovat a ovlivnit učitele k tomu, aby vnímali čtení jako smysluplnou činnost. Další možnou cestou je sdílení kvalitních hodin s odbornou analýzou následkové hodiny, aby učitelé pochopili účelnost a zacílenost aktivit a propojení se čtenářstvím.

SWOT analýza PS Pro rozvoj matematické gramotnosti a k rozvoji potenciálu každého žáka

SILNÉ STRÁNKY

- rozvoj MG a FG je zahrnutý do ŠVP jednotlivých škol
- žáci rozvíjejí své znalosti a dovednosti pro výuku MG a FG a následně je využívají ve výuce
- při výuce se velmi často řeší úlohy z praxe
- při výuce FG a MG jsou v hojné míře využívány interaktivní a multimediální prostředky

PŘÍLEŽITOSTI

- žáci a učitelé mají dostatek příležitostí pro rozvoj v oblasti MG (DVPP)
- dostupnost různých výukových materiálů
- dostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj MG a FG
- rozvoj logického myšlení s využitím nových metod ve výuce
- možnost organizace projektových dnů na téma FG a MG
- metodické sdružení učitelů jako možnost spolupráce v oblasti MG a FG
- další doškolení učitelů ve FG

SLABÉ STRÁNKY

- nedostatek učitelů s kompetencí vyučovat FG
- chybí možnosti sdílení příkladů dobré praxe
- nedostatek času na rozvíjení mimoškolních aktivit s žáky
- nedostatečná podpora ze soc. slabších či zadlužených rodin
- nedostatečná podpora mimořádně nadaných žáků
- nedostatek pomůcek pro finanční gramotnost

HROZBY

- školy bojují s nezájmem ze strany rodičů i žáků
- školy pociťují nedostatek stabilní finanční podpory
- nedostatečné podmínky (materiální i technické) pro rozvoj MG a FG
- nízká časová dotace pro rozvoj MG a FG mimo výuku
- nezájem žáků o mimoškolní aktivity
- vyučující upadají do stereotypu

Silné stránky

- *Při výuce FG a MG jsou v hojné míře využívány interaktivní a multimediální prostředky* - interaktivní tabule, práce s konkrétní učební pomůckou, stolní hry, videa apod.

Slabé stránky

- *Chybí možnosti sdílení příkladů dobré praxe* - např. Metodická setkávání učitelů k MG
- *Nedostatečná podpora ze soc. slabších či zadlužených rodin* - převzaté návyky rodičů, naučené chování
- *Nedostatek pomůcek pro finanční gramotnost* – pracovní sešity, učebnice apod.

Příležitosti

- *Dostupnost různých výukových materiálů* - učebnice, prezentace na internetu, pomůcky pro FG apod.
- *Rozvoj logického myšlení s využitím nových metod ve výuce* – formou her, pomůcek, soutěží
- *Další doškolení učitelů ve FG* – žáci a učitelé se učí s lektorem hru Finanční svoboda, tuto hru mohou pro školu získat

Hrozby

- *Nezájem žáků o mimoškolní aktivity* – např. doučování z matematiky
- *Školy pocítují nedostatek stabilní finanční podpory* – chybí finance na vedení kroužků, chybí finance na doučování
- *Vyučující upadají do stereotypu* - jsou málo kreativní a mají nízkou sebemotivaci

SWOT analýza PS Polytechnika a digitalizace

86

	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
	<ul style="list-style-type: none"> • tradice v průmyslovém zaměření regionu • silní partneři v místních firmách • zaběhnuté akce dobré praxe, např. Den řemesel SOŠ TŽ • zájem kraje mít dostatek technicky vzdělaných obyvatel 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek financí na vybavení a vzdělávání pedagogů i žáků • malá časová dotace hodin pracovních činností v RVP ZŠ • neznalost pedagogů, jak vyučovat polytechniku zajímavě a jednoduše • nepropojování, resp. izolace polytechniky od ostatních předmětů a využití na praktických příkladech
	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
	<ul style="list-style-type: none"> • dojde k propojení škol, zřizovatelů a rodičů • polytechnické vzdělávání zaměřit na osobnost žáka • vysoká poptávka zaměstnavatelů po technicky vzdělaných lidech • využít spolupráci se SOŠ TŽ (vybavenost, odborní učitelé) • DVPP zejména v ICT • technicky orientované mimoškolní aktivity • budování podnikatelských aktivit na technických základech 	<ul style="list-style-type: none"> • malý zájem žáků o řemeslo a technické obory • pomalý návrat k prestiži řemesla a techniky • nezájem místních o práci v průmyslu vede k zaměstnávání cizinců • odliv technicky vzdělaných lidí mimo region, do zahraničí • malé povědomí rodičů o potřebnosti a využitelnosti technického vzdělání • nedostatečná připravenost na plánované legislativní změny v oblasti ICT (integrace ICT do výuky běžných předmětů a výuka základů programování)

SWOT analýza PS Podnikavost a kariérové poradenství

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • silná průmyslová tradice a dostatek pracovních příležitostí v průmyslu • pozitivní změna ve vnímání města a budoucího uplatnění (moderní město, pracovní příležitosti) občanů • kvalitní pracovní síla a nízká fluktuace • soudržnost obyvatel • loajalita zaměstnanců 	<ul style="list-style-type: none"> • žáci 9. tříd nemají představu, jak by se chtěli uplatnit na trhu práce a co obnáší jednotlivé pozice • žáci se nedívají na situaci na trhu práce a volná pracovní místa při volbě povolání • rodiče a pedagogové nemají kontakt s trhem práce a firmami • nedostatečná nabídka kariérodního poradenství na školách • malá ochota cestovat za zaměstnáním • nízká finanční gramotnost
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • průmysl 4.0. (automatizace, digitalizace, robotizace) • vychovat si budoucího zaměstnance (motivovat lidi k návratu do regionu) • lepší práce s trhem práce na místní úrovni 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek pracovní síly, který může ohrozit rozvoj a fungování firem • ohrožení pracovních míst v TŽ v důsledku globální konkurence (Čína, Indie, apod.) • špatné rozhodnutí žáků ohledně jejich další kariéry a uplatnění na místním trhu práce, seberealizace • štedrý sociální systém • zaměstnanci z jiných zemí

87

Silné stránky a hrozby v sobě obsahují základní dva aspekty – situace trhu práce (region, velcí zaměstnavatelé, konkurence sil ze zahraničí) a druhým aspektem je cílová skupina, která sebou nese určité charakteristiky – věk, psychologické aspekty, sociální kontext apod. Třetím aspektem je propojení těchto dvou světů – trh práce a cílová skupina, které není úplně jednoduché. Stále je to do jisté míry predikce založená na analýze stávajícího a minulého vývoje – co bude a co by mohlo být v budoucím čase, až cílová skupina bude patřit mezi ekonomicky aktivní obyvatelé. Predikovatelnost budoucího vývoje profesí se stále zhoršuje, vznikají nové profese, o kterých dnes nevíme. Nedostatek pracovní síly, který může ohrozit rozvoj a fungování firem ve smyslu odlivu mozků do center.

- *nedostatečná nabídka kariérodního poradenství na školách*
Hodně kariérových poradců na školách je zároveň i výchovnými poradci. Kromě kariérového poradenství se věnují péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (vedení dokumentace, zajišťování podpůrných opatření, pomoc při tvorbě IVP, ...), řešení výchovných problémů – setkání výchovné komise, atd. a na kariérové poradenství jim zbývá málo času. Proto jsou rádi za besedy na ÚP, „létajícího kariérového poradce“, šetření profesní orientace na PPP
- *rodiče a pedagogové nemají kontakt s trhem práce a firmami*
Kontakt s firmami je pouze díky exkurzím. Informace o trhu práce má výchovný poradce ze setkání s pracovníky Úřadu práce jednou ročně. Rodiče nejenže nemají kontakt s trhem práce, ale ani je to většinou nezajímá.
- *žáci 9. tříd nemají představu, jak by se chtěli uplatnit na trhu práce a co obnáší jednotlivé pozice*

Pokud žáci přemýšlí nad svou profesní budoucností, tak spíše zkoumají své schopnosti a zájmy. Málo žáků ví, co by chtěli a vlastně to vzhledem k jejich věku a jejich psychosociálním potřebám ani nemůžeme od nich rozumně očekávat. Bylo by dobré, kdyby do škol přicházely firmy s prezentací a nějakým workshopem. Informovaly o svých pracovních pozicích a profesích, které mají u nich uplatnění. Zároveň informovaly o tom, co mohou mladým lidem po škole nabídnout a s jakými problémy se potýkají při výběru nových mladých zaměstnanců. Částečně se to děje na exkurzích, ale ne do všech firem je možné se dostat.

SWOT analýza PS Občanské kompetence

SILNÉ STRÁNKY

- národnostní školství – MŠ a ZŠ s polským jazykem vyučovacím
- existence DDM a ZUŠ – zázemí profesionalita, tradice
- rozvoj emoční inteligence
- zájem o alternativní výuku
- fungující prorodinná politika
- nové učebny v Třinci
- podpora regionálních zaměstnavatelů v rámci technického a přírodovědného vzdělávání
- fungující a spolupracující NNO
- projektové dny na školách – řešení různých témat (ekologie, kulturní povědomí, první pomoc a bezpečnost – Den s integrovaným záchranným systémem, sport, apod.)
- nabídka preventivních programů
- fungující NZDM pro děti a mládež Klub Bunkr v Třinci a Streetwork v 3nci

SLABÉ STRÁNKY

- nízké pochopení tématu emoční inteligence
- v pozornosti nejsou sociálně vyloučené lokality – Borek, Folvark
- odliv chytrých mozků z Třince
- nízké povědomí o alternativní výuce
- stereotyp výuky učitelů
- chybí mentor alternativní výuky
- absence společného informačního zdroje příležitostí a aktivit
- nízká mediální gramotnost dětí, žáků a dospělých

PŘÍLEŽITOSTI

- dotace
- alternativní vzdělávání
- rozvíjení tématu v odborné sféře, předávání zkušeností dobré praxe
- uznání psychosomatiky jako medicínského oboru
- mentor alternativní výuky
- zájem pedagogů o prevenci, semináře pro rodiče i pro sebe
- naučit se chovat zodpovědně v krizových situacích ohrožující život člověka
- výjezdní aktivity žáků škol – Svět techniky, URSUS, Planetárium v Ostravě apod.
- prevence rizikového chování dětí a žáků
- rozvoj a podpora mediální gramotnosti a komunikační kompetence
- místně regionálně zakotvené učení spojené s poznáváním a ochranou kulturního dědictví v obci s rozšířenou působností

HROZBY

- omezené finanční prostředky na úvazky zaměstnanců
- častá fluktuace zaměstnanců v NNO
- nedostatek odborníků
- narůstající problematika patologických jevů mezi mladými lidmi

Silné stránky

- *Fungující prorodinná politika* – zpracovaný Plán rozvoje rodinné politiky, akce pro rodiny (Den pro rodinu, Týden manželství), OSPOD, přehledka národnostních menšin
- *Nové učebny v Třinci* – na výuku biologie (Interaktivní učebna biologie), technické (SOŠ TŽ)
- *Projektové dny na školách* – řešení různých témat (ekologie, kulturní povědomí, první pomoc a bezpečnost, sport apod.)
- *Nabídka preventivních programů* – NNO nabízí programy primární prevence ve školách
- *Fungující NZDM pro děti a mládež Klub Bunkr v Třinci a Streetwork v Znci* – podpora mladých a dospělých v jejich tíživé životní situaci, snižování výskytu patologických jevů, preventivní sociální služba

Slabé stránky

- *Nízké pochopení tématu* – nutnost rozšíření tohoto tématu mezi laiky i odbornou veřejnost
- *V pozornosti nejsou sociálně vyloučené lokality* – Borek, Folvark – existuje zde pouze Komunitní centrum Borek, které funguje pro zdejší komunitu (komunita řeší dluhy, nižší dosažené vzdělání, problémy s hledáním a udržením práce, slabší sociální, materiální a finanční problémy v rodinách)
- *Stereotyp výuky učitelů* – pouze frontální výuka, která nerozvíjí u dětí kritické myšlení, kreativitu, sebevědomí, talent. Děti neudrží pozornost, vznikají výchovné problémy

Příležitosti

- *Dotace* – nové projekty výzvy, nové programové období, množství zdatných projektových manažerů v regionu, předchozí zkušenosti v realizaci projektů
- *Alternativní výuka* - zájem rodičů o nový systém výuky v regionu, získávání potřebných informací, předávání informací
- *Mentor alternativní výuky* - odborník zdatný v praxi k předávání informací, zkušeností a praxe
- *Naučit se chovat zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život člověka* – projekt Interaktivní učebna biologie, Učení prožitkem – přeměna krytu CO v ZŠ Kaštanová Třinec na interaktivní učebnu výuky ochrany člověka v prostředí virtuální reality
- *Prevence rizikového chování dětí a žáků* (nejen ze sociokulturně odlišného prostředí ve spolupráci s OSPOD Třinec, Bunkr a dalšími organizacemi)

Hrozby

- omezené finanční prostředky na úvazky zaměstnanců – např. sociálních pracovníků
- narůstající problematika patologických jevů mezi mladými lidmi, nízké preventivních podchycení problémů, řeší se až důsledky rizikového chování

SWOT ANALÝZA PS Pro financování

SILNÉ STRÁNKY

- zavedení inkluze i možnosti dotací
- ochota pedagogických pracovníků se dále vzdělávat a rozvíjet na školách mimoškolní aktivity
- spolupráce na všech úrovních ve školství
- dostatečná kapacita základních škol
- existence MŠ i ZŠ i v menších obcích
- provázání základního vzdělávání s místními požadavky trhu práce

SLABÉ STRÁNKY

- dočasné projektové financování
- striktní vymezení účelu dotací
- růst nákladů škol
- nedostatečná technická vybavenost
- zvyšující se lokální koncentrace osob ohrožených sociálním vyloučením

PŘÍLEŽITOSTI

- změna financování školství
- využívání dotací pro financování školských projektů
- provázání základního vzdělávání s místními požadavky trhu práce
- spolupráce na všech úrovních ve školství
- zajištění společného servisu pro obce ORP
- rozvoj alternativního školství
- zvyšování dostupnosti informací o dobrých praxích a metodách výuky
- podpora nadaných dětí
- důraz na rozvoj klíčových kompetencí žáků
- komunitní role škol

HROZBY

- dopady na změny legislativy na systém financování škol
- stárnutí obyvatelstva, úbytek obyvatel, sociální problémy
- nedostatek finančních prostředků
- pokles kvality vzdělání
- nedodržování dotačních podmínek
- zavedení inkluze do školství
- nedostatek specializovaných pracovníků (zejména psychologů, poradců, asistentů)

Silné stránky

- *Zavedení inkluze ve školství i možnosti dotací* do školství získaných i projektovaných
- *Spolupráce* mezi školami, s rodiči, se spolky, s neformálními vzdělavateli
- *Dostatečná kapacita základních škol* v ORP Třinec i ve městě Třinci včetně navazujícího vzdělávání
- *Existence mateřských a základních škol i v menších obcích*, pozitivní vliv na kulturní a společenský život v těchto obcích
- *Provázání základního vzdělávání s místními požadavky trhu práce* (exkurze do firem, na střední školy aj.)

Slabé stránky

- *Dočasné projektové financování*, které nahrazuje financování běžných provozních výdajů ve školských zařízeních
- *Striktní vymezení účelu dotací*, jejich náročná administrativa, finanční spoluúčast a předfinancování projektů, což velmi zatěžuje školskou instituci
- *Růst fixních nákladů škol*, vysoké náklady na údržbu budov a venkovní prostory škol a celkově nedostatek finančních prostředků ve školství
- *Nedostatečná technická vybavenost* některých škol a školských zařízení

Příležitosti

- *Změna financování školství* vyvolaná změnou legislativy ve financování škol, což by znamenalo např. menší průměrný počet žáků ve třídách a lepší možnost individuální péče. Je třeba rozlišovat velké a malé školy, ne pro všechny to bude mít výhodu
- *Využívat dotace pro financování školských projektů*, např. investice do vzdělávacích pomůcek a technické vybavenosti škol, do dalšího vzdělávání pedagogů, což se školy snaží administrovat vlastními silami, velké investiční projekty žádat přes zřizovatele u dotačních orgánů
- *Spolupráce* mezi školami, s rodiči, se spolky, s neformálními vzdělavateli, v rámci projektu MAP, také rozvoj spolupráce obcí a dalších zřizovatelů škol, včetně mezinárodní spolupráce, zlepšení komunikační úrovně všech aktérů vzdělávání
- *Zajištění společného servisu pro obce ORP* – informační servis, metodické vedení, společné aukce, dotační informace aj.
- *Podpora nadaných dětí* (záleží jen na učiteli, jaký zvolí k těmto dětem přístup k výuce, aby je stále dále motivoval a rozvíjel)

- *Posílit komunitní roli škol prostřednictvím vzdělávání a volnočasových aktivit pro širokou veřejnost a zapojování veřejnosti do života škol*

Hrozby

- *Dopady změny legislativy na systém financování škol, s tím spojené časté a nekonceptní změny legislativy*
- *Stárnutí obyvatelstva a celkově úbytek obyvatel, narůstající sociální problémy (např. dluhy na školném)*
- *Nedostatek finančních prostředků na platy pedagogických i nepedagogických pracovníků, provoz škol a investice do škol, s tím spojená údržba a opravy budov škol*
- *Pokles kvality vzdělání z důvodu pokračujícího podfinancování školství s následkem ztráty motivace pedagogů, úbytek pedagogů, obzvláště mužů*
- *Zavedení inkluze do školství (vyšší administrativa, nutnost dalšího vzdělávání pedagogů, další výdaje na zástupy za pedagogy aj., dopad na ostatní žáky)*
- *Nedostatek specializovaných pracovníků (zejména psychologů, poradců, asistentů), nejistota ohledně zajištění jejich dlouhodobého financování.*

8 Analýza dle metodiky rovných příležitostí

Analýza rovných příležitostí se prolíná dokumentem v různé podobě. Jedná se především o údaje ze statistických výkazů škol, jako například počty dětí a žáků se zdravotním postižením individuálně integrovaných v běžných třídách, počty dětí a žáků ve speciálních třídách podle druhu postižení, počty nadaných žáků, vývoj počtu nepedagogických pracovníků, výsledky dotazníkových šetření, projekty zjednodušeného vzdělávání, Popisy potřeb škol, SWOT analýzou apod.

Speciální mateřské třídy v Třinci jsou na MŠ Nerudova, dále na MŠ Čtyřlístek v Oldřichovicích a na MŠ Bezručova. Co se týče ostatních obcí, pouze v Bystřici a Hnojníku jsou provozovány speciální třídy pro děti se sníženými komunikačními schopnostmi, tzv. logopedické třídy.

U základních škol je většina speciálních tříd zřízena na SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o., Tato škola je zřízena podle § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb. Dle vyjádření ředitele organizace je kapacita školy dostatečná, tudíž není v případě potřeby problém s umístěním dětí a žáků. Do školního roku 2019/2020 fungovaly i dvě speciální třídy na ZŠ Dany a Emila Zátopkových v Třinci zřizované městem Třinec.

Podpůrná opatření s platným kódem NFN (normovaná finanční náročnost) podle doporučení poradenského zařízení jsou ve školním roce 2020/2021 vykazována u cca 3,5 % žáků v ZŠ a 0,5 % dětí v MŠ. Vyšší procenta u škol jsou mnohdy zapříčiněna tím, že se jedná o početně malé školy, kdy i malý počet evidovaných žáků se promítne vyšším procentem nebo o spádovou školu pro jiné obce. Vliv má také složení obyvatelstva ve spádové oblasti školy (např. sociálně znevýhodnění - matky samoživitelky, děti v pěstounské péči; sociokulturní znevýhodnění, větší počet sourozenců následující staršího s podporou ...). Dle sdělení škol je situace ovlivněna i dostatečnou kvalifikací personálu školy pro identifikaci problému, přístupem rodičů a také hodnotitelem poradenského zařízení. Školy však uvádí, že počet žáků s podpůrnými opatřeními je proměnlivý. Školy zmiňují, že čekací lhůta u PPP na diagnostická vyšetření je velmi zdouhavá a je potřeba se upomínat. Také se stává, že navržená opatření nejsou přizpůsobená danému jedinci a školy se odvolávají. Vítají fungující odloučené pracoviště SCP přímo v Třinci.

V regionu je k 30.9.2021 celkem 97 asistentů pedagogů, z toho převážná většina, 85 %, působí na základních školách. Některé organizace k danému termínu nevykazují žádného asistenta pedagoga, ale to se v průběhu let mění dle potřeb škol. Na pěti školách působí školní psycholog. Osm škol zaměstnává speciálního pedagoga, přitom některé z nich mají dva, tudíž celkem v území evidujeme na této pozici 11 osob. Na těchto pozicích nejsou plné mnohdy plné úvazky. Dále školy personální podporu pokrývají rovněž z tzv. „šablon“.

Na většině škol je zajištěn bezbariérový přístup. Situace se výrazně zlepšila díky možnosti čerpání finančních prostředků z dotací, do kterých se školy v posledních letech úspěšně zapojily.

Co se týče přijímání žáků do základního vzdělávání, školy v území nemají nastavena žádná kritéria, jelikož mají dostatečné kapacity pro umístění žáků. V jádrovém městě se školy řídí obecně závaznou přihláškou o školských obvodech spádových škol. Rodič má však možnost volby, tudíž pokud se rozhodne přihlásit své dítě do jiné školy, pokud má škola volnou kapacitu, je mu vyhověno.

Ukazatel průměrného počtu absencí dětí a žáků se při zpracování výsledků vyhodnotil jako nerelevantní. Nelze z něj vyčíst správné hodnoty pro porovnání hodnot mezi třídami, jelikož každá třída má jiný počet žáků. Obecně lze konstatovat, že vyšší počet absencí je evidován na druhém stupni ZŠ. Co se týče neomluvených absencí, malé školy nevykazují prakticky žádné takovéto hodiny. Na větších školách se vyskytují také spíše sporadicky. V tomto případě převažuje počet neomluvených absencí u žáků na druhém stupni. Kvůli distanční výuce je patrný nárůst neomluvených absencí z důvodu opakované neúčasti na distanční výuce některých žáků.

U mateřských škol vyvstal problém s tím, že některé organizace vyplnily absence pouze za předškoláky a některé naopak do nich započítaly všechny děti.

U udělených výchovných opatření v ZŠ jsme sledovali počty udělených pochval třídního učitele a ředitele školy, napomenutí třídního učitele, důtek třídního učitele a ředitele školy, druhý a třetí stupeň z chování. Pozitivním výsledkem jsou vysoké počty udělených pochval třídního učitele, které se liší podle velikosti školy. Na největších školách počet udělených pochval dosáhl i přes 700 za daný školní rok, na malých školách se pohyboval pod 100. Lze však spatřit, že v posledních dvou sledovaných školních letech došlo k poklesu udělených pochval, jak třídního učitele, tak ředitele školy, což bylo pravděpodobně způsobeno absencí žáků na prezenční výuce. Kázeňských opatření bylo obecně uděleno méně, ale jsou zde školy, které vynikají a mají každoročně nadprůměrný počet žáků s negativním hodnocením žáků. Jedna z nich má odloučené pracoviště v sociálně vyloučené lokalitě, kde se soustřeďují sociálně vyloučení lidé. Jiná škola z Šablon III využila personální podporu ve formě sociálního pedagoga, jehož cílem je právě podporovat žáky ohrožené školním neúspěchem.

V posledních pěti školních letech byly tři mateřské školy zapojeny do testování ČŠI, z toho dvě v 2017/2018 a jedna 2018/2019. Všechny MŠ získaly pozitivní hodnocení. Významnější testování ČŠI proběhlo u základních škol, kdy v posledních pěti školních letech bylo testováno 29 základních škol. Největší vlna testování byla zaznamenána ve školním roce 2016/2017, které proběhlo na 13 ZŠ. U žádné školy se nevyskytly problémy a měly dobré nebo vynikající hodnocení.

Na víceletá gymnázia odchází ročně průměrně 30 žáků, což představuje cca 5 % z celkového počtu žáků v 5. ročnících ZŠ. V území se najdou příznivci víceletých gymnázií, kteří argumentují tím, že tyto školy jsou důležité pro rozvoj talentovaných žáků, někteří žáci se mohou díky svým mimořádným vědomostem setkat se šikanou od svých spolužáků. Mnozí pedagogové se však přiklání k názoru, že pro třídní kolektiv odchodem nejlepších žáků trpí, ztrácí se u dětí motivace k učení, snižuje se úroveň školy. Současně se shodli, že mnohdy přihlášku na víceletá gymnázia nepodávají nejchytřejší žáci, ale velmi často se jedná o rozhodnutí rodičů.

93

V rámci projektu MAP byla zřízena pracovní skupina pro Rovné příležitosti, která se podílela zpracování analýz a dotazníkových šetření, identifikaci problémů a návrhu jednotlivých opatření. Neopomenutelnou částí je Strategický rámec do roku 2023, ve kterém jsou nastaveny cíle a opatření, které jsou zaměřeny na danou problematiku. V rámci ročních akčních plánů jsou realizovány aktivity, jako jsou semináře pro pedagogy, diskuzní besedy, kulaté školy a tematická setkání s odborníky z praxe, besedy pro veřejnost.

V území působily dvě metodičky v rámci pilotního ověřování Centra kolegiální podpory (CKP). Metodičky poskytovaly odbornou pomoc a podporu pedagogům z běžných ZŠ a MŠ. Aktivita přispěla ke zvýšení kompetencí pedagogů z běžných škol v oblasti vzdělávání dětí a žáků se SVP a jejich začleňování do hlavního vzdělávacího proudu. Došlo také k zlepšení jejich znalostí a dovedností, jak pracovat s dětmi se SVP včetně toho, jak v praxi využívat pro potřeby výuky s těmito dětmi. Byly realizovány návštěvy mezi školami s cílem kolegiální podpory, byly pořádány kulaté stoly, tematická setkání za účasti odborníků z praxe, vzdělávací akce, ukázkové workshopy apod. Vznikla také metodická příručka „Inventář metod a postupů při řešení problémů v rámci inkluzivního vzdělávání aneb Jak pracovat se žáky se SVP v rámci běžných škol“. Z projektu byly rovněž nakoupeny kompenzační a didaktické pomůcky, které jsou školám k dispozici k bezplatnému zapůjčení.

Během distanční výuky byla školám ve spolupráci s PS polytechnika a digitalizace nabídnuta pomoc v oblasti ICT, kdy školám byl k dispozici lektor, který „na míru“ dané škole připravil proškolení např. v práci v MS Teams, Google meet, Jumbo, Classroom, google formuláře, kvízy apod.

9 Seznamy

9.1 Seznam tabulek

Tab. 1: Přehled obcí SO ORP Třinec k 31.12.2020.....	5
Tab. 2: Průměrné meziroční změny vybraných demografických ukazatelů v jednotlivých obcích SO ORP Třinec v období 2011-2020.....	8
Tab. 3: Obyvatelstvo podle věku, průměrného věku a index stáří.....	9
Tab. 4: Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání k 26. 3. 2011 v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích.....	11
Tab. 5: Obyvatelstvo podle národnosti v SO ORP Třinec a ve vyšších administrativních celcích k 26. 3. 2011.....	12
Tab. 6: Obyvatelstvo podle odvětví ekonomické činnosti v SO ORP Třinec a ve vyšších administrativních celcích k 26. 3. 2011.....	13
Tab. 7: Ekonomické subjekty se sídlem v SO ORP Třinec podle zjištěné aktivity a počtu zaměstnanců.	13
Tab. 8: Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou se sídlem v SO ORP Třinec podle právní formy.....	14
Tab. 9: Územní srovnání ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou podle vybraných právních norem k 31.12.2020.....	14
Tab. 10: Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou se sídlem v SO ORP Třinec dle převažující činnosti.....	15
Tab. 11: Největší zaměstnavatelé se sídlem v SO ORP Třinec podle počtu zaměstnanců a převažující činnosti.....	16
Tab. 12: Obyvatelstvo dle ekonomické aktivity v SO ORP Třinec a ve vyšších administrativních celcích k 26. 3. 2011.....	17
Tab. 13: Míra nezaměstnanosti v letech 2011 a podíl nezaměstnaných v roce 2014-2020 v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích, k 31. 12. daného roku, v %.....	17
Tab. 14: Charakteristika nezaměstnanosti v území SO ORP Třinec.....	18
Tab. 15: Charakteristika vyjížděky do zaměstnání.....	20
Tab. 16: Organizace školního roku 2020/2021 mateřských škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec..	21
Tab. 17: Přehled mateřských škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec včetně odloučených pracovišť a počtu dětí.....	22
Tab. 18: Vývoj počtu dětí v běžných třídách mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec.....	23
Tab. 19: Děti se zdravotním postižením individuálně integrovaní v běžných třídách mateřských škol podle druhu zdravotního postižení.....	24
Tab. 20: Vývoj počtu dětí v speciálních třídách mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec.....	25
Tab. 21: Vývoj počtu dětí ve speciálních třídách podle druhu postižení/znevýhodnění.....	25
Tab. 22: Vývoj počtu dětí mladších 3 let v MŠ.....	26
Tab. 23: Počet odmítnutých žádostí o přijetí do MŠ.....	26
Tab. 24: Přehled počtu přepočtených pedagogů v MŠ na plně zaměstnané, kvalifikovanost pedagogů	27
Tab. 25: Organizace školního roku 2020/2021 základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec ...	28
Tab. 26: Přehled základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec včetně odloučených pracovišť a počtu žáků ve školním roce 2020/2021.....	28
Tab. 27: Počet a struktura malotřídních základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2020/2021.....	30
Tab. 28: Vývoj počtu žáků v běžných třídách v SO ORP Třinec.....	30

Tab. 29: Žáci se zdravotním postižením individuálně integrovaní v běžných třídách základních škol podle druhu zdravotního postižení	31
Tab. 30: Vývoj počtu dětí ve speciálních třídách základních škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec.....	32
Tab. 31: Žáci ve speciálních třídách podle druhu zdravotního postižení.....	32
Tab. 32: Vývoj počtu nadaných žáků v obcích SO ORP Třinec	33
Tab. 33: Národnostní složení obyvatel v obcích SO ORP Třinec dle výsledků SLDB 2011.....	33
Tab. 34: Počet žáků ve školách a třídách s polským jazykem vyučovacím v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2020/2021	34
Tab. 35: Vývoj počtu přepočtených pedagogů v ZŠ na plně zaměstnané, kvalifikovanost pedagogů	34
Tab. 36: Vývoj počtu ostatních pedagogických pracovníků škol	35
Tab. 37: Školní jídelny a výdejny stravy v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2020/2021 – včetně počtu pracovišť	35
Tab. 38: Počet strážníků ve školních jídelnách.....	36
Tab. 39: Vývoj počtu žáků, kteří odešli ze základní školy	36
Tab. 40: Počet školních družin/klubů v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2020/2021 – uvedeno včetně počtu pracovišť	37
Tab. 41: Vývoj počtu oddělení a zapsaných účastníků ve školních družinách a ve školních klubech	38
Tab. 42: Vývoj počtu pedagogických pracovníků školních družin a školních klubů v SO ORP Třinec.....	38
Tab. 43: Vývoj počtu žáků na základních uměleckých školách dle oboru	39
Tab. 44: Vývoj počtu učitelů ZUŠ dle oboru	39
Tab. 45: Vývoj počtu učitelů ZUŠ přepočtených na plně zaměstnané dle oboru	39
Tab. 46: Vývoj počtu zájmových kroužků a počtu účastníků středisek volného času.....	40
Tab. 47: Vývoj počtu pedagogických pracovníků středisek volného času	41
Tab. 48: Významné akce	41
Tab. 49: Vyjíždka a dojíždka do škol v obcích SO ORP Třinec.....	42
Tab. 50: Počty žáků přijatých ke studiu do středních škol ve školním roce 2020/2021	43
Tab. 51: Přehled středních škol v blízkosti zájmového území	44
Tab. 52: Sociální služby pro rodiny, děti, mládež a osoby se zdravotním postižením	49
Tab. 53: Návazné aktivity pro rodiny, děti a mládež, osoby se zdravotním postižením	49
Tab. 54: Hlavní oblasti podporované z OP – MŠ k 10.10.2019.....	60
Tab. 55: Oblasti podporované z OP – ZŠ k 10.10.2019	60
Tab. 56: Další oblasti podporované z OP – MŠ k 10.10.2019	60
Tab. 57: Další oblasti podporované z OP – ZŠ k 10.10.2019.....	61
Tab. 58: Přehled výběru jednotlivých šablon mateřskými školami v SO ORP Třinec	80
Tab. 59: Přehled výběru jednotlivých šablon základními školami v SO ORP Třinec.....	80

95

9.2 Seznam obrázků

Obr. 1: Poloha a administrativní členění SO ORP Třinec	4
Obr. 2: Vývoj počtu obyvatel, přirozený a mechanický pohyb obyvatel v SO ORP Třinec v letech 2011-2020, k 31.12. daného roku	6
Obr. 3: Vývoj počtu obyvatel v SO ORP Třinec a vyšších územně správních celcích v letech 2011–2020, k 31. 12. daného roku	7
Obr. 4: Vývoj počtu obyvatel SO ORP Třinec v letech 2000, 2010 a 2015 a prognóza 2030	8
Obr. 5: Průměrný věk a index stáří v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích v roce 2020	9

Obr. 6: Vývoj počtu dětí do 15 let v obcích SO ORP Třinec v letech 20011-2020	10
Obr. 7: Obyvatelstvo v SO OPR Třinec podle nejvyššího ukončeného vzdělání v SO ORP Třinec k 26. 3. 2011.....	11
Obr. 8: Vývoj podílu nezaměstnaných v roce 2014-2020 v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích, k 31. 12. daného roku	18
Obr. 9: Vzdělanostní struktura evidovaných uchazečů o zaměstnání k 31.12.2020, v %.....	19

9.3 Seznam zkratk

Abs. - absolutní	SPC – speciálně pedagogické centrum
a.v. – augsburské vyznání	SVP – speciální vzdělávací potřeby
CLIL - content and language integrated learning – Integrovaná výuka předmětu a cizího jazyka	ŠD – školní družina
ČSI – Česká školní inspekce	ŠJ – školní jídelna
ČSÚ – Český statistický úřad	ŠK – školní klub
ČR – Česká republika	SŠ – střední škola
DDM – dům dětí a mládeže	ŠVP – školní vzdělávací program
DPP – dohoda o provedení práce	TŽ – Třinecké železárny
DPČ – dohoda o pracovní činnosti	VOŠ – vyšší odborná škola
DVPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků	VZV – vysokozdvizný vozík
ITI – Integrovaná regionální investice	ZUŠ – základní umělecká škola
F-M – Frýdek-Místek	z.s. – zapsaný spolek
KaPA – Kvalifikační a personální agentura	ZŠ – základní škol
liter. dram. – literárně dramatický	
MAP – místní akční plán	
MAS – místní akční skupina	
MěÚ – městský úřad	
MM – magistrát města	
MPP – minimální preventivní program	
MSK – Moravskoslezský kraj	
MŠ – mateřská škola	
MPP – minimální preventivní program	
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí	
o.p.s. – obecně prospěšná společnost	
OP VVV – Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání	
p.b. – procentní bod	
p.j.v. – polský jazyk vyučovací	
p.o. – příspěvková organizace	
PPP – pedagogicko-psychologická poradna	
přepoč. - přepočtený	
reg. – registrační	
RWCT – Reading and Writing for Critical Thinking (čtením a psáním ke kritickému myšlení)	
SLDB – Sčítání lidí, domů a bytů	
SO ORP – správní obvod s rozšířenou působností	